

J. R. HANNULA

TUOMIOKAUSI
II

TAMPEREELLA
P. E:N KANNATUSLIITTO

TUOMIOKAUSI

II

TUOMIOKAUSI

II

KIRJOITTANUT
J. R. HANNULA

TAMPEREELLA 1945 P. E:N KANNATUSLIITTO

Tampereella 1945.
Tampereen
Paperinjalostustehdas
ja Kivipaino Oy.

I

ELÄMÄNKÄSITYKSEMME POHJA JA SEN HISTORIALLISET ÄÄRIVIIVAT

Ihmisestä on sanottu, että hän on luomakunnan kruunu. Ja niinhän asia kyllä onkin. Ihmisellä on yksilöitynyt minuus, minätaajunta, jota eläimellä ei ole. Eläin elää ja toimii tunteen, himon, vaiston varassa. Ihminen on senlisäksi älyllisesti harkintakykyinen.

Tästä syystä ihminen voi luoda itselleen järjellisen käsityksen siitä mitä elämä on. Hän voi luoda käsityksen sekä yleensä elämästä että erikoisesti omasta asemastaan ja tehtävästään, käytännöllisestä elämänsuhtautumisestaan. — Pääpyrkimyksenä tässä tietenkin on oleva, että ihmisen rakentama ja oppaanaan käyttämä elämänkäsitys olisi mahdollisimman lähellä sitä käsitystä, mikä on itse suurella Elämällä,

Jumalalla. Ihmisen on pyrittävä toimimaan ja rakentamaan mahdollisimman samansuuntaisesti Jumalan toiminnan kanssa. Ymmärrämme ilman muuta, että jos ihmisellä on sama käsitys elämästä kuin on elämällä itsellään ja jos ihminen toimii sen käsityksen mukaan — siis samoin kuin Elämä toimii, kuin toimii Jumala —, silloin ihmisen elämä ja toiminta on sopusointuista. Se on sopusointuista suhteessaan itse jumalalliseen elämään — vaikkakin hän saattaa joutua ristiriitaan esim. niiden ihmisten ja heidän muodostamiensa yhtymien kanssa, joilla on toinen käsitys, toinen mittapuu kuin mikä elämällä itsellään on. — Toiselta puolen on samoin selvää, että mitä enemmän jonkun ihmisen tai ihmisten muodostaman yhtymän elämänkäsitys ja toiminnan mittapuu on toinen kuin elämällä, sitä enemmän ihminen ja yhtymä joutuu kokemaan pettymyksiä, luhistumisia ja niihin liittyviä kärsimyksiä.

Nyt voimmekin kysyä: mikähän pohja ihmiskunnan tai etenkin Lännen kansojen elämänkäsityksellä on?

Vastaus on seuraavanlainen. Lännen kansoilla yleensä on jo pitkät ajat ollut johdossa n.s. kristillinen kirkko, kirkko ja siitä aikanaan irtaantunut yliopistollinen tiede. Jos ensiksi luomme katseemme kirkkoon, niin huomaamme sen elämänkäsityksen pohjana olevan: uskon Golgatan verinäytelmässä suoritettuun sijaissovitukseen. Ken tähän sovitukseen uskoo — kirkon määräämällä ja opettamalla tavalla —, hän kuoltuaan, tai maailman lopun ja viimeisen tuomion jälkeen, saavuttaa loputtoman onnen

taivaassa. Mutta ken ei usko — kirkon määräämällä tavalla —, hän joutuu loputtomaan piinaan helvetissä.

Tällainen on — lyhyesti esitettynä — kirkollisen elämänkäsityksen pohja. Taas yliopistollisen tieteen elämänkäsityksen pohja yleensä on ollut — ainakin viime aikoina — tyhjiys. Aurinko jäähtyy, jolloin kaikki kuolee. Tämä on sitten kaiken tulos ja summa.

Nämä kaksi käsitystä, kirkollinen ja yliopistollinen, ovat viimeaikoina ja ainakin näihin asti johtaneet ja vallinneet.

Edellä jo huomasimme, ettei ole ollenkaan samantekevää, millainen pohja elämänkäsityksellämme on. Sillä käytäntö seuraa käsitystä. Jos käsitys ja toiminta on samaa kuin usko, niin voimme kyllä sanoa, että meille tapahtuu uskomme mukaan. Tai paremminkin: meille tapahtuu nimenomaan tekojemme mukaan. Kun kirkko lähti uskomaan ihmisten toimittamaan veritekoon, niin kirkon omakin elämä ja toiminta on muodostunut loputtoman järjettömäksi veritekojen sarjaksi. Kirkkojen uskoma taivas ja helveti ovat toteutuneet maan päällä siten, että kristityt yleensä ovat pitkin matkaa — kukin kohdallaan — pyrkineet johonkin itsekkään onnen hyvinvointiin, sortaen ja työntäen toisiaan siihen helvettiin, jonka he juuri siten ovat itse maan päälle luo-neet.

Tähän liittyy materialistiseksi menneen tieteen elämänkäsityksen pohja, joka on, niinkuin sanoimme, tyhjiys. Oman tyhjiään-uskomisensa mukaan materialistinen tiede on yleensä kaikilla saavutuksillaan

joutunut palvelemaan sotaa, tuota kaiken tyhjäksi ja mitättömäksi tekemistä.

— — —

Edellä esitetystä meillä on paljon oppimista. Län-
simaisten kansojen historia opettaa, että ihmisille ja
heidän yhtymilleen todella tapahtuu heidän uskonsa
mukaan.

Sitten on toinen asia, että meille ei kuitenkaan
riitä pelkkä tosiasioitten toteaminen. Tuollainen
toteaminen jää vain tutkimustemme kielteiseksi puo-
leksi. Siitä on mentävä eteenpäin, tutkimuksia jat-
kaen ja syventäen.

Sanoimme jo, että ihminen on luomakunnan kruu-
nu. Mutta vaikka näin on, on se kruunu alkuaan vain
kuin siemenenä tai mahdollisuutena. Ihminen on
kehityksen, kasvamisen ja täydellistymisen alainen.

Ulkonaisesti ihminen eroaa eläimestä m.m. siten,
että kun eläin yleensä seisoo ja kävelee neljällä ja-
lalla, niin ihminen sensijaan on noussut pystyyn,
jolloin pää kohoaa taivasta kohti. Tässä asen-
nossa ihminen on maan ja taivaan, tai voisimme
myös sanoa: maan ja auringon välillä. Molem-
mista hän saa vaikutteita. Hänen korkeampi itsensä,
taivaallinen ihmisensä, on auringossa, aurinkotasolla,
puhtaan järjen maailmassa. Ruumiillisen kuoleman
jälkeen persoonallinen minuus alempine, itsekkäine
ajatuksineen, tunteineen ja himoineen kulkee läpi
kiirastulen ja persoonallisen taivaan. Kokee sitten
persoonallisuuden kuoleman. Korkeammasta minästä
syntyy uusi persoonallisuus lapseksi maan päälle.
Siten lapsi on oikeastaan tullut auringosta, puhtaan

järjen maailmasta: totuuden, rakkauden ja hyvyyden maailmasta.

Mutta yleensä nuori ihminen ei tätä muista. Sillä hänellähän on uusi ruumis, uudet aivot, joissa ei voi olla edellisten elämien muistoja. Sensijaan hänessä herää aavistus, että elämä ei ole vain syömisessä ja juomisessa, ei siinä mikä näkyy, ei siinä minkä voi viidellä aistilla havaita. Hän herää kaipaamaan jostain ylevämpää, kauniimpaa, aurinkoisempaa. Hän herää kaipaamaan Jumalaa.

Tällainen aavistus, ihanne, jumalallisen totuuden kaipuu, se tulee jostain kuin ylhäältä päin, aurin-gosta, Jumalasta.

Mutta tämän ohella tulee toinen vaikutus kuin jostain alhaalta, maasta, maan keskuksesta. Pekka Ervast sanookin, että Maan alempi hallinto, Maan alemman johtajan eli Saatanan laboratorio, työpaja, on Maan sisässä, maapallon keskuksessa. Osa aurin-gon praanasta, eetterivoimasta, kulkee Saatanan työpajan kautta. Sieltä se vaikuttaa erikoisesti sukupuolivoimana ja alempana, persoonallisena innoituk-sena. Täten ihminen joutuu olemaan kahden innoi-tuksen, Jumalan ja Saatanan, välillä.

Jos näitä kahta vaikutusta tahtoisimme jotenkin luonnehtia, niin ylemmän voisimme ilmaista näin: miten voisin niin elää ja toimia, etten olisi kenelle-kään ihmiselle kiusaksi, vaan että elämäni ja toimin-tani olisi kaikille iloksi ja hyödyksi, iloksi ja todelli-seksi hyödyksi siten kuin elämä itse on tarkoittanut. — Näin tuntee ihminen, ja on se luonnollinen mielen-tila hänelle, kun ihanne hänessä herää.

Toinen innoitus tulee alhaalta päin. Sen voimme pukea sanoiksi jotenkin näin: minun on ennen kaikkea huolehdittava itsestäni, omasta menestyksestäni. — Tässä on kyllä jotain arvokastakin. Siinä on jotain persoonallisesta taivaasta. Mutta kuitenkin tämä periaate, kun sitä jatkuvasti ja johdonmukaisesti seurataan, saapi vähitellen ja kasvavasti lisävaikutusta kiirastulesta ja sitten helvetistä. Se muodostuu yhä enemmän kiirastulen ja helvetin luontoiseksi.

Nämä kaksi innoittavaa voimavaikutusta kohtaavat siis toisensa ihmisessä. Nuoressa ihmisessä herää ihanne kuin ylhäältä päin. Hän ajattelee ja haaveilee jotain aurinkoisen ylevää ja kaunista, jota hän elämässään tahtois toteuttaa. Mutta ikäänkuin alhaalta päin herää sukupuolivoima, ja alempi ihanne kuiskaa: etsi ennen kaikkea omaa onnecasi. Siten muodostuu tavallaan voimain mittely näiden kahden innoituksen välillä. Alempi innoitus koettaa saada epäilyksen puolelleen. Se ikäänkuin kuiskaa: haaveet ovat haaveita, jotka voivat olla utukuvina kauniita, mutta ei ihminen niillä käytännöllisesti elä.

Näin saattaa ihminen ajattelussaan antaa epäilykselle valtaa suhteessaan korkeampaan ihanteeseen. Sitten tunne värittää ajatusta ja antaa sille lisävoimaa. Millaisena ajatus vaikuttaa tunteeseen, sen värisenä tunne herää ja liittyy ajatukseen. Niinpä jos ihminen on ajattelussaan kieltänyt alemman, itsekkään vaikutuksen ja omaksunut ylemmän, silloin ajatus herättää yleviä, puhtaita, aurinkoisia tunteita. Voisimme tätä nimittää jumalalliseksi

äitiydeksi, rakkaudeksi. Eikä tämä ole sellaisenaan sukupuolinen kysymys. Tämä on sielullinen tila niinhysin miehissä kuin naisissa. Niin mies kuin nainen voivat tulla taivaallisten ajatusten herättämien tekojen äidiksi.

Mutta puhtaasti tällätavoin ovat toistaiseksi vain harvat yksilöt kyenneet menettelemään. Yleensä alempi innoitus on päässyt vaikuttamaan ajattelussa. Eivätkä ihmiset — toistaiseksi — ole yleisemmin kyenneet voittamaan epäilystään korkeampaa ihanetta kohtaan. Kun tällainen ajatus vaikuttaa tunteisiin, niin tunne ei sitten herätessään pysy puhtaana. Siihen liittyy itsekkyyttä, jopa kateutta, vieläpä vahingoniloa. Täten se, minkä pitäisi olla jumalallista äitiyttä, voipikin kehittyä jonkunlaiseksi noitamaisuudeksi. Muistammehan kuinka esim. saduissa noidat aina kuvataan kateellisen pahansuoviksi. Kylähän noidatkin kaipaavat rakkautta, mutta itse he eivät osaa rakastaa. He ovat joutuneet rakkauden vastakohtaan, itsekkyyteen. Maapallon keskuksesta tuleva alempi, itsekkyyttä herättävä vaikutus on heissä — ainakin joksikin aikaa — päässyt tukahuttamaan ylemmän vaikutuksen.

Aikanaan ajatus siirtyy tunteesta tahtoon, tekoon. Niinhän Pekka Ervast sanookin, että ajatus on teon isä ja tunne sen äiti. Jos ajatus on pysynyt puhtaasti taivaallisen aatteen mukaisena, jossa epäily korkeamman toteuttamismahdollisuutta kohtaan on voitettu, jos myös tunne on pysynyt puhtaana, niin että ajatus on saanut tunteesta taivaallisesti rakastavan äidin, silloin tahdon ilmaus tekona on taivaalli-

nen lapsi, joka ilmentää taivaallista isää, rakastavaa, auttavaa tahtoa.

Juuri tätä asiaintilaa tulee ihmisen ajatella, siihen syventyä, siihen totuttautua, kotiutua. Sillä sellaisen aurinkoisen sieluntilan kautta meidän inhimillisen kehityksemme tie on kulkeva. Sitä tietä kulkien mestarius syntyy, kehittyy ja kasvaa. Ja mestariuden kautta jokaisen ihmisen tie on määrätty kulkemaan. Sentähden asian tähän puoleen, tähän aurinkoiseen puoleen, on ihmisen mietiskelyssään jatkuvasti, päivästä päivään, viikosta viikkoon, vuodesta vuoteen syvennyttävä, elävöityttävä ja asennoiduttava. Siihen hänen on ajatuksessaan, tunteessaan ja tahdossaan kotiuduttava, kotiuduttava sillätavoin, että se on kotiutumista taivaallisen Isän kotiin, siihen kotiin, joka piilee syvällä meidän hengessämme. — Maapallomme alempaan vaikutukseen, harhaan, meillä on aina ja ilman muuta mahdollisuus joutua. Aina meitä vaanii epäily, se epäily, joka kohdistuu taivaalliseen ihanteeseen. Aina meillä myös on vaara, että sielumme äitiys hämääntyy ylpeäksi, pettyneeksi, katkeroituneeksi, noitamaiseksi. Ja silloin tahdosamme syntyvä tekokin on kuin noidan sikiö. Se on sekasikiö siten, että tarkoitus saattaa edelleen olla hyvä, mutta keinot tarkoituksen toteuttamiseksi ovat huonoja. Eikä tarkoitus pyhitä keinoja. Sillä tarkoitus saa ilmauksensa nimenomaan keinoissa.

— — —

Edellä esitetyn valossa ymmärrämme paremmin n.s. kristillisen kirkon historiaa. Alkuperäisyydessään kristillisyys oli — ja tietysti edelleenkin on —

taivaallisen, aurinkoisen ihanteen omaksumista ja seuraamista. Se oli sen ihanteen seuraamista, jota Mestari-ihminen, Jeesus Kristus, esitti. Sitä ihanetta seurasi Mestari itse, ja sitä yrittivät seurata hänen oppilaansa noin parin kolmen vuosisadan aikana. Sekä Mestari itse että hänen todelliset oppilaansa antoivat mielummin tappaa itsensä, kuin olisivat pettäneet taivaallisen ihanteensa. Tästä syystä heidän elämänsä oli todellista kristinuskoa. Ja siksi heidän aikansa oli myös toivorikasta aikaa ihmiskunnan historiassa.

Mutta jo kolmannella vuosisadalla alkoi kristityissä, heidän johtajissaan, herätä epäilyksiä alkupeleistä ihannetta kohtaan. Heiltä alkoi hämääntyä aseettomuuden ihanne. Ja samassa määrässä suvaitsevaisuuden, veljeyden, rakkauden ihanne. Niinpä sitten tietorikkaampi suunta, gnostikot, karkoitettiin muodostuvan kirkkokunnan piiristä. Muodostui valtiokirkko. Kirkko meni käytännölliseen liittoon valtion kanssa. Se oli kirkollisen kristinuskon kuolema. Senjälkeen on puhuttava vaan n.s. kristillisestä kirkosta. Vähitellen noidan-henki pääsi äiti-hengen tilalle. Ja se synnytti lapsen eli teon, joka on ollut puettu tietämättömyyden, kateuden ja ahdasmielisyyden, julmuuden ja veritekojen kaapuun. Ja vaikka yliopistollinen tiede myöhemmin vapautui kirkollisesta pakkopaidasta, jäi sekin — materialistiseksi menneenä — kuin tyhjän päälle istumaan. Yhdessä kirkko ja tiede ovat johtaneet länsimaisen sivistyksen siihen kurimukseen, siihen kuohuvaan noidankattilaan, mihin se erikoisesti nykyisellä 20:llä vuosisa-

dalla on ajautunut. — Sellaisenaan sekin tietysti jotain opettaa. Opettaa ainakin sen, miten ei saa ajatella, ei tuntea eikä tehdä. Siitä on mentävä eteenpäin. On lähdettävä etsimään myönteistä elämänkäsitystä, sitä mikä on Jumalassa, jota Mestari meille esittää.

— — —

Tästä herää kysymys: mutta mihin perustuu Mestarin viisaus? — Se luonnollisesti perustuu siihen viisauteen, mikä alunperin on kaiken ilmennyksen takana. Sen viisauden mukaisesti aurinkokunnat syntyvät, järjestyvät, elävät ja toimivat. Se viisaus pyrkii esille kehittyvässä asteikossa: kivi-, kasvi-, eläin- ja ihmiskunnassa. Tämän asteettaisuuden voimme ymmärtää. Sillä senhän näemme ilmenneenä silmämme edessä.

Mutta tästä nousee kysymys: voiko ihmisellä olla ensikäden tietoa Jumalan omasta elämänkäsityksestä? Tähän tulee ensiksikin tällainen vastaus: koska Jumala pyrkii esille kaikessa, siis jokaisessa ihmisyksilössäkin, niin johtuu tästä, että jokaisella ihmisellä on mahdollisuus yhtyä Jumalaan sisäisesti. Siten voi ihminen tulla yhteyteen Jumalan oman elämänkäsityksen kanssa. Mutta kun ihmiset ovat älyllisesti ja siveellisesti eri ikäisiä, eri kehitysasteessa, niin luonnollisesti toinen ihminen on syvemmällä Jumalaan yhtymisessä, tai yhtymisen mahdollisuudessa, kuin toinen. Täydellisimmän käsityksen Jumalasta, jumalallisesta viisaudesta, saamme näin ollen niiltä ihmisiltä, jotka käytännöllisesti ovat syvimmin Jumalaan yhtyneet.

Muinaisina aikoina tämä ihmisen ja Jumalan yhtyminen, tai paremminkin vain tapaaminen, tapahtui näkymättömässä maailmassa. Se tapahtui siten, että ihminen meni transsiin, s.o. tajunta jätti ruumiin ja meni näkymättömään maailmaan, jossa se sai välittömämmin nähdä ja tietää asioita. Erikoisissa Mysteerio-kouluissa tämä tapahtui siten, että transsissa ollut ihminen ruumiseen palattuaan toi saamansa tiedon muistina päivätajuntaansa. Tämä oli siis toisenlainen ja arvokkaampi saavutus kuin esim. se, mikä tunnetaan unessasaarnaamisena tai spiritistisenä mediumisuutena. Sillä unessasaarnaaja ja spiritistinen medio eivät yleensä päivätajuntaansa herättyään muista, mitä heidän transsissa ollessaan on tapahtunut. Näinollen heidän siveellinen vastuullisuutensa sensuhteen, mitä heidän transsissa ollessaan on tapahtunut, on melko hatara. Sensijaan Mysteerioiden oppilas suoritti ensin ankaran siveellisen treenauksen, itsekasvatuksen. Näinollen hän oli tietoinen siveellisestä vastuustaan sensuhteen, mitä hän transsikokemuksensa jälkeen toisille ihmisille puhui, miten neuvoi ja opetti.

Mutta kaikki tuokin vanha Mysteerioitten kouluus ja saavutus oli kuitenkin vaan valmistusta siihen, mitä kerran tulisi tapahtumaan. Sillä päämääränä oli, että Jumala ja ihminen yhtyisivät tässä päivätajunnassa. Ja yhtymien oli tapahtuva niin, että Jumala ja ihminen sitten jäisivät pysyväisesti yhtyneiksi.

Tämä todellinen Jumalan ja ihmisen päivätietoinen yhtyminen on nyt tapahtunut. Miljoonien vuosien kuluessa siihen oli valmistuttu. Ja nyt se on tapah-

tunut noin kahden ja puolen tuhannen vuoden kulu-
essa. Tässä kolminaisuuden maailmassa se on tapah-
tunut kolmessa perättäisessä jaksossa. Sekin yhty-
minen tapahtui ensin ajatuselämässä, sitten tunne-
elämässä ja viimeksi tahtoelämässä, teon maail-
massa.

Näissä kolmessa jaksossa esiintyneet kolme ihmis-
tä olivat: Siddhartha Gotama Intiassa, Jeesus Nasa-
retilainen Palestiinassa ja Pekka Ervast Suomessa.
Jos käytämme Paavalinkin käyttämää kolmijakoa:
ruumis, sielu ja henki, niin Siddhartha Gotamassa
tapahtui Jumalan ja ihmisen yhtyminen henkisesti,
jossa Jumala tuli Pyhänä Henkenä järjen tasolle.
Sitten tapahtuma asteettaisesti syveni. Jeesus Nasa-
retilaisessa Jumala ja ihminen yhtyivät sielullisesti,
jossa Jumala tuli Poikana, kosmillisena Kristuk-
sena, eetterimaailmaan. Pekka Ervastissa Jumala ja
ihminen yhtyivät ruumiillisesti, jossa Jumala tuli
kosmillisena Isänä kemiallis-fyysilliseen eli tekojen
maailmaan.

Näiltä kolmelta, näiden kolmen tapahtuman kaut-
ta, olemme nyt saaneet täydellisen tiedon siitä, mikä
käsitys on itsessään elämässä, Jumalassa. Näiden
kolmen suuren tapahtuman jälkeen meille on nyt esi-
tetty täydellisin tieto teosofis-kristosofisessa sano-
massa, siinä sanomassa, jonka alustavasti esitti H.
P. Blavatsky ja varsinaisesti Pekka Ervast. Tämä
näin esitetty teosofis-kristosofinen sanoma sisällyt-
tää itseensä kaikkien kolmen: Pekka Ervastin, Jee-
sus Nasaretilaisen ja Siddhartha Gotaman sanoman,
opin ja jumalallisen viisauden.

Teosofis-kristosofisen sanoman siveellisenä pohjana, ytimenä ja ojennusnuorana on Pekka Ervastian uudelleen järjestämä Vuorisaarna. Ja siinä etenkin uudelleen järjestetyt viisi käskyä, joita P. E. nimitää taivaallisen Isän Viideksi Käskyksi. Näissä käskyissä meille esitetään lyhyessä ja ytimekkäässä muodossa maailmankaikkeuden moraali, siveysoppi, se, jonka takana ei ole mitään ylimoraalia, ei sellaista valaistusta tai saavutusta, jossa noiden viiden käskyn moraali loppuisi, tai tulisi tarpeettomaksi. Sillä noiden viiden käskyn moraali yhtyy itse äärettömyyksien Jumalaan, siihen, mikä sekä piilee että vaikuttaa kaiken ilmennyksen takana.

Tässä on meidän elämänkäsityksemme käytännöllinen pohja ja sen historialliset ääriviiivat. Jumalan jatkuva tuleminen ihmiskuntaan on nyt siinä, että yhä useammat yksilöt vastaanottavat jumalallisen sanoman ja siten auttavat Jumalan syntymistä ja kasvamista itsessään ja ihmiskunnassa.

II

USKONNOLLINEN VAPAUS.

Saatuamme asiallisen selvyuden siitä, mikä on elämänkäsityksemme pohja ja mitkä sen historialliset ääriviivat, voimme jatkaa tutkimuksiamme edelleen yksityiskohtaisemmin ja monipuolisemmin. Niinpä nyt jatkamme syventymällä käsitteeseen: uskonnollinen vapaus.

Lähtiessämme käsittelemään uskonnollista vapautta on hyvä saada taustaksi ja lähtökohdaksi ensin selvyys siitä, mikä tarkoitus eli tehtävä uskonnolla on.

Tällöin on eräänlaisena lähtökohdana elämän ja ihmisen kaksinaisuus. On tavallaan kaksi maailmaa tässä samassa maailmassa. On alempi ja ylempi kolminaisuus. Samoin on ihmisen laita. On ylempi eli henkinen itse, joka on kolminainen: aatma-buddhi-

manas. Alempi eli kuolevainen persoonallisuus on myös kolminainen: astraalinen, eetterinen ja fyysillinen. Näiden lisäksi on päivätietoinen minuus.

Kun tästä siirrymme uskontoon, niin ei ole vaikea huomata, mikä uskonnon tehtävä on. Uskonnon tehtävä on olla apuna, että nämä kaksi, henkinen eli ikuinen ja persoonallinen eli kuolevainen ihmisessä yhtyisivät. Uskonto on alkuperältään lähtöisin korkeammasta eli henkisestä maailmasta. Sen tehtävä on tukea ja opastaa ihmistä siten, että hän persoonallisuudessaan kasvaisi kohti korkeamman kaltaisuutta. Niin menetellen persoonallinen minä voi aikanaan yhtyä korkeampaan minään. Täydellisesti se tapahtuu niin sanotussa suuressa vihkimyksessä.

Tämä on uskonnon tehtävä. Eikä kehitys suinkaan pääty tähän suureen vihkimykseen, vaan se jatkuu siitä edelleen.

Kun tässä taustassa ajattelemme uskonnollista vapautta, ilmenee siinä tavallaan kolme suuruusluokkaa. Ensimmäinen jakso yksilöllisen ihmisen kannalta, toinen uskonnon kannalta ja kolmas elämän omalta kannalta.

Uskonnossa tämä vapaus täytyy toteutua kahteen suuntaan, nim. ylöspäin, suhteessa korkeampaan maailmaan, Jumalaan, ja alaspäin, suhteessa alempaan maailmaan ja ihmiskuntaan. Ylöspäin uskonnon vapaus toteutuu siten, että uskonto menettelee niin totuuden ja rakkauden mukaisesti, että sillä sen perusteella on aina sisäinen vapaus, omantunnon vapauttava hyväksyminen, sisäisen Jumalan siunaus ja tunnustus.

Suhteessaan alempaan maailmaan uskonnon vapaus täytyy ilmetä kahdella tavalla. Ensiksi niin, että uskonto itse on vapaa siten, ettei se ketään sorra, ei turvaudu pakkokeinoihin, ei väkivaltaan. Toiseksi uskonnon täytyy osata järjestyä ja kyetä työllään ansaitsemaan sellainen asema, ettei sekään alistu alemman maailman näkökantoihin, vaan että se kumartaa ainoastaan sisäisen Jumalan edessä, ja että uskonto myös siten on vapaa.

— — —

Katsokaamme nyt tässä vapauden taustassa uskonnon historiaa. Emme puutu uskonnon historiaan kokonaisuudessaan. Tyydymme ainoastaan kristinuskon historiaan.

Jeesus Nasaretilainen esiintyi korkeamman, kuolemattomuuden maailman edustajana. Voimme ymmärtää hänen toimineen niin, että hänellä oli jatkuvasti vapaus Jumalaan päin. Hänen työnsä oli niin totuuden mukaista, että hänellä aina oli sisäisen Jumalan välitön yhteys, siunaus ja vapaus.

Myöskin alaspäin Jeesuksella oli siten uskonnollinen vapaus, että hän ei työssään turvautunut väkivaltaan, ei pakkokeinoihin. Hänen työnsä oli vapaata, luovaa valistustyötä, sellaista, jossa sisäisen Isän tahto toteutui. Ja edelleen Jeesus oli työssään alaspäin vapaa siten, että hän ei alistunut mihinkään maailman auktoriteettiin, ei mennyt heidän kanssaan totuuden suhteen mihinkään kompromissiin, sovittelun.

Mutta yksi vapaus Jeesukseltakin vielä puuttui. Maailman yleisen kehityksen tila oli vielä sellainen,

että Jeesuksella ei ollut vapautta tehdä työtään jatkuvasti maailmassa. Jumala ei ollut vielä tullut Isänä ruumiilliseen maailmaan, tekojen elämään. Isä ei ollut vielä ruumistunut, ei ottanut karmallista johtoa käsiinsä, vaan sellaiset asiat olivat edelleen maapallon alemmalla johtajalla, Saatanalla. Siksi Jeesuksella ei ollut vapautta jatkaa työtään. Hänet tuhottiin jo kolmen varsinaisen työvuoden kuluttua. Ja niin hänen aloittamansa työ keskeytyi. Hänen ja hänen seuraajainsa työ ja elämä oli jatkuvaa marttyyriutta.

Mutta Jeesuksesta alkaen on erikoisesti pyritty vapauteen myöskin tässä suhteessa. Pekka Ervast sanookin, että Valkoinen Veljeskunta on Jeesuksesta alkaen tehnyt erikoisesti työtä tähän suuntaan. On tehty työtä siihen suuntaan, että Karma tulisi Kristuksen käteen. Ymmärrämme ilman muuta, että sellainen on välttämätöntä. Sillä ilman sitä ei Jumalan valtakunta milloinkaan pääsisi varsinaisesti toteutumaan ihmiskunnan elämässä maan päällä. Jos Jumalan valtakunnan varsinaiset edustajat ja työntekijät jatkuvasti voitaisiin tuhota ja heidän työnsä tukahuttaa, niin toivotonta olisi elämä tällä kiertotähdellä.

Tähän karmallisesti voittoisaan päämäärään on siis pyritty erikoisesti Jeesuksesta alkaen. Suurien vastuksien ja vaikeuksien keskellä on työtä tehty. Senhän osoittaa kristikunnan historia. Jeesuksen seuraajat olivat parin kolmen vuosisadan aikana jokseenkin samassa asemassa kuin Jeesus itse oli ollut. He seurasivat Mestarin ohjeita ja siksi olivat myös

Jeesuksen tavalla vapaita, vapaita sekä ylöspäin että alaspäin. Ja Jeesuksen tavalla he olivat myös epä-vapaita. Maailma heitäkin vainosi, sorti ja tuhosi. Rooman valtakunnassa oli uskonnon vapaus. Ja siksi onkin merkillistä, että kristittyjä kohtasi vaino. Se olisi käsittämätöntä, elleimme tietäisi syytä tähän. Kristittyjä kohtasi vaino siksi, että hekin — Mestarinsa oppia ja esimerkkiä seuraten — kieltäytyivät sovitteluista maailman auktoriteettien kanssa. Tämä sovittelemattomuus koski erikoisesti uhrikäsitettä. Kristityt kieltäytyivät uhrautumasta Rooman imperiumille. He kieltäytyivät uhrautumasta keisarin ja imperiumin vaatimalla tavalla. He kieltäytyivät menemästä sotaväkeen. He kieltäytyivät antamasta lippuvalaa ja tarttumasta aseisiin. Siksi he menettivät vapautensa Mestarinsa tavalla. Heitäkin surmattiin.

Kuitenkin kristityt vähitellen mukautuivat kompromissiin maailman kanssa, niinkuin jo edellä puhe oli. Seurauksena oli, että kristinuskosta tehtiin valtiouskonto. Kristityt luopuivat Mestarinsa opista. He alkoivat mennä sotaväkeen. Ja siihen loppui uskonnollinen vapaus. Se loppui niin suhteessa ylöspäin, Jumalaan, kuin maailmaankin päin. Ei vain Rooman imperiumin puolesta, vaan omassakin asiassaan kirkko ryhtyi verisiin sotiin ja muihin väkivallan töihin. Ylläpitääkseen omaa mahtiaan kirkko toimeenpani verisiä vainoja. Maallisten arvojen taivoittelu tukahutti henkisten arvojen seuraamisen. Vähitellen paavit tekivät kirkosta suorastaan rahaa tuottavan laitoksen. Kaikki keinot kirkon asiassa

tulivat luvallisiksi. Jopa järjestettiin tuo kuuluisaksi tullut anekdootti. Synnit ja rikokset luokiteltiin erilaisiin asteisiin. Kullekin luokalle oli määrätty erikoinen hinta. Edeltäkäs määrätystä hinnasta kirkon asiamiehet myivät synninpäästöjä.

Tämä herättikin lopulta vastalauseen, protestin. Syntyi suorastaan protestanttinen, katolista kirkkoa vastustava uskonpuhdistusliike. Sen huomattavimmat edustajat olivat Luther, Kalvin ja Zwingli. Nämä uskonpuhdistajat saivat kyllä jotain aikaan. Mutta varsinaisessa merkityksessä heidän työnsä kuitenkin jäi puolitiehen. Itse perusvirhe jäi heiltä huomamatta ja korjaamatta. Niinpä Lutherkin katkismuksessaan esittää vanhat Mooseksen käskyt, eikä ole tietääkseenkään siitä, että Jeesus antoi uudet käskyt. Luther ja toiset uskonpuhdistajat jäivät sodan ja väkivallan piiriin. Zwingli suorastaan kaatuikin taistelukentällä. Luther mukautui täydellisesti sotilasvaltioon. Aseilla, 30-vuotisella sodalla — jossa Kustaa II Adolfilla oli huomattava osuus — protestantit ja katolilaiset välejään selvittelivät. Ja niin edelleen kirkot ovat yleensä olleet kaikissa sodissa mukana.

— — —

Tuli sitten teosofinen liike maailmaan. Teosofisen liikkeen eräs välillinen vaikutus näkyy siinä, että esim. Suomessa aikaansaatii uskonnonvapaus. Se ei nim. ole ollenkaan kirkon omaa ansiota. Kun valtiollinen Eduskunta teki tästä asiasta päätöksensä, olivat kirkon edustajat jyrkästi vastustavalla kannalla. Mutta niinpä tässä uskonnonvapaus jäikin

puolitiehen. Vaikka yksityiset ihmiset saivat vapauden joko kuulua kirkkoon tai olla kuulumatta, niin uskonto itse ei tullut vapaaksi, vaan se jäi edelleen valtiokirkoksi. Kirkko itse halusi sellaiseksi jäädä. Kirkko halusi edelleen pitää valtiollis-yhteiskunnallista jäsenluetteloa omista jäsenistään. Niinpä siviilirekisteri ei tullutkaan yleiseksi, kaikkia kansalaisia koskevaksi. Siviilirekisteriin merkittiin vain ne kansalaiset, jotka eivät kuuluneet valtiokirkkoon.

Tämä jäi merkitsemään m.m. sitä, että kirkko vuositain laatii luettelon niistä nuorista miehistä, jotka luovutetaan uhrattavaksi sodan jumalalle.

Täten n.s. kristillinen kirkko on omalla tavallaan tehnyt yleiseksi sen kaamean veriuhrin, jota alemmanlaatuissa uskonnoissa muinoin suoritettiin. Joissakin suurissa juhlissa nim. uhrattiin ei vain eläimiä, vaan myöskin nuoria ihmisiä. N.s. kristillinen kirkko ei tyydy vain jonkun nuoren ihmisen veriuhriin, vaan se on alistunut laatimaan luettelon jokaisesta nuoresta miehestä, jotka se puolestaan luovuttaa uhrattavaksi sodan veriuhreiksi. Elleivät kaikki nuoret miehet joudu sotaan eivätkä tule tapetuiksi, niin se ei ole kirkon ansiota, vaan johtuu se muista seikoista.

Ja tätä tekee kirkko, joka nimittää itseään kristilliseksi. . . .

Näemme siis, että uskonpuhdistus yleensä, niin Lutherin kuin muittenkin, on epäonnistunut. Pekka Ervast sanookin, että Valkoisen Veljeskunnan kannalta on hyvin epäiltävää, onnistuuko mikään uskonpuhdistus vielä. Hän huomauttaa eräästä vanhasta

itämaalaisesta ennustuksesta, jonka mukaan ei ole mitään toivoa noista tavallisista vuosisataisista yri-tyksistä. Eivät ne vie toivottuun loppupäähän, ennenkuin itse Viisauden Jalokivi, Veljeskunnan Ulko-nainen Pää, Keskuslooshin Johtaja itse suvaitsee ruumistua. Ja tämä taas ei voi tapahtua milloin ta-hansa. Sitävärtä täytyy aika erikoisesti täyttyä.

Tällöin muistamme P. E:n viimeisinä aikoina use-asti huomauttaneen, että nyt on todellinen uskonpuh-distus alkanut, ja että se tulee jatkumaan. Näin-ollen on luonnollista, että aika on täyttynyt, että Viisauden Jalokivi on ruumistunut.

Ennenkuin etenemme palaamme vielä siihen asiaan, josta jo edellä oli puhe, ja joka omalla tavallaan tekee uskonpuhdistuksen välttämättömäksi. Tarkoi-tamme sitä, että Jeesuksenkin suuressa saavutuk-sessa jäi vielä eräs uskonnollinen vapaus saavutta-matta. Jeesuksella ei vielä ollut vapautta jatkuvaan työhön Jumalan valtakunnan puolesta täällä fyysilli-sellä tasolla. Hänet voitiin tuhota. Tämä taas joh-tui siitä — niinkuin jo edellä puhe oli —, että Isän eli Kuninkaan Valtaistuin ei vielä ollut päässyt tänne fyysilliseen maailmaan. Toisin sanoen: Kristus ei ollut vielä saanut Karman johtoa käteensä, vaan kar-man johto oli edelleen maapallomme alemman johta-jan eli Saatanan kädessä. Siksi Jeesus ja hänen to-delliset seuraajansa, todellisen uskonnon todelliset edustajat yleensä joutuivat marttyyreiksi. Sanoim-me jo, että ellei tässä asiassa tapahtuisi ratkaisevaa muutosta, niin elämä kävisi toivottomaksi ja oike-astaan merkityksettömäksi tällä kiertotähdellä.

Nyt saamme Pekka Ervastilta kuulla, että tämä ihmeellinen saavutus, tämä mullistava muutos on meidän ajallamme tapahtunut. Nyt on Kristus ottanut Karman johdon käteensä. Se tapahtui niiden monien ajan täyttymysten yhteydessä, joista P. E. myös puhuu. Yksi niistä oli se, että siirryimme Kalojen merkistä Vesimiehen merkkiin. Toinen oli se, että Kalijugasta, mustasta aikakaudesta, oli kulunut ensimmäiset viisituhatta vuotta. Nämä molemmat tapaukset sattuivat — niinkuin P. E. mainitsee — vuoteen 1898. Kolmas täyttymys oli se, että olimme joutuneet viidennen ja kuudennen juurirodun murroskauteen. P. E. mainitsee, että kuudes juurirotu on jo okkultisesti eli siis todellisesti pantu alulle. Neljäs täyttymys on siinä, että suuresta kosmoksesta, keskusauringo Siriuksesta ja sen takaisista voimista, on tapahtunut suuri henkinen vuodatus tähän meidän aurinkokuntaamme ja maapalloomme. Tämä tapahtui noin 50 vuoden aikana, alkaen v. 1875 ja päättyen v. 1926. Se muodostui uudeksi luonnonvoimaksi maapalloomme fyysilliselläkin tasolla. Viides suuri täytyminen on siinä, että meidän ajallamme Jumala taas esiintyi maan päällä. Jumala esiintyi suuren ja ihmeellisen Pojan ja Sanansaattajan kautta. Ja luonnollista on, että tämä täyttymys on sitten kaikkien edellä mainittujen täyttymysten täyttymys. Sillä ilman tätä täyttymystä kaikki nuo muut täyttymykset olisivat jääneet mykiksi. Eikä niistä silloin olisi ollut varsinaista, tehokasta apua ihmiskunnalle.

Syvennymme vielä lähemmin tähän viimeksi mainittuun täyttymykseen, suuren Opettajan esiintymiseen.

Jeesuksesta P. E. sanoo, että hänessä ruumistui aurinkokuntamme Poika-ryhmän johtaja, Kristukseksi nimitetty olento. Tämän P. E. sanoo kirjaansa "Teosofian sanoma nykyajalle". Mutta — sikäli kuin hänen kuulijansa ja oppilaansa ennättivät opeuksia sulattamaan — P. E. myöhemmin erikoisesti korostaa sitä seikkaa, että Jeesuksessa ruumistui itse kaikkiallinen elämä, kaikkien aurinkokuntien takainen kosmillinen Kristus.

Tahtoessamme päästä selville siitä, mistä on kysymys, kun puhutaan itse Viisauden Jalokivistä, Veljeskunnan Ulkonaisesta Päästä, Keskuslooshin Johtajasta, silloin on tärkeätä pitää mielessä nuo määritelmät Jeesuksesta, kuin myöskin se, että vuosisatasysäyksistä ei ole toivoa.

Ymmärrämme, että nyt ei ollut kysymys vuosisatasysäyksestä. Nyt oli vietävä eteenpäin historiallisten Mestareiden työtä. Oli vietävä eteenpäin Buddhan ja Jeesus Kristuksen työtä. Oli saatava aikaan sellaista, jota Jeesuksen jälkeen erikoisesti valmistettiin. Oli päästävä siihen, että Karman johto tuli Kristuksen käteen. — Jeesuksessa ruumistui aurinkokuntamme Poika-ryhmän johtaja. Eikä vaan se, vaan kaikkiallinen, kosmillinen Kristus. Pekka Ervastissa ruumistui aurinkokuntamme Isä-ryhmän johtaja, Isäksi nimitetty olento. Hän on aurinkokuntamme Keskuslooshin Johtaja ja Veljeskunnan Ulkonainen Pää. Sillä Sisäinen Pää on itse sisäinen Jumala, se mikä aina on kaiken ilmennyksen takana. Mutta niinkuin Jeesuksessa ruumistui kosmillinen

Kristus ennen saavuttamattomalla tavalla, niin Pekka Ervastissa ruumistui kosmellinen elämä Isänä.

Tämän jälkeen voimme vielä palata siihen uskonnonvapauteen, josta jo olemme puhuneet. Jeesuksenkaan suuressa saavutuksessa ei vielä tätä vapautta saavutettu. Hänellä ja hänen todellisilla seuraajillaan ei ollut vapautta tehdä työtä Jumalan valtakunnan puolesta. He joutuivat marttyyreiksi. Mutta nyt, kun Viisauden Jalokivi on ruumistunut, kun Jumala kaikissa kolmessa ilmennyksessään: Pyhänä Henkenä, Poikana ja Isänä on laskeutunut tänne alempaan kolminais-maailmaan, ottaen Karman johdon käsiinsä, nyt on tämäkin uskonnonvapaus mahdollinen. Nyt on mahdollisuus muodostaa sellainen uskonto, sellainen ryhmä, sellaisia ryhmiä, jotka toteuttavat Isän tahtoa, mutta joita ei enää voida tuhota — edellyttäen, että ihmiset sellaisen ryhmän muodostavat. Sillä on muistettava, että sellaisen ryhmän siveysopillisena pohjana on oleva P. E:n uudelleen järjestämä Vuorisaarna. Sen kulmakivenä erikoisesti neljäs ja viides käsky, pahan vastustamattomuus ja sotimattomuus. Sellaisella ryhmällä on oleva välitön suhde Mestareiden Valkoiseen Veljekuntaan.

Vastakohtana tälle on se tosiseikka, että väkivaltaan, veriuhriin ja aseisiin nojautuvat yhteiskunnat ovat tuomitut romahtelemaan yhä nopeammassa tahdissa.

— — —

Kun uskonto kuuluu jokaiselle ihmiselle, niin puhumme vielä uskonnon vapaudesta yksilön kannalta.

Huomaamme, kuinka maailmassa on monia n.s. ammatteja ja virkoja, ja ihmiset voivat rajoittua johonkin erikoiseen tehtävään. Niin ei ole uskonnon, nim. todellisen uskonnon laita. Uskonto ei saa olla ammattia eikä virkaa. Uskonto on vapaata elämän taitoa, taidetta. Uskonto kuuluu jokaiselle ihmiselle.

Erääseen aikaan oli oppineitten ja sivistyneitten piireissä vallalla sellainen suvaitsevaisuus ja vapautuneisuus, että oltiin yleensä välinpitämättömiä kaikesta uskonnosta. Uskontoa ei erikoisesti vastustettu, mutta ei oltu siinä mukanaakaan. Ja nähtävästi on ihmisiä edelleenkin tuollaisella kannalla.

Teosofinen liike toi yleensä tässäkin suhteessa uusia herätteitä ja uusia mahdollisuuksia. Niinpä olemme nyt entistä paremmin tilaisuudessa tutustumaan maailman kaikkiin uskontoihin. H. P. Blavatsky pani tässäkin suhteessa alulle laajan tutkimusalan. Meillä Suomessa Pekka Ervast on — etenkin kirjallaan "Suuret uskonnot" — tehnyt tässäkin suhteessa suorastaan uranuurtajan työtä. Näinollen meillä on nyt — niinkuin sanoimme — entistä paremmat mahdollisuudet tutustua historian suuriin uskontoihin, suuriin Mestareihin ja heidän opetuksiinsa.

Mutta tämä on vasta yksi puoli asiassa. Eikä se riitä. Sillä jos ihminen pysähtyy siihen, että hän yleensä tutustuu uskontoihin ja Mestareihin, mutta ei ota mitään Mestaria sillätavoin vakavasti, että ottaisi hänet käytännölliseksi oppaakseen, lähtisi seuraamaan hänen neuvojaan, käytännöllistä siveysoppiaan, niin seurauksena on, ettei hän todellisuudessa

tiedä paljoakaan Mestareista, ja hän jää n.s. hedelmättömäksi puuksi.

Tällaisesta latteudesta ja hedelmättömyydestä pelastaa ihmisen se uskonnollinen vapaus, että hänellä on vapaus lähteä seuraamaan jonkun Mestarin, joko Buddhan, Jeesuksen tai Pekka Ervastian opetuksia. Näin tehden ihminen etsii elävää yhteyttä omaan sisäiseen Jumalaansa ja Mestariin. Sillä tie Mestarin yhteyteen käy Mestarin opetuksien käytännöllisen seuraamisen kautta. Kun oppilas kiinteästi tätä tietä kulkee, tulee hän ennemmin tai myöhemmin löytämään oman Mestarinsa, yhtymään sisäiseen Jumalaansa.

Tästä aikanaan seuraa, että Mestari lähettää oppilaansa ulos maailmaan totuuden julistajana, ihmisyyden eli Jumalan valtakunnan sanansaattajana. Mestari sanoo oppilaalleen: minähän en voi näkyä, mutta sinä saat olla minun edustajani maailmassa. Siis niinkuin sanoo professori Batory tohtori Kotkalle Pekka Ervastian joutsenlauhussa, "Suuressa seikkailussa".

Ja niin tapahtuu. Ja silloin oppilas joutuu koetukselle viisauudessaan, tiedossaan ja taidossaan ja siveellisessä ryhdissään. Hänen vapautensa joutuu koekelle. Käytännössä kysytään osaako hän toimia niin, että hän jatkuvasti on vapaa sisäänpäin, omassatunnossaan. Osaako hän olla tottelematta maailman auktoriteetteja. Osaako hän olla mukautumatta enempää näkyväisten kuin näkymättömienkään auk-

toriteettien taikauskoisiin menoihin, umpimähkäisiin uskomuksiin, väkivaltaisiin menettelyihin. Jos hän siihen kykenee, niin hyvä on. Silloin hän on vapaa. Hän on vapaa jatkuvaan, syvenevään ja yhä vastuunalaisempaan työhön.

III

JÄRJESTYS JA VAPAAUS.

Selvitettyämme käsitteitämme uskonnollisesta vapaudesta siirrymme nyt puhumaan järjestyksestä ja vapaudesta. Kun kuitenkin järjestyksestä huolehtii valtio, niin oikeastaan joudumme puhumaan valtiollisesta vapaudesta.

Elämässä on kaikella omat edellytyksensä, oma n.s. maaperänsä. Mikä siis on se maaperä, mitkä ne edellytykset, jotka luonnostaan kulkevat valtiollisen vapauden edellä? Ne edellytykset, se maaperä on nimennomaan uskonnollinen vapaus. Ilman uskonnon vapautta tuskin onnistuu valtiollinenkaan vapaus. Tämän voimme ymmärtää ja tähän meitä opastaa elämän oma menettely. Niinpä nykyinen suuri henkinen vuodatus vaikutti jo edeltäpäin, ennakoivasti, valmistavasti juuri tähän suuntaan. Se sai ensin

aikaan uudistuspyrkimyksen uskonnollisessa elämässä. Esiintyivät Martti Luther ja toiset uskonpuhdistajat. Se uskonpuhdistus ei kylläkään onnistunut, mutta jonkunlainen ryhmitys kuitenkin tapahtui. Se oli yritys elämän puolelta. Tätä seurasi toinen yritys noin parisataa vuotta myöhemmin, ja kohdistui se nimenomaan valtiolliseen elämään. Syntyi valtiollinen muutos Ranskassa, joka sitten vaikutti muuhunkin Eurooppaan.

Toinen esimerkki siitä, että uskonnollinen uudistus käy valtiollisen uudistuksen edellä tarjoutuu, kun Pekka Ervast puhui Pohjolan valkoisesta valtakunnasta, joka pitäisi syntyä. Mutta ehtona sen onnistumiselle oli, tai on, että täällä on ensin syntyvä uusi uskonto, todellinen kristinusko, suuri maailmanuskonto, se, johon P. E. elämäntyöllään laski perustuksen, tai joka todellisuudessa jo esiintyykin P. E:n kirjallisessa tuotannossa, teosofis-kristosofisessa sanomassa.

Valtiollisen vapauden edellytyksenä siis on uskonnollinen vapaus. Täytyy syntyä sellainen uskonto, jolla on vapaus kaikkiin ympyrän suuntiin. Ensin vapaus sisäänpäin, suhteessa Jumalaan. Tämä vapaus lunastetaan jatkuvasti, joka päivä siten, että siinä uskonnossa aina toteutuu elämän oma viisaus, Jumalan tahto. Sellaisella uskonnolla on välitön suhde Valkoiseen Veljeskuntaan. Samoin se uskonto on ulospäin vapaa siten, että se ei toiminnassaan turvaudu pakkokeinoihin, ei umpimähkäisiin uskomuksiin, ei taikauskoisiin muutomenoihin. Se ei mene mihinkään sovitteluihin totuuden ja valheen välillä,

ei Mestarin ja maailman auktoriteettien välillä. Se uskonto ei alistu palvelemaan kahta herraa, Jumalaa ja mammonaa. Ja kaiken lisäksi: sillä uskonnolla täytyy olla vapaus ja työrauha maailman puolelta. Se uskonto täytyy voittaa sellaisen aseman maailmassa, että sitä ei voida sortaa, ei tuhota. Nykyinen suuri henkinen vuodatus on tehnyt sellaisen uskonnon mahdolliseksi. Hyvän voima on nyt päässyt niin paljon esille maailmassa, että sellainen uskonto on mahdollinen. Vasta tältä pohjalta voi sitten onnistua valtiollinen vapaus.

Luokaamme nyt ensin lyhyesti jonkunlainen ihanne valtiosta.

Näihin asti ovat valtio ja kirkko tavallaan kilpailleet vallasta. Kristillisenä aikana ovat yhdeltä puolen kirkko ja toiselta puolen valtio yrittäneet kuin niellä toisensa. Valtio ehkä enimmäkseen on nielaisnut kirkon, mutta joskus myöskin kirkko on ollut nielaisemaisillaan valtion. Ihanne tietenkin tähtää siihen, että sekä kirkko että valtio vajoavat, uppoutuvat jumalalliseen Viisauteen. Nykyään vielä sekä kirkot että valtiot ovat vajonneet — niinkuin H. P. B:n tavalla voimme sanoa — kauhujen mereen. Tämä taas johtuu siitä, että kirkot ja valtiot ensin ovat vajonneet laittomuuteen, itsekkyyteen. Kehitys kuitenkin tähtää siihen, että sekä kirkot että valtiot elävöittyvät viisauden valtamereen.

Jotain tällaista ilmeni jo vanhoina aikoina. Kun Mysteeriot, esim. muinaisessa Egyptissä, olivat kuikoistuksessaan, silloin Mysteerioiden jumalallisesti viisas hierofantti oli oikeastaan kaiken johdossa.

Kuninkaat ja muut valtion päämiehet kunnioituksella kuuntelivat hierofantin viisaita neuvoja. — Jotain sellaista tulee olemaan tulevaisuudessa, vaikkakin jollain vielä selvemmällä ja jumalallisemmalla tavalla. Kuitenkin todellinen hallitsija tulee olemaan — niinkuin P. E. sanoo — Jumala, joka aina on näkymätön.

Nykyään ei vielä näin ole. Kyllä ihmisten keskuudessa esiintyy ihanteita ja ihanteellisuutta, esiintyy paljon kaunista ja älykästä. Sen ilolla myönnämme. Mutta kuitenkin esiintyy paljon tietämättömyyttä. Esiintyy todellisen, ikuisen tietämisen puutetta. Ja, kumma kyllä, sitä esiintyy niin korkeimmin oppineissa kuin vähemmän oppineissa. Esiintyy paljon itsekkyyttä, omahyväisyyttä. Vieläpä laiskuutta, raakuutta, valheellisuutta, epärehellisyyttä. Esiintyy julmuutta, petosta ja väkivaltaisuutta, kunnianhimoa, turhamaisuutta ja vallanhimoa. On kateutta ja riitaisuutta.

Tästä johtuu, että valtion täytyy kiinnittää suurta huomiota kurin ja järjestyksen ylläpitämiseen. Valtion on esiinnyttävä kuin jonkunlaisen suurennetun perheen päänä. Valtio joutuu olemaan menettelytavan mallina ja ojenmusnuorana, esikuvana, jonka toiminnan mukaan yksityisten on meneteltävä.

Mutta juuri tästä toiselta puolen johtuu, että valtio itse joutuu ankaralle koetukselle elämän koulussa. Tehtävänsä vuoksi valtio yleensä joutuu ottamaan jonkunlaisen yli-ihmisen aseman, joutuu pukeutumaan jonkunlaiseen ylipersoonallisuuteen.

Juuri tässä seikassa piilee ansa. Oikeastaan kolme erikoista ansaa. Ensimmäinen on se, että kun valtion on esiinnyttävä perheen päänä, tavallaan kuin yli-ihmisenä, mallina ja esikuvana, niin valtio itse tuleekin valinneeksi huonon esikuvan, huonon mittapuun. Ja niin valtiosta ennen pitkää tuleekin yli-ihmisen irvikuva. Valtion pitäisi menetellä niin, että se osaisi sanoa: seuratkaa minun neuvojani ja ohjeitani, tehkää niinkuin näette minun, valtion, tekevän. Näin menetellen olisi kaikki reilua, rehellistä ja suoraa. Kansalaisten kunnioitus heräisi sellaista valtiota kohtaan. Mutta perin harvoin, ehkä vaan kuin välähdykseltä olemme valtioitten historiassa saaneet nähdä jotain tällaista. Valtiot enimmäkseen ovat muodostuneet yli-ihmisen irvikuviksi, sellaisiksi, joiden olisi sanottava: älkää tehkö niinkuin minä teen. Vaikeata on valtioiden ollut edes sanoa: tehkää niinkuin minä käsken. Niin on kyllä vaadittu, mutta se on vienyt ojasta allikkoon. Sillä valtioitten käskyt ovat olleet sellaisia, että niitä seuratessa on jouduttu väkevämmän oikeuteen, sotaan, ihmisten murhaamiseen. Sodassa, väkevämmän oikeudessa, voidaan kavaltaa, pettää, ryöstää, murhata. Väkevämmän oikeus pyhittää kaiken. Pahinta on ollut, että valtiot ovat pakoittaneet tuollaiseen menettelyyn niitäkin kansalaisia, joille kaikki sellainen on ollut kauhistus.

Tämä nurinpäinen ihanne, tämä irvikuvallinen yli-persoonallisuus, on siis ensimmäinen ansa. Siihen surkeaan ansaan valtiot voivat joutua, ja siihen ne yleensä, ainakin näihin asti, ovat joutuneet.

Tässä irvikuvallisuudessa pääsee esiintymään kaksi erikoista sielullista nurinkurisuutta. Tämä johtuu siitä, että meidän persoonallinen tunne- ja ajatuselämämme lähtevät kulkemaan väärään suuntaan. Niistä muodostuvat ne kaksi mahtavaa petoa, joista puhutaan joissain mystillisissä kirjoissa, esim. Ilmes-tyskirjassa. Siinä puhutaan kahdesta pedosta, joista yksi nousee merestä, toinen maasta. Väärään men-nyt tunne-elämä muodostuu siksi pedoksi, joka nou-see merestä. Älyelämästä tulee se peto, joka nou-see maasta.

Tarkastelkaamme hiukan miten nämä kaksi petoa muodostuvat, miten ne syövät kansojenkin voimat, niin että valtiot, kukin vuorollaan, luhistuvat ja kuo-levat.

Meidän on lähdettävä siitä toteamuksesta, että me ihmiset monaadisina tajuntoina suoritimme eläimelli-sen kehityksen edellisessä luomiskaudessa. Siksi meidän persoonalliseen olemukseemme sisältyy myös-kin eläin. Jos meillä nyt ihmisinä ja valtioina olisi noudatettavanamme oikea ihmisyyden ihanne, silloin meissä oleva sisäinen eläin kehittyisi ihmisyyden suuntaan, ja kaikki menisi hyvin. Mutta kun käy niinkuin edellä huomasimme, että valtiokin ottaa ihanteekseen ihmisyyden irvikuvan, silloin meidän inhimillinenkin tunne-elämämme eläimellistyy. Tun-teessamme pääsee vaikuttamaan eläimellinen himo ja kehittyä peto, joka nousee merestä. Sillä tunne-elä-mää yleensä kuvataan vetenä, merenä. Tämän pedon vaikutuksesta voi käydä niin, että etenkin sivistys-kansa, joka on saavuttanut sekä taloudellisen että

muunkin hyvinvoinnin, antaa tunne-elämänsä jatkuvasti vajota aistillisuuteen, eläimelliseen himoiluun. Niinhän kävi muinaisessa Rooman sivistysvaltiossa. Himollisessa nautinnollisuudessa, etenkin sukupuoli-ssä, yritettiin ottaa elämästä irti kaikki mitä suinkin saatiin. Siten tämä himoelämän merestä noussut peto jäyti ja hävitti Rooman valtakunnan elinvoimia.

Toinen peto nousee maasta. Se muodostuu älyvoimista. Se pääsee muodostumaan kun oikeus- ja järjestelypyrkimys lähtee kulkemaan irvikuvalliseen suuntaan. — Oikeustajuntaa ja järjestelypyrkimystä ilmenee jo eläinkunnassakin. Esim. mehiläisyhteiskunnassa vallitsee erinomainen kuri ja järjestys. Ja jonkunlainen järjestys vallitsee yleensä muissakin eläinyhteiskunnissa. Mutta luonnollista on, että ihmisten muodostamissa yhteiskunnissa tämän oikeustajunnallisen kurin ja järjestyksen tulee edelleen kehittyä ja jalostua. Sen tulee kulkea inhimillishumalalliseen suuntaan. Sen tulee kehittyä totuudessa ja veljesrakkaudessa.

Kun näin käy, silloin kaikki menee hyvin. Mutta kun valtiot jo ennakolta omaksuvat irvikuvallisen ylipersoonallisuuden mittapuun, silloin kuri ja järjestys menee petomaiseen suuntaan. Niin kävi Roomassakin. Roomassa ei osattu iloita siitä, että sen rajoilla olisi ollut vapaita, itsenäisiä valtioita. Itsenäiset naapurivaltiot Rooma pyrki tuhoamaan, mikäli se suinkin siihen kykeni. Ja tällaisella menolla eivät kansan älyvoimat pääse jalostumaan inhimillishumalalliseen suuntaan. Ihmiset eivät kulje juma-

luuteen päin, niinkuin niiden tulisi, vaan ne karkeutuvat ja turmeltuvat.

Tällaisella menolla kansa luo itselleen huonoa karmaa. Aikanaan karma kypsyä ja purkautuu. Se voi purkautua sinä joko sisäisenä tai ulkoisena tuulena ja tulvana, josta Vuorisaarnassa puhutaan. Siitä tulee myrsky, joka pyyhkäisee valtion menemään. Kun karmallinen myrsky purkautuu sisästäpäin, silloin käy niinkuin tyypillisesti kävi Ranskan suuressa vallankumouksessa 18:sta vuosisadan lopulla. Tai myrsky tulee ulkoapäin, niinkuin kävi Rooman valtakunnalle. Germaanit — osaksi itäisempien kansojen ahdistamina — hyökkäsivät monina aaltoina ja heimoina Rooman valtakunnan alueille vallaten sen lopulta kokonaan. Rooman valtakunta oli silloin jo niin noiden kahden sielullisen pedon heikontama, että he lopulta jotenkin kuin hölmistyneinä ja säikähtyneinä jäivät germaanien valtaan. Germaanit puolestaan menettelivät joskus hyvinkin karkeasti, mutta yleensä he tunsivat suurta kunnioitusta roomalaisten kehittyneyttä ja hienostunutta sivistystä kohtaan. He yrittivät omaksua siitä niin paljon kuin mahdollista.

Nyt voimme vielä tehdä seuraavanlaisen kysymyksen: kun kuitenkin tuo hyvin järjestetty Rooman sivistysvaltio hävisi, jolloin ensiksikin jouduttiin pitkiksi ajoiksi vaikeaan kuohuntatilaan ja toiseksi, kun on kyseenalaista, päästäänkö myöhemminkään entistä parempaan järjestykseen, niin voidaan kysyä: eikö ollut ihmiskunnalle tappioksi, että tuo hyvin järjestetty Rooman sivistysvaltio tuollatavoin tuhoutui?

Tämä kysymys voi olla aiheellinen. Ainakin jos-
sain määrin. Siksi yritämme löytää siihen asiallisen
vastauksen.

Asiallinen lähtökohta on ajatuksessa, että jumalal-
linen ohjelma tarkoittaa ja pyrkii ihmiskunnan hen-
kiseen täydellistämiseen. Tästä johtuu, että kun joku
kansa tai valtio on sivistyksessään saavuttanut oman
tai omalaatuisensa kypsyyden, silloin sillä kansalla
on edessään joko uudestisyntyminen tai kuolema.
Uudestisyntymisen siemen tai mahdollisuus tarjou-
tuu ylhäältä päin. Rooman maailmalle, lähinnä Pa-
lestiinalle ja sitten Rooman valtakunnalle tämä uu-
destisyntymisen siemen tarjoutui siinä sanomassa,
jonka Jeesus Kristus esitti. Palestiinassa tämä sa-
noma sai riittämättömän vastaanoton. Silloin Juu-
dan valtio ei voinut uudestisyntyä, vaan se sai, oman
karmansa mukaisesti, kuolla.

Roomalainen valtio lopulta kyllä tunnusti ja vas-
taanotti Kristuksen. Mutta tämä vastaanotto tapah-
tui siten, että Kristuksen sanoma tuli käännetyksi
nurinpäin. Siitä tehtiin alkuperänsä irvikuva. Kris-
tillisuus mukaannutettiin roomalaisuuteen, eikä roo-
malaisuutta mukaannutettu kristillisyyteen, niinkuin
olisi pitänyt tehdä. Tästä johtui, että roomalai-
suutta ja Rooman valtakuntaa ei voitu henkisesti
uudestisyntyttää, vaan Rooma joutui — oman kar-
mansa mukaisesti — kokemaan luhistumisen ja kuo-
leman. Valtikka siirtyi — niinkuin tällaisessa tapa-
uksessa käy — nuoremmalle rodulle, germaaneille.
Germanit saivat vuorollaan ja nuoruuden voimillaan
lähteä parastaan yrittämään. Ja kiitos ja kunnia

heillekin kaikesta siitä, mitä he valtakaudellaan ovat aikaansaaneet. Sillä aikanaan heilläkin oli oleva edessä joko henkinen uudestisyntyminen tai kuolema.

Ja merkeistä päättäen germaanit — joihin myös anglosaksit eli englantilaiset kuuluvat — ovat joutuneet kypsyytensä vaiheeseen. Kosmillinen uudestisyntymisen siemen annettiin valmistavasti H. P. Blavatskyn ja varsinaisesti Pekka Ervastin teosofiskristosofisessa sanomassa. Ja nyt näyttää siltä, että valtikka siirtyy germaaneilta nuoremmalle rodulle. Ja niin edespäin. Valtikan siirtymistä ei voida välttää. Odotetaan sellaista kansaa, joka kypsytydessään kykenisi henkisesti uudestisyntymään.

Kansan uudestisyntyminen puolestaan edellyttää kansan älymystön, henkisen valiojoukon uudestisyntymistä. Kansojen uudestisyntyminen hidastuu ja käy vaikeaksi juuri sentähden, että kansojen älymystöt, jopa henkiset valiojoukot, hidastelevat. Ei kristittyjen hidastelu Palestiinassa ja myöhemmin Rooman valtakunnassa tai meidän ajallamme ole ainutlaatuinen. Omalla tavallaan myöskin teosofisessa liikkeessä toistuu sama ilmiö. Yritetään loputtomasti istua kahdella tuolilla, palvella Jumalaa ja mammonaa, totuutta ja valhetta, veljeyttä ja väkivaltaa. Kirkot, seurakunnat ja järjestöt ovat yhä toistuvasti vajonneet uudestisyntymis-ehdon alapuolelle.

Voimmekin kysyä: mitä tuo kaikki meille todistaa? Se osoittaa sen, miten odottamattoman syvälle ihmiskunta on ennättänyt vajota aineellisuuteen ja väkivämmän oikeuteen. Samalla se osoittaa, miten suuri

ja vaikea tehtävä on ihmiskunnan auttajilla, Mestareitten Valkoisella Veljeskunnalla. Ihmiskunta on vastahakoinen kuuntelemaan ja omaksumaan viisauden sanomaa, ihmisyyden elämäнкäsitystä. Ja muussa taas ei ole pelastusta. Siksi kansat ja valtiot luhistuvat toinen toisensa jälkeen omiin karmallisiin saavutuksiinsa. Toivotonta olisi, elleivät ihmiset näissä kansoja ja valtioita kohtaavissa järkytyksissä sentään vähitellen heräisi. Näihin asti ovat kansojen, niin, jopa kirkkojenkin johtajat torjuneet Mestarin Vuorisaarnan opin selittämällä, että sen omaksuminen ja seuraaminen veisi varmaan tuhoon. Mutta tämähän on pelkkä ennakkoluulo. Sillä sellaista ei ole käytännössä koettu. Sensijaan käytäntö on mooneen kertaan osoittanut, miten vuorisaarnan vastainen elämäнкäsitys on johtanut kansat ja valtiot toisen toisensa jälkeen luhistumiseen ja kuolemaan. Vieläpä on huomattava, että mitä pitemmälle aika kuluu, mitä valtavammaksi sivistys kasvaa, sitä nopeammassa tahdissa vuorisaarnassa esitetyn opin vastaiset valtiot tuhoutuvat. Ja erikoisesti on otettava huomioon se historiallinen totuus, että kun Kristuksen, Isän, Kuninkaan Valtaistuini nyt on laskeutunut läpi koko alemman kolminaismaailman, kun Kristus on ottanut Karman johdon käsiinsä, niin kaikki tapahtuu yhä nopeammin, luhistumisetkin seuraavat toisiaan yhä voimaperäisemmin. Miksi siis loputtomasti istua kahdella tuolilla? Miksi epäillä ja jarruttaa Mestarin viisautta, ihmisyyden ohjelman toteuttamista? Miksi emme jo sekä yksilöinä että ryh-

minä, miksi emme kansojen ja valtioittenkin johdossa ryhtyisi osoittamaan myönteistä huomiota jumalalliselle viisaudelle? Onhan jo etukäteen selvää, ettei siinä ainakaan sen huonommin käy, kuin mitä mammonallisen viisauden valtioille on käynyt. Sillä ne ovat kaikki — kohtalonsa kypsyttyä — luhistuneet. Voimmehan näinollen aluksi ainakin senverran kristianisoitua, että sekä yksilönä että kansana luovumme asevelvollisuudesta ja armeijasta, ja asetumme oikeustajunnan, oikeusvaltion kannalle.

Annettuamme myönteisen huomiomme taivaallisen Isän viidelle käskylle, voimme sitten kiinnittää huomiomme itse elämässä esiintyvälle jumalalliselle lakiperäisyydelle, syyn ja seurauksen laille, karmalle. Voimme huomioimisellamme hankkia käytännöllistä kokemusta karman toiminnan järkkymättömästä oikeamielisyydestä. Voimme käytännössä kokea, kuinka joudumme — niin yksilönä kuin kansana ja valtiona — ehdottomasti niittämään sitä mitä olemme kylväneet. Siitä kehkeytyy elävä, kokemusperäinen ohje: ”Kaikki mitä tahdotte, että ihmiset tekisivät teille, se tekin tehkää heille”.

Tällöin vähitellen huomaamme, missä on syy valtioittenkin romahteluun. Sillä valtioinakin olemme olleet päinvastoin nopsat tekemään toisille sitä, mitä emme kuitenkaan soisi itsellemme tehtävän. Ja yleensäkin olemme olleet utterat laatimaan lakeja ja antamaan määräyksiä toisille, vaikka itse emme oleskelle halunneetkaan perehtyä jumalalliseen lakiin.

Perehdyttyämme jumalalliseen syyn ja seurauksen lakiin, johtaa se meitä ymmärtämään elämän jatkuvaisuutta jälleensyntymisen pyörässä. Sillä yksilöinä teemme myös sen huomion, että joudumme näyttämään paljon sellaista — niin mieluista kuin epämieluistakin —, jota emme tiedä tässä elämässä kylväneemme. Olemme sen kylväneet jossain edellisessä ruumistuksessa. Siten saavutamme — hapatuksen tavalla — jumalallista tietoa ja valaistusta. Opimme vähitellen ja jatkuvasti ymmärtämään elämän omaa viisautta ja siihen luottamaan.

Niinpä huomaamme, että myöskin koulujen uudistus valtioissa ja yhteiskunnissa on välttämätön. Koulupetus on saatava yhtäläistymään itse elämän koulun kanssa. Valmistettakoon tilaa kouluissamme, kaikissa kouluissamme, kansakouluissamme, lyseoissamme, yliopistoissamme niille ihmisille, niille opettajille, jotka itse ovat elämän koulun todellisia oppilaita, tietäjiä ja taitajia. Valtio tukekoon myötätunnollaan ja taloudellisesti sellaisia opettajia ja sellaisia kouluja. Opetuksen pohjana ja keskuksena on oleva opetus siitä, mitä me ihmisinä olemme, mikä on meidän päämäärämme, ja miten me, jumalallisen Mestarin käytännöllisellä johdolla, tätä päämäärää kohti kuljemme. Väkivallan ja sodan aika täytyy jäädä, ihmisyyden aika täytyy astua esille.

Tämä velvoittaa kaikkia ihmisiä, mutta erikoisesti se velvoittaa kansojen älymystöä. Heille on jo elämän koulussa, jälleensyntymiensä vierieissä enemmän annettu, joten heiltä myös enemmän vaaditaan.

Ja miksi vitkastelisimmekaan? Miksi yrittäisimme loputtomasti olla kahden herran, rakkauden hengen ja väkivallan hengen, palvelijoita? Ihmisyytemme ihanne kutsuu meitä Valtaistuimen oikealle puolelle. Sisäinen itsemme kutsuu meitä jäseniksi, todellisiksi, toimiviksi jäseniksi Jumalan valtakuntaan.

IV

TALOUELLINEN VAPAUS.

Käsiteltyämme uskonnollista ja valtiollista vapautta tulemme nyt taloudelliseen vapauteen. Ehkä tämä järjestys hiukan oudoksuttaa? Sillä onhan taloudellinen ja ruumiillinen elämä meitä kaikkein lähimpänä, lähempänä kuin valtiollinen elämä. Olemehan yleensä kaikki mukana taloudellisessa elämässä. Jo pelkkä ruumiillinen elämä vaatii sitä. Siten talouselämässä ovat mukana kaikki, vaikkeivät osallistuisikaan valtiolliseen elämään.

Kuitenkin asia on näin ainoastaan silloin, kun katselemme elämää ja ihmistä etupäässä tai yksinomaan ruumiilliselta, aineelliselta kannalta. Sillä mikä on ihminen? Onko ihminen sama kuin ruumis? Eipä tietenkään. Ruumis on vain ihmisen tilapäinen käyttöväline, joka syntyy ja aikanaan kuolee. Mikä sit-

ten on ihminen? Päästäksemme asiassa alkuun muistakaamme tuo Paavalin tuttu lause: ruumiimme, sielumme ja henkemme. Täten saamme ihmisen kolme olemuspuolta. Samoin saamme P. E:n "Gnostikot" kirjassa tutustua vanhojen gnostikkojen oppeihin, jotka jakavat ihmiset kehityksensä puolesta kolmeen luokkaan, ruumiillisiin, sielullisiin ja henkiisiin. Tässä katsotaan kehitystä alhaalta päin. Tälöin ihminen ensin kuuluu ruumiillisiin ihmisiin, josta kehittyessään aikanaan siirtyy sielullisiin ja viimeksi henkisiin ihmisiin. Jos taas katsomme ylhäältä päin, henkisen vuodatuksen kannalta — josta edellä on puhetta ollut —, silloin kehitys kulkee päinvastaisessa järjestyksessä. Niinpä teosofis-kristosofisen sanoman takana vaikuttava suuri henkinen vuodatus vaikutti tavallaan ennakoivasti siten, että se ensin pyrki aikaansaamaan uskonnollista vapautta 1500 luvulla, sitten valtiollista vapautta 1700 luvulla ja taloudellista vapautta nyt 1900 luvulla.

Tästäkin jo näemme, että valtiollinen vapaus edellytti — niinkuin jo edellä puhe oli — uskonnollista vapautta. Taloudellinen vapaus puolestaan edellyttää niitä molempia, valtiollista ja uskonnollista vapautta. Taloudellinen vapaus tuskin onnistuu, ellei sen pohjana ja edellytyksenä ole uskonnollinen ja valtiollinen vapaus.

— — —

Tulimme siis siihen, että ihminen ei ole aineellinen ruumis, vaan ruumis on ihmisen käyttöväline; joskin samalla erinomaisen rikas aarreaitta, jumalien lahja, niinkuin P. E. opettaa. Mutta mikä on sielu ja henki?

Mikä on ensiksikin henki? Henki on meidän korkeampi minämme, se on meidän monadimme, se on Jumala meissä. Tämä on se, mikä jälleensyntymien kuluessa ei synny eikä kuole, vaan on ikuisuudessa Jumal-syntyinen, yksisyntyinen Jumalan poika. — Mutta mikä on sielu? Tavallisessa n.s. sielutieteessä ei ole tästä asiasta mitään selvää käsitystä. Niinpä sielutieteilijät yleensä eivät yritäkään puhua sielusta, vaan ainoastaan sielullisista ilmiöistä. Vieläpä yleensä teosofisessakin kirjallisuudessa sielu jää jotenkin epämääräiseksi. Kuitenkin P. E. antaa asiassa täysin asiallisen selvityksen: sielu on persoonallinen päivätajunta. Sielu on se käytännöllinen päivätajunta, joka käyttää itsestään nimitystä "minä".

Kun nyt otamme ihmisen siltä kannalta, että hän ei ole tämä ruumis, vaan hän on vähintäänkin sielu, persoonallinen, päivätietoinen minä, niin voimme kysyä: mikä puoli persoonallisuudesta on lähinnä tätä sielua, tätä minää? Onko se tämä näkyväinen ruumis? Onko ruumis minän lähin käyttöväline? Vai onko se fyysillisen ruumiin näkymätön puoli, eetteriruumis? Ei, vaan persoonallisen minän lähin persoonallinen käyttöväline on astraaliruumis. Tai ellei astraaliruumis vielä ole organisoitunut varsinaiseksi käyttövälineeksi, niin ovat ainakin astraaliset voimat: alempi tunne ja alempi äly, ja kolmantena luonnon suuri himo, tarmo, sisu. Nämä ovat astraalisia voimia, jotka myöhemmin järjestyvät astraaliseksi käyttövälineeksi.

Sieluna eli persoonallisena minänä ihmisellä siis on lähinnä käytettävänä astraalinen ruumis, persoo-

nallinen tunne-, ajatus- ja himoelämä. Vasta tämän takana, tavallaan kuin ulompana on eetteriruumis, eetteriset voimat. Siinä taas puhutaan neljästä eetteristä, jotka eetterisinä voimina ylläpitävät neljänlaista toimintaa ruumiillisessa elämässämme. Kemiallinen eetteri ylläpitää ruoansulatusta, eloeetteri sukupuolisuutta, valoeetteri aisteja, joita nykyään on viisi: kuulo, tunne, näkö, maku ja haju. Kuudennen ja seitsemännen juurirodun mukana kehittyvät vielä kuudes ja seitsemäs aisti, jotka sanotaan olevan astraalinen ja mentaalinen selvänäköisyys. Näiden yhteyteen kuuluvat — niinkuin P. E. sanoo — taiteellinen kauneusaisti ja filosofinen aavistuskyky. Neljäs eli heijastava eetteri tekee muistamisen mahdolliseksi.

Nyt voimme kysyä: mikä käytännöllinen merkitys on sillä seikalla, että astraaliruumis, persoonallinen ajatus, tunne ja himo, on lähinnä sielua eli päivätietoista persoonallista minää? Merkitys on siinä, että me emme voi vaikuttaa välittömästi eetteriruumiiseen, vaan ainoastaan astraaliruumiin välityksellä. Tästäkin syystä esim. sukupuolielämä on vaikeasti hoidettavissa. Jos yritämme jollain suoranaisella tavalla vallata sukupuolivoimia, voipi se johtaa meidät — niinkuin sanotaan — ojasta allikkoon. Kaikissa asioissa on aloitettava oikeasta päästä, siis tässä tapauksessa ajatuksen ja tunteen puhdistamisesta. Niinpä P. E:n uudelleen järjestämän Vuori-
saarnan toinen käsky kuuluukin: ”älä ajatuksissasi-
kaan ole epäpuhdas”. Kun järjestelmällisesti puhdistamme ajatuksiamme, silloin vähitellen puhdistuu

myös tunne. Siis astraaliruumis kokonaisuudessaan. Tästä on sitten välillisenä seurauksena, että eetteriruumiimmekin hiukan puhdistuu ja järjestyy. Jos sensijaan ajatus- ja tunne-elämässämme olemme leväperäisiä, annamme peräksi himollisille ja itsekkäille tunteille ja ajatuksille, silloin se vähitellen vaikuttaa huonoa myös eetteriruumiiseen. Ja vieläkin välillisemmin fyysilliseen ruumiiseen. Sillä eetteriruumiin vammat purkautuvat — niinkuin P. E. sanoi — fyysilliseen ruumiiseen karmallisina sairauksina.

— — —

Tässä yhteydessä sopiikin ottaa puheeksi eräs seikka ihmisellisessä kehityksessä. P. E. sanoo, että ihmisten läksynä nykyisessä luomiskaudessa on mestarius. Ja tämän saavutuksen yhteydessä on puhuttu, että ennenkuin ihminen saavuttaa mestariuden, täytyy hänen karmansa olla siten tyhjentynt, että hänellä on terve ruumis, että hänellä ei ole karmallisia sairauksia.

Tämä määritelmä kaipaa hiukan lisäselvitystä. Sillä vaikka niin on, että ihminen ei voi tulla Mestariksi ennenkuin on voittanut karmansa, ennenkuin on voittanut karmallisen sairauden, niin kuitenkin hän myöhemmin — luovuttuaan persoonallisesta elämästä ja antauduttuaan kokonaan toisia palvelemaan — voi taas ottaa päälleen toisten ihmisten ja koko ihmiskunnan karmaa. P. E. joskus sanoikin, että mitä korkeammalle joku ihminen on noussut taivaitten yläpuolelle, sitä syvemmälle hän myös on astunut tuoneloihin ja manaloihin. Kukaan ei voi vapautua

kärsimyksistä niin kauan kuin yksikin ihminen kärsii. Kristus, Logos, Jumala kärsii kaikkein enimmin.

— — —

Siirrymme nyt sielullisesta elämästä henkiseen elämään. Voimme ensin kysyä: mitkä asialliset syyt pakoittavat tähän? Syy on se, että ihminen sieluna ja ruumiina on kuolevainen. Kuolemattomuus on päämäärä, mutta se saavutetaan vasta tietoiseen henkiseen elämään sisältyvässä vihkimyksessä. Ei ihminen sielunakaan ole ilman muuta kuolematon. Kokemukseen perustuvassa teosofisen tiedon valossa voimme seurata tavallista kuoleman menoa. Ensin kuolee ulkoisin käyttöväline, fyysillinen ruumis. Pian sen jälkeen jää myös eetteriruumis. Sitten ihminen menee kahtia siten, että korkeampi minä, siis oikeastaan henki, nousee taivasmaailmaan, persoonallisen minän eli siis sielun jäädessä astraaliruumiiseen tuonelaan, puhdistuksen kiirastuleen. Kuollut ei voi enää jatkaa synnissä, ei elää himoissa ja itsekkyydessä. Hän joutuu siveelliseen itsetarkkailuun, josta puhkeaa katumus. Tässä jumalallisen rakkauden kiirastuleessa hänen astraaliruumiinsa, jota nyt sanotaan kaamaruupaksi, himoruumiiksi, vähitellen puhdistuu. Ensin karkeammista himoaineista ja sitten vähemmin karkeista.

Tämän tapahduttua vainaja vähitellen siirtyy persoonalliseen taivaselämään. Nyt hän sieluna joutuu kokemaan sitä hyvää ja kaunista, jota hän persoonallisessa elämässään on ikävöinyt ja harrastanut. P. E. kuvailee tätä siten, että sielu muodostuu kuin maljaksi, joka aivan ääriään myöden täyttyy rie-

mulla. — Tämä riemu muodostuu lopulta ylivoimaiseksi, joten vainaja menettää tietoisuutensa. Hän joutuu kokemaan persoonallisuuden eli siis sielun kuoleman. Sitten hän kyllä herää korkeammassa minässään, mutta vain sikäli kuin hänellä on tuotavana elävää kokemusta jumalallisen totuuden ja rakauden mitan mukaisesti. — Aikanaan syntyy uusi persoonallisuus korkeammasta minästä. Se on uusi persoonallisuus, mutta kuitenkin se perii edellisen persoonallisuuden karman.

Sielu sellaisenaan on siis kuolevainen. Tästä syystä P. E:n olikin tapana sanoa, ettei merkitse oikeastaan mitään, mikä asema ihmisellä persoonallisesti on. On samantekevää, onko hän esim. ministeri vaiko kadunlakaisija. Kaikki riippuu vaikutteesta ja siitä tavasta, millä hän tehtävänsä suorittaa. Jos hän työskentelee vain oman itsekkyytensä vuoksi, omaa persoonallista etuaan silmälläpitäen, silloin siitä ei tule mitään korkeamman minän suoranaiseksi rakentumiseksi. Muodostuu vain karmaa seuraavien elämien varalle. Toista on, jos ihminen toimii epäitsekkäästi, tahtoen palvella ja pitääen silmällä sitä, että hän toiminnallaan ei olisi haitaksi vaan avuksi muille ihmisille. Se kasvattaa häntä hyvään, korkeamman minän toivomaan suuntaan.

— — —
Ihmisen kuolemattomuus on siis alunperin vain hengessä. Ja mikä on henki? Siitä oli jo edellä puhe. Syvimmällä jokainen ihminen on yksisyntyinen, yksin Jumalasta syntynyt henki, Jumalan poika. Leipnitsin mukaan tätä on sanottu myös Monadiksi.

Sitten monadi ilmenee kolminaisena taivaallisena ihmisenä. Ensimmäinen eli syvin ilmennys on Aatma, jumalallinen henki, jota sitäkin joskus on sanottu monadiksi. Aatma vuorostaan ilmentyy Buddhiksi, elämänhengeksi eli veljesrakkaudeksi. Aatma-Buddhi ilmenee Manakseksi, inhimilliseksi hengeksi, järjellisesti ilmeneväksi totuudeksi.

Persoonallisuuden takana on siis kolminainen taivaallinen ihminen: aatma-buddhi-manas. Manas on uloin, ja siis lähinnä sielua, persoonallista, päivätietoista minää. Sielun eli persoonallisuuden pelastus, kuolemattomuuden saavuttaminen on asiallisesti siinä, että henkisessä elämässä ja siinä saavutettavassa suuressa vihkimyksessä sielu eli alempi, päivätietoinen minä lopulta kokonaan yhtyy korkeampaan minään.

Kuitenkin tuollainen suuri vihkimys — niinkuin P. E. sanoo — on vielä harvinaista nykyisessä ihmiskunnassa. Siihen tullaan vähitellen. Korkeampi minä kyllä vaikuttaa sisäisenä innoittajana, herättäen persoonallisuudessa jumalkaipuuta. Mutta sisäistä jumalkaipuutaan ihmiset yleensä hitaasti huomioivat. Sitä he yrittävät tukahuttaa joko maailman humulla tai nukuttaa kaavamaisella, muotomollisella uskonnollisuudella, sijaissovitusopilla j.n.e. Sentähden ihmisten varsinainen herääminen ja henkinen kehitys käy hitaasti. Tapahtuu laiminlyöntejä, muodostuu karmaa, moninaisia vaikeuksia, kärsimystä ja kurjuutta.

Varsinainen henkinen elämä alkaa vasta sitten, kun ihminen tietoisesti alkaa etsiä Jumalaa. Se vaikut-

taa, että hengestä, korkeemmasta minästä lähtee kuin säde, joka yhtyy sieluun, jossa se vaikuttaa jonkunlaisena hiljaisuuden äänenä.

Etsimisen vaikuttimena on tällöin se, että hän sekä löytäisi sisäisen Jumalan että pääsisi selvyyteen siitä, mikä on Jumalan tahto sekä yleensä että erikoisesti hänen itsensä suhteen. Mikään itsekäs vaikutin ei vie päämäärään. Totuudenetsijä etsii totuutta vain totuuden itsensä tähden, vain siksi, että hän tietäisi mikä on Jumalan tahto, ja että hän oppisi sitä teossa ilmentämään.

— — —

Tällainen pyrkimys, tällainen henkinen elämä vaikuttaa puhdistavasti sieluun ja sielun sisältöön, persoonallisiin tunteisiin ja ajatuksiin.

Mutta nyt on selvästi huomattava, että tällainen henkinen elämä on työtä ja ponnistusta. Sillä se on niinkuin sielu ja sen sisältö olisi käännettävä kokonaan toiseen suuntaan. Ennen ajatus- ja tunne-elämä oli kulkenut astraalisen, itsekkään virran mukana. Nyt on ajatus ja tunne saatava kääntymään totuuden ja sen sisällä olevan rakkauden hengen mukaan. Sentähden se on todellista puhdistuksen tulen kautta kulkemista. Ja edelleen on huomattava, että kaikki tällainen työ on oleva vapaaehtoista. Vapaaehtoisuus vuorostaan perustuu kyllä siihen tietoiseen ja ymmärrettävään välttämättömyyteen, että henkinen elämä on ihmiselle lopulta ainoa todellinen elämä. Loppujenkaan lopuksi ihmisellä ei ole muuta pelastuksen tietä.

Jos tähän puhdistuksen tiehen liitämme joulusymbolin, niin voimme sanoa, että ihmisen tunne-elämä muodostuu neitseellisyyden eli neitsyt Marian tilaan. Samalla se on kuudennen aistin aatteellinen sisältö, taiteellinen kauneusaisti. Äly puolestaan vanhurskautuu, pyhittyy, rehellistyy. Siinä on Joosef, joka samalla on seitsemännen aistin aatteellinen sisältö, filosofinen aavistuskyky. Kummallakin aistilla ihminen joutuu kosketukseen sisäisen enkelin kanssa. Ihminen epäilee, pelkää. Mutta enkeli rohkaisee jatamaan aloitettuun suuntaan. Ja ihminen tottelee. Niin tullaan siihen, että korkeamman minän elämä, sisäinen, mystillinen Kristus herää tai syntyy sielun mystillisessä seimessä. Silloin eetteriset voimat, sukupuolivoimat antautuvat tälle sisäiselle, kuolematomuuden lapselle, s.o. jumalalliselle, epäitsekäälle rakkaudelle.

Tämä on joulun mysteeriota ihmisen sisäisessä sieluelämässä. Se vetää korkeamman minän manaasis-ten voimien lisäksi buddhisia voimia persoonallisuuteen. Ihmiselle tulee mahdolliseksi todella tajuta pyyteetöntä veljesrakkautta.

Vähitellen tämä taivaallinen elämä laskeutuu myös fyysilliseen ruumiiseen, tekojen elämään. Herää tahto, hyvä tahto, Isän elämä. Isän elämä aatmisessa tilassa. Aatmiset voimat alkavat vaikuttaa persoonallisuudessa. Ne alkavat vaikuttaa ruumiillisessa eli tekojen elämässä. Sillä niinkuin astraaliruumiin puhdistus on manaksen ja sen takana olevan Pyhän Hengen työtä; niinkuin eetteriruumiin puhdistus ja sen uudelleen järjestely on buddhin ja sen ta-

kana olevan kosmillisen Kristuksen eli Pojan työtä, samoin fyysillisen ruumiin ja sen tekojen jumalaistaminen on aatman ja sen takana vaikuttavan Isän työtä.

Jos tähän liitämme jouluyön enkelien kolmiosaisen laulun: "Kunnia Jumalalle, rauha maassa ihmisille joilla on hyvä tahto", niin "kunnia Jumalalle" koskee erikoisesti astraaliruumiin suhdetta Pyhään Henkeen. "Rauha maassa" koskee erikoisesti eetteriruumiin suhdetta Poikaan, ja "ihmisille joilla on hyvä tahto" koskee erikoisesti fyysillistä ruumista ja sen tekojen suhdetta Isään.

— — —

Tultuamme näin sisästä päin fyysilliseen ruumiiseen asti huomaamme, että vaikka talouselämä on kaikkia ihmisiä heti lähellä, niin sisästäpäin katsoen talouselämän vapaus tulee viimeiseksi. Voidaan todella sanoa, että talouselämän vapaus edellyttää valtiollista ja uskonnollista vapautta.

Voimmekin nyt puhua hiukan taloudellisesta vapaudesta.

Kun sanotaan, ettei meidän pitäisi huolehtia siitä, mitä söisimme tai joisimme, tai millä itsemme vaatettaisimme, niin kieltämättä se maailmallisen, itsekään ajattelun kannalta jää vähintään ihmettelyn aiheeksi. Maailmallinen ajattelu on taipuvainen päätelemään, että sehän on heittäytymistä laiskottelevaan huolettomuuteen. Mutta sitä se ei ollenkaan ole. Sopii kysyä ja ajatella: laiskottelivatko Buddha, Jeesus, Blavatsky, Pekka Ervast? Eivät. He tekivät työtä aamusta iltaan ja illasta aamuun. Kysy-

mys ei ole laiskottelusta, vaan ahkeruuden ja työteliäisyyden viisaasta järjestelystä. Järkevän, ajattelevan ja vastuunalaisuudestaan tietoisin ihmisen on lähdettävä siitä toteamuksesta, että ruumiillisessa kuolemassa ja sitten tuonelassa jäävät kaikki, sekä taloudelliset että muut itsekkäät saavutuksemme. On kerta kaikkiaan todettava, että lopulta vain henkinen elämä on ihmisen luonnollinen ja todellinen elämä.

Kysykäämme vielä keskitetysti: miten alkaa taloudellinen vapautuminen? Asian voimme sanoa näin: taloudellinen vapautuminen alkaa siitä, että taloudelliset asiat ja huolet eivät saa olla esteenä henkisellemme elämälle. Henkinen ihminen — ja kaikkienhan on pyrittävä tietoisiksi siitä, että he ovat henkiolentoja — omaksuu Vuorisaarnassa esitetyn ajatuksen, että ensin on oleva Jumalan valtakunta, ja sitten kaikki muu saa seurata siinä ohella vähemmällä puuhalla.

On sanottu, että kuolema on viimeinen vastustaja, joka on voitettava. Kuoleman voittaminen alkaa siten, että mieluummin ruumiillinen kuolema kuin henkinen kuolema. Henkinen ihminen sanoo itselleen: jos minun täytyy kuolla esim. nälkään tai muuten sentähden, että minä elän henkistä elämää, että minä yritän seurata Mestarin neuvoa ja täyttää Isän tahtoa, niin kuolen sitten. Pääasia ei ole minun säilymiseni täällä ruumiillisessa maailmassa, vaan pääasia on, että minä elän ja toimin niinkuin ihmisen tulee, niinkuin Jumala tahtoo.

Tämä on taloudellista vapautumista. Ihminen elää henkistä elämää niissä mahdollisuuksissa, jotka hänen kohtaloonsa kuuluvat.

Taloudellisen vapauden ohella ihminen ylläpitää valtiollista vapauttaan siten, ettei sekaannu politiikkaan. Hän karttaa ottamasta päälleen uusia maallisia velvollisuuksia. Uskonnollista vapauttaan hän jatkuvasti ylläpitää siten, ettei sekaannu uskonnollisesti umpimähkäisiin uskomuksiin. Hänellä on Vuorisäärnan viisaus aina siveellisenä ojennusnuorana. Hän elää vapaudessa mikä sisältyy siihen, että koko tahdollaan, rakkaudellaan ja järjellään elää sitä elämää, jossa Isän tahto ilmenee.

V

YKSILÖLLINEN JA PLANETAARINEN UUDESTISYNTYMINEN.

Talvipäivän seisauksen yhteydessä on jo muinaisina aikoina vietetty valon ja luonnossa tapahtuvan uudestisyntymisen juhlaa. Niinpä roomalaiset viettivät iloista saturnaaliaan.

Kun sitten esiintyi Jeesus Kristus ja muodostui kristillinen liike, niin noin neljännen vuosisadan puolivälissä alettiin myös Jeesuksen syntymäjuhlaa viettää samaan aikaan, joulukuun 25 päivänä. Ajateltiin vastaavaisesti, että niinkuin talvipäivän seisauksen aikana aurinko alkaa taivaalla kohota, niin samoin Jeesuksesta alkoi henkinen aurinko ihmiskunnan taivaalla nousta.

Kun nyt aijomme syventyä yksilölliseen ja planeetaariseen uudestisyntymiseen niin noudatamme

siinä samaa vastaavaisuus-symboliikkaa. Ensiksi otamme fyysillisessä luonnossa vuosittain tapahtuvan uudestisyntyymisen. Huomaamme, miten siinä heräävät ja vaikuttavat neljä elementtiä: tulen, ilman, veden ja maan elementit. Maan asenteen muuttuessa suhteessa aurinkoon pääsee ensin tulen elementti vaikuttamaan. Aurinko — joka tässä tapauksessa esiintyy tulena — herättää ensin ilman elementin. Kevään tullessa ja päivien pidetessä ilma lämpenee. Sitten herää veden henki. Jäät sulavat ja vedet lämpenevät. Viimeksi herää maan henki, maaelementti. — Kun tässäkin vaikutus tulee ylhäältä päin, niin huomaamme siinä saman järjestyksen kuin puhuessamme edellä uskonnollisesta, valtiollisesta ja taloudellisesta vapaudesta. Niinkuin taloudellinen vapaus tuli viimeiseksi, samoin tässäkin maa viimeiseksi vapautuu jäästä ja kylmästä. Neljäntenä — eli ensimmäisenä — elementtinä noissakin kolmessa vapaudessa, uskonnollisessa, valtiollisessa ja taloudellisessa oli korkeuksista tuleva voima, Jumala, jota aurinko luonnossa edustaa.

Kesäisen työn alkaessa luonnossa ovat kaikki mainitut neljä elementtiä välttämättömät. Jos yksikin puuttuisi, niin mistään ei tulisi mitään. Kun kaikki neljä elementtiä ovat keväällä heränneet, silloin kasvikunta puolestaan pääsee heräämään ja kasvamaan. Kasvikunta vuorostaan tekee eläinkunnan ja ihmiskunnan elämän täällä fyysillisellä tasolla mahdolliseksi. Eläin ja ihminen puolestaan tekevät myös jonkunlaista palvelusta kasvikunnalle. Ensiksikin niin, että kasvikunta saa erikoisen tarkoituksen siinä, kun

se saa ravinnontuottajana palvella eläinkuntaa ja ihmiskuntaa. Sillä elämässä yleensä vallitsee palvelevaisuuden, uhrautuvaisuuden ja avunannon laki. Ihmiset puolestaan puutarhureina, maanviljelijöinä ja metsänhoitajina jonkin verran edistävät kasvien kehittymistä ja jalostumista. Mehiläiset auttavat ainakin muutamien kasvien heilimöintiä. J.n.e.

Tämä uudestisyntyminen fyysillisessä luonnossa tapahtuu jatkuvasti joka kevät. Kun sitten sanotaan, että niin alhaalla kuin ylhäällä, ja päinvastoin, niin käytämme nyt tätä fyysillisen luonnon tapahtumaa vertauskuvana nähdäksemme, miten vastaavasti samat asiat tapahtuvat sielullisemmassa ja henkisemmässä luonnossa. Ajattelemme ensin ruumiillisen lapsen syntymää. Siinäkin vaikuttavat vastaavasti neljä elementtiä. Aurinkoa ja siis tässä tapauksessa tulta vastaa sisäinen Jumala, korkeampi minä aurinkotasolla, puhtaan järjen maailmassa. Korkeampi minä pyrkii synnyttämään uuden persoonallisuuden alempaan kolminaismaailmaan. Jälleensyntymiseen pyrkivä minuus tarvitsee äidin ja isän. Ja silloin — vastaavasti keväällä fyysillisen luonnon tapahtumien kanssa — jälleensyntyvän lapsen kohdalle tarvitaan ilmaelementtiä vastaava älyllinen eli miehinen elementti. Se saadaan siten, että joku mies — jonka karmaan se ehkä kuuluu — antautuu tulevan lapsen isäksi. Sitten herää vesielementtiä vastaava tunne eli naiselementti siten, että joku nainen — jonka karmaan se myös saattaa kuulua — antautuu jälleensyntymiseen pyrkivän lapsen äidiksi. Viimeksi herää

maaelementtiä vastaava ruumiillinen elementti siten, että syntyy ruumiillinen lapsi.

Näin on siis vastaavasti neljän elementin avulla syntynyt uusi ruumiillinen ihmisen alku, lapsi, niin kuin keväällä syntyy uusi kasvullisuus neljän elementin yhteistyössä. Vastaavaisuus jatkuu myös siinä, että vaikkakin kasvin, esim. viljan, laatu ja arvo riippuu pääasiallisesti kylvetyn siemenen lajista ja laadusta, niin asiaan vaikuttaa myös neljän elementin, maan, veden, ilman ja tulen laatu ja teho. Samoin syntyvän ja kasvavan persoonallisuuden laatu ja kypsyys riippuu ensisijassa jälleensyntyvän minän entisyydestä, karmasta, älyllis-siveellisestä kehityksestä, mutta paljon riippuu myös äidistä ja isästä ja ympäröivistä olosuhteista. Mitä puhtaampia siveellisesti ja kehittyneempiä älyllisesti vanhemmat ovat, ja mitä inhimillisempi on ympäristö, sitä parempi lapselle. Etenkin kun ottaa huomioon, että pieni lapsi avuttomuudessaan on miltei kokonaan vanhempiensa hoidon varassa. Vieläpä niin — niinkuin salatieteilijät sanovat —, että lapsella jonkun vuoden aikana ei ole omaa eetteriruumista, vaan hän elää äitinsä eetteriruumiin yhteydessä. Niinpä vasta seitsemenvuotiaana lapsi yleensä on niin kehittynyt, että tavallinen koulunkäynti voidaan aloittaa. Toisen seitsemenvuoden kuluttua eli neljäntoista ikäisenä yleensä — vaikka tämä saattaa nuorempaanakin tapahtua — herää sukupuolisuus ja ihanteellisuus. Kolmannen seitsemenvuoden jälkeen nuori ihminen yleensä on katsottu saavuttaneen täysikäisyyden. Tätä on pidetty sääntönä, jota sitäkin kyllä poikkeukset vahvistavat.

Niinpä P. E. opettaakin, että ihminen on henkisesti täysikäinen silloin, kun hän tietoisesti alkaa etsiä totuutta.

Pitkän ja suuren työn takana on siis lapsen syntyminen ja täysikäiseksi kasvaminen. Sivistyksemme merkillistä ja suorastaan eriskummallista alamittaisuutta todistaakin se seikka, että noin pitkän ja suuren työn takainen persoonallisuus sitten työnnetään — kanuunain ruoaksi! Juuri tässä seikassa esiintyy tuo paljon puhuttu helveti. Se on helveti, jonka ihmiset itse luovat. Vallanhimossaan ja korkeimman viisauden pelossa Herodes muinoin tapatti erään paikkakunnan poikalapset. Mutta samalla tavalla on meidän päiviimme asti kohdeltu niitä nuoria ihmisiä, jotka ovat edes sen verran ottaneet kiinni Jumalasta, ihmisyydestä, etteivät ole lähteneet sotaan, toisia ihmisiä tappamaan ja itseään tapattamaan. Se on helvetiä, jossa yksilöt ja kansat taistelevat vallasta, siitä vallasta, mikä ei kuulu heille kenellekään, vaan kuuluu yksin Jumalalle.

Päästäksemme tästä järjettömyyden huippunäytteestä mahdollisimman perusteelliseen selkeyteen ei kuitenkaan riitä, että sanomme sodan johtuvan vallanhimosta, vaikka asia kyllä niinkin on. Sotiin on myös toinen syy, ja se syy on henkinen laiskuus. Ihminen on varsinaiselta olemukseltaan — niinkuin jo edellä olemme esittäneet — henkinen olento. Tästä syystä hänen todellinen elämänsä on henkinen elämä, se elämä, jota uskontojen suuret Mestarit meille esittävät. Tämän todellisen elämän käytännölliset ohjeet annetaan Vuorisaarnassa. Tähän elämään ihmisen

tulee pyrkiä, sille persoonallisuudessaan uhrautua. Kun niin tapahtuu, silloin kaikki menee Lain mukaisesti. Mutta kun niin ei tapahdu, kun ihmiset ovat tässä ratkaisevan tärkeässä suhteessa välinpitämättömiä, laiskoja, jopa suorastaan vastarintaan asettuvia, silloin hävittävät voimat tempaavat heidät mukaansa ja he joutuvat uhrautumaan sodalle.

Tästä syystä myöskään sodasta vapautuminen ei ole joukkopoliittinen, vaan yksilöllinen kysymys. Vaikka sota onkin milteipä koneellista massatoimintaa, johon ihmisiä ulkoapäin kehoitetaan tai pakoitetaan, niin kuitenkin yksilö on aina sisäisesti vapaa harkitsemaan. Hän voi "itsetykönänsä" harkita ja ratkaista, osallistuuko hän sotaan vaiko ei. Yksilönä ihminen on aina vapaa kieltäytymään verenvuodatuksesta, sodasta. Hän kieltäytyy omalla vastuullaan. Vastuu on niilläkin, jotka sotia järjestävät ja sotaan menevät. He vastaavat siitä, että menevät toisia tappamaan ja itseään tapattamaan. On kerta kaikkiaan pantava merkille, että sodasta kieltäytyminen ja siitä mahdollisesti johtuvalle marttyyriudelle uhrautuminen on arvokkaampaa ja inhimillisempää kuin sodalle uhrautuminen. Sillä sodalle uhrautuminen on uhrautumista kuolemalle, hävitykselle, murhaamiselle, kun sitävastoin sodasta kieltäytyminen ja siitä mahdollisesti johtuva marttyyrius on uhrautumista elämälle, ihmisyydelle.

Tästä tulemmekin henkiseen uudestisyntymiseen. Sillä vaikka ihminen neljän elementin kautta syntyy lapseksi ja uudeksi persoonallisuudeksi maan päälle, ei se sellaisenaan vielä riitä. Ruumiillinen jälleensyn-

tyminen on vasta niiden mahdollisuuksien muodostumista, joiden varassa ihminen voi pyrkiä siirtymään ja syntymään katoovaisuudesta ikuisen elämään. Muistammehan Jeesuksen sanat Nikodemukselle: "Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: joka ei synny uudesti, ylhäältä, se ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa". Ja edelleen: "jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan". Oikeastaan voitaisiin sanoa, että ihmisen on uudestisyntyttävä ylhäältä läpi kaikkien neljän elementin: tulen, ilman, veden ja maan. Tai alhaalta päin katsoen: ihmisen on uudesti syntyttävä läpi maan, tulen, veden ja ilman. Uudessa Testamentissa mainitaan vaan kaksi, vesi ja henki, vaikka kyllä joskus puhutaan myös tulesta. Mutta Nikodemuksen kanssa keskustellessa mainitaan vaan vesi ja henki. Ja sekin riittää. Sillä vesi kuvaa silloin uudestisyntymisen kielteistä, puhdistavaa puolta, henki sen myönteistä puolta.

Jätämme nyt tämän yksilöllisen uudestisyntymisen toistaiseksi tällensä, siirtyäksemme välillä planetaariseen uudestisyntymiseen. Sillä planeettammekaan ei muodostu Jumalan valtakunnaksi, ellei se uudestisyntyy ylhäältä tulesta, ilmasta, vedestä ja maasta. Ellei niin tapahtuisi, silloin maapallomme kuolisi, tuhoutuisi.

— — —

Miten siis maapallomme uudestisyntyminen tapahtuu? Vastaavasti samalla tavalla kuin edellä huomasimme jokavuotisen uudestisyntymisen fyysilli-

sessä luonnossa tapahtuvan. Tai niinkuin huomasimme lapsen ruumiillisen syntymisen tapahtuvan.

Planeettamme uudestisyntyminen tapahtuu siten, että aurinkoelämä ja sen takainen kaikkiallinen elämä ylhäältä päin vuodattautuu maapalloon ja aikaansaa siinä uudistuneen virityksen. Maapallon elämä viritäytyy kuolevaisuuden tilasta ikuisen elämän mukaiseen viritykseen.

Mutta auringon ja kaikkiallisen kosmoksen elämä ei ole vain elämää sellaisenaan, vaan kaikkialla ja kaiken takana on tajunta, Logos, Jumala. Kun siis puhumme, että uudestisyntyminen tapahtuu ylhäältä, niin merkitsee se, että sekä aurinkokuntamme Logos että kaiken takainen kosminen Logos, Jumala, pyrkii meidänkin maapallossamme tietoiseen ja itsetietoiseen elämään. Ei niin, etteikö Jumala, henki, aina olisi kaikessa, siis maapallossammekin. Panteistisesti katsoen Jumala on jokapaikassa, aina ja kaikkialla, jokaisessa korressa ja hiekkajyväsessäkin. Mutta elämässä on heräämistä ja kehittymistä. Onhan sanottu, että Jumala kivikunnassa uinuu, josta sitten jatkuvasti herää kasvi- ja eläinkunnassa, tulen tietoiseksi ihmiskunnassa.

Ja sitten planeettamme uudestisyntyminen. Sanoimme jo, että se tapahtuu vastaavasti samoin kuin jokakeväinen uudestisyntyminen luonnossa, ja niinkuin tapahtuu ruumiillisen lapsen syntyminen. Aurinkoa, tulen elementtiä ja lapsen korkeampaa minää tässä vastaa kaikkiallinen Logos, Jumala. Se pyrkii maapalloon oman kuvansa eli ihmiskunnan kautta.

Ensin täytyy saada esiintymään sellainen, ilma ja äly elementtejä vastaava miehinen ruumistuma, joka kosmillisissa mittasuhteissa kykenee vastaanottamaan taivaallisen täydellisyyden aatteen, ja joka käytännöllisesti kykenee siihen asiaan kokonaan yhtymään. Hänen kauttaan maapallo vastaavasti virittäytyy kosmillista älyelementtiä vastaavaan värähtelytilaan. Tähän päästäkseen maapallolla oli tehty työtä miljoonien vuosien aikana. Sitten sellainen älyolento, sellainen ilma eli miehinen elementti esiintyi. Se oli ruhtinas Siddhartha Gotama, sittemmin Buddhan eli Valistuneen nimellä tunnettu ihmiskunnan suuri Opettaja. Lapsuudessaan ja nuoruudessaan häntä vartioitiin niin, että hän joutui elämään pelkästään kauneuden ja nuoruuden ympäröimänä. Sellaisissa olosuhteissa hän oli joutunut naimisiinkin. Mutta päästyään kerran näkemään tutisevan vanhuksen, sairaan, kuolleen ja arvokkaan erakon, silloin nuori ruhtinas heräsi kysymään: mitä elämä on? Hän jätti kaiken, meni yksinäisyyteen miettimään, selvyyttä etsimään. Monia vuosia hän siten mietti, mutta lopulta kosmos avautui hänen tajunnassaan, aivoissaan, ja hän älyllisesti yhtyi kosmoksen täydellisyyden periaatteeseen. Se oli hänen suuri vihkiyksensä, se, johon avioliitto on kuin symboli. On sanottu, että miehen on luopuminen isästään ja äidistään ja liittyminen vaimoonsa. Buddha täytti tämän vaatimuksen kosmillisessa merkityksessä. Hän luopui kaikesta maallisesta ja liittyi taivaalliseen aatteen. Kyllä hän myöhemmin etsi jälleen vaimonsa ja poikansakin, mutta ei enää entisessä merkityksessä,

vaan niin, että hänen vaimonsa ja poikansa tulivat hänen oppilaikseen, ystävikseen ja työtovereikseen.

Tähän miehiseen aatteeseen sisältyi tavallaan, tai alustavasti, naisellinenkin aate. Tämä oli säälintunne. Buddhassa heräsi syvä sääli. Häntä onkin sanottu Säälin Herraksi.

Tästä oli lähdettävä eteenpäin. Oli päästävä vesi-elementtiä vastaavaan kosmilliseen tunteeseen, jumallaiseen naiselementtiin. Kehityksen kautta oli saatava esille sellainen naisruumistus, joka olisi niin siiveillisesti puhdistunut, niin henkevätyntyt, että hänessä ei olisi mitään itsekkäitä haaveita, vaan olisi vapaa antautumaan kokonaan taivaalliselle aatteelle. Sellainen nainen viimein esiintyikin, ja se oli Maria, Jeesuksen äiti. Hänen pojastaan Jeesuksesta tuli sitten se ihminen, jossa ensikerran täydellisesti ruumistui kosminen tunne, taivaallinen rakkaus, Jumala Äitinä. Jeesusta onkin sanottu Rakkauden Herraksi. Hänen kauttaan maapallo jälleen virittäytyi uuteen viritykseen.

Näiden kahden kosmisen voiman, totuuden ja rakkauden yhteistyössä valmistuttiin sitten vastavasti siihen, mihin mies ja nainen valmistuvat avioliittoon mennessään: lapsen syntymään. Jumala oli tuleva ihmiskuntaan samalla kertaa Lapsena ja Isänä. Tämä oli oleva ratkaiseva tuleminen. Siitä tulemisesta Jeesus Uudessa Testamentissa puhuu, nimitäten sitä tuomiolle tulemiseksi.

Mutta vaikka Isän tuleminen oli oleva valtava ja mullistava, niin toiselta puolen Jeesuskin kuitenkin sanoo, että se tuleminen tapahtuu yllättäen ja huo-

maamatta ja niin, että löytäneekö hän uskoa maan päällä. Jeesus sanoo edelleen, ettei hän eivätkä taivaan enkelit tiedä tästä tuomiolle tulemisen ajasta, vaan sen tietää Isä yksin. Tämä luonnollisesti merkitsee, että tullessaan Isä sen asian myös tietäväksi tekee. Ja niin onkin nyt tapahtunut. Pekka Ervast sanoi ajan tarkalleen. "Pieni Ruusu-Risti Katkismus" kirjassaan hän ensin sanoo, että tämä tuleminen tapahtuu, kun kuolema uhkaa maapalloa. Tämä samalla ensiksikin merkitsee, että Buddhan ja Jeesuksen esiintyminen ei vielä pelastanut maapalloa kuoleman uhalta. Vastaavaisesti voimme sanoa, että eihän miehen ja naisen pelkkä avioliitto vielä poista kuoleman uhkaa perheestä, suvusta, vaan se uhka voitetaa vasta lapsen syntymisessä. — Toiseksi P. E. myöhemmin sanoo ajan tarkalleen. Voimavuodatus meidän aurinkokuntaamme ja maapalloomme tapahtui vuosien 1875—1926 välisenä aikana. Keskustapahtuma tässä oli Pekka Ervastin universaalinen uudestisyntyminen, mikä tapahtui 13 p:nä lokakuuta 1896. Tämä oli se keskustapahtuma, joka teki kaiken muun mahdolliseksi ja inhimiliseksi.

Tämä tapahtuma poisti maapalloltamme kuoleman uhan. Uhka rajoittui nyt sellaiseksi, että aikanaan siirretään toiselle taivaankappaleelle ne sielut, jotka eivät henkisessä uudestisyntymisessä siirry Valtaistuimen oikealle puolelle järjestyvään Isän valtakuntaan. Mutta vaikka tapaus sellaisenaan oli näin mullistava, tapahtui se toiselta puolen kuitenkin niin meluttomasti, hiljaa ja huomaamatta — niinkuin Jeesus oli ennustanutkin — etteivät ihmiset yleensä siitä

paljoa tietäneet. Saattoi hyvin olla kaksi miestä pellolla kyntämässä — etenkin henkisellä pellolla —, joista toinen tuli asiasta tietoiseksi, toinen ei. Sennähden, vaikka maapollossa voitettiin kuoleman uhka, niin kuoleman uhka, s.o. toiselle taivaankappaleelle siirtämisen mahdollisuus, ei yksilöiden kohdalta ilman muuta tullut voitetuksi. Ihmisyksilö pelastuu vain siten, että hänessä vastaavasti tapahtuu uudestisyntyminen, jossa hän astuu sisälle Jumalan eli Isän valtakuntaan.

— — —

Palaammekin vielä hiukan tähän yksilölliseen uudestisyntymiseen.

Yksilöllinen uudestisyntyminen tapahtuu siinä historiallisessa järjestyksessä, missä se maapollossammekin on tapahtunut. Ensin on meidän miehisessä, älyllisessä elementissämme herättävä siten, että meistä tulee — Buddhan tavalla — taivaallisen aatteen, ikuisen totuuden etsijöitä ja ilmentäjiä. Meidän on vaihetettava aseemme kynttilään, valoon. On luovuttava ei vain tavallisista aseista, vaan yleensä älyllisestäkin taisteluasenteesta. On annettava totuuden ja säälin valon valaista päättämme ja kättemme työtä.

Emmekä voi kovin kauaksi aikaa jäädä tähänkään. Meidän on käännettävä huomiomme — Jeesuksen tavalla — sydämeemme. Sydän on puhdistuva kaikesta muusta, paitsi ei armahtavasta säälistä. Ja sitten sydän on täyttyvä rakkaudella. Kärsimykset eivät saa peloittaa meitä — niinkuin eivät peloittaneet Jeesustakaan — pois totuuden ja rakkauden tieltä.

Näin puhdistumalla, tätä periaatetta seuraamalla, voimme sitten uudestisyntyä ylhäältä. Voimme uudestisyntyä Pyhästä Hengestä ja Kristuksesta, tulaksemme siten Isän pojiksi, kansalaisiksi Jumalan valtakuntaan. Voimme jokainen kohdaltamme pyrkiä Valtaistuimen oikealle puolelle, tukemaan siveellisesti ja taloudellisesti sitä työtä, jota tehdään ihmiskunnan hyväksi Vuorisaarnan Mestarin johdolla.

Olemme siirtyneet entistä enemmän tekojen aikaan. Moraalinen taju on nyt entistä lähempänä ihmistä. On omituinen seikka, että vaikka materialismin lumoihin joutuneessa sivistyksessämme on lausuttu yliolkaisia arveluja omastatunnosta, niin käytännössä ihmiset on pantu tekemään tavalliset veroilmoituksensa "omantunnon kautta". Tämä voisi olla oireena siihen suuntaan, että yleensä ruvettaisiin käsittelemään asioita moraalin ja omantunnon mittapuun mukaan. Tämä taas johtaa välttämättömään uudistukseen kaikessa säännöstelyssä ja lainlaadinnassa. Nyt meillä vielä on, ei vain tavallinen verolaki, vaan meillä on myös veriveron laki, asevelvollisuuslaki. Jos siis ihmisiltä vaaditaan asevelvollisuuslain mukaista veriveroa, niin täytyy sen antaminen jäädä riippumaan kunkin yksilön omastatunnosta. Jos mikään niin tällainen vero täytyy jäädä riippumaan siitä, että kukin yksilö sen joko antaa tai on antamatta "omantunnon kautta".

Tämä on ensimmäinen askel, vähin vaatimus ihmisyyden suuntaan. Toinen askel on, että itse lainlaadinnassa on otettava huomioon moraalin ja omantunnon laki. Ei saa laatia lakeja, jotka hämmentävät

ja sortavat omantunnon lakia. Ja asevelvollisuuslaki on kokonaan omaatuntoa vastaan. Kaikki ryövääminen, murhaaminen, tappaminen on omaatuntoa vastaan. Sentähden asevelvollisuuslaki on kokonaan kumottava. Veriverosta on kokonaan luovuttava. Sodasta on luovuttava. Asevelvollisuus, sota ja verivero johtaa kaiken muunkin lainlaadinnan hunningolle. Hunningolle on jouduttu elintarvikkeitten säännöstelyssä. Etenkin, kun annokset määrätään liian pieniksi, tai kun niitä ei jaeta ollenkaan. Tämä on suorastaan typerää. Ihmisten pitäisi tehdä kovasti työtä — etenkin juuri sodan hyväksi —, veroja pitäisi maksaa päälle ja päälle, mutta — ruokaakaan he eivät saa! Asia on niin, että yksi typeryyys johtaa toiseen typeryyteen. Ja kun sota on typeryyksien typeryyttä, niin kaikki typeryydet kulkevat sen vanavedessä. — Ei, tässä on asia, jossa on sekä osattava että uskallettava sanoa: seis!

Ja kaikki tämä alkaa yksilöistä. Yksilöt muodostavat ryhmiä ja kansoja. Sellaisia kuin ovat yksilöt, sellainen on kansa. Uhraako kansa Jumalalle, ihmisyydelle, vaiko sodalle, Saatanalle, siihen vaikuttaa jokainen yksilö omalta kohdaltaan. Meitä ei pelasta mikään muu, kuin että jokainen kohdaltamme pyrimme todella omantunnon lain mukaisesti, Jumalan avulla ja Vuorisaarnan neuvojen kunnioittamisella ja seuraamisella pimeydestä valoon, Isän valtakunnan kansalaisuuteen.

VI

IHMINEN JA TALOUSELÄMÄ.

Juhlien jälkeen yleensä tulee arki ja arkiset toiminat. Kummallakin, juhlailla ja arella, on oma merkityksensä. Juhla ei muodostu juhlaaksi, ellei arkinen työ ole niin uutteraa ja oikeuden ja totuuden mukaista, että se oikeuttaa juhlan muodostumaan juhlaaksi.

Edellä puhuimme uudestisyntymisestä. Sekin on juhla — jonka edellä käy ankara arkinen työ. Puhutaanhan Uudessa Testamentissakin uudestisyntymisen vaikeista tuskista. Ja tämänkin juhlan jälkeen jatkuu työ. Kuuluu asiaan, että ihminen uudestisyntymisen jälkeen järjestää uudelleen suhteensa käytännölliseen elämään. Entisyys mahdollisine erehdyksineen saa jäädä nöyryyttäväksi kokemukseksi, mutta se ei saa muodostua esteeksi henkisesti luo-

vassa ja palvelevassa työssä. Siksi uudestisyntymiseen kuuluu, että on tavallaan alettava alusta. On alettava kuin uusi luku, uusi jakso, joka on asetettu entistä tietoisemmin ikuisen elämän, rehellisen totuuden ja veljesrakkauden kannalle. On asetuttava erehdystensä sovittamisen, anteeksiantamisen ja palvelemisen kannalle. Vihamiehiä ei saa olla. Sillä vaikka olisikin niitä, jotka tietämättömyydessään meitä mahdollisesti vihaisivat ja jopa vahingoittaisivat, niin meidän kannaltamme ne muodostuvat veljiksi seuratessamme Vuorisaarnan viidenteen käskyyn kuuluvaa neuvoa: rukoillessamme niiden puolesta, jotka meitä vahingoittavat.

Tässä uudelleen järjestelyssä on meillä tälläkertaa erikoisena aiheena: ihminen ja talouselämä.

Ensin siis vielä sananen ihmisestä. Ihminen persoonallisena olentona syntyy, elää ja kuolee. Se on todellisen, taivaallisen ihmisen jatkuvaa yritystä luoda itsestään yhä täydellisempi ilmennys alemmassa kolminaismaailmassa. Päivä- eli aivotietoisessa minuudessamme meillä yleensä ei ole tietoa siitä, että olemme ennenkin maan päällä eläneet. Mutta luonto itse kyllä muistaa, ja me voimme siinä suhteessa tehdä huomioita. Ensiksikin ihmisen entisyys esiintyy sekä kyvyissä että kohtaloissa. Niistä asioista emme tässä yhteydessä kuitenkaan erikoisesti puhu. Sensijaan huomioimme erään toisen seikan, joka esiintyy kahdella tavalla: varoittavalla ja kehoittavalla. Se on niinollen kuin kaksinainen voimatulos edellisten maallisten elämiemme pyrkimyksistä. Yhdeltä puolen meidän sisäiseen olemukseemme sisältyy

kuin varoittava vartia, joka sanoo: "älä tee sitä, älä sitä". Se varoittaa meitä sellaisesta, joka ei ole rehellistä, ei veljellistä, ja joka sentähden johtaa onnettomuuksiin, kärsimyksiin ja kurjuuteen. Vaikka asia tai menettely näyttäisi hyödylliseltä, vieläpä oikeudenmukaiseltakin, mutta jos se ei ole täysin rehellistä ja veljellistä, tai jos se vivahtaa kostonluontoiselta, niin älä tee sitä. — Mistä tämä johtuu? Mistä tämä varoittava henki on kotoisin? Tämä on ilmeisesti seuraus edellisten elämiemme synneistä, erehdyksistä, itsekkäistä ja pahoista töistä. Olemme edellisten elämiemme jälkeen tuonelassa, helvetissä ja kiirastulessa joutuneet kokemaan, mitä mistäkin seuraa. Olemme saaneet olla vaikeissa omantunnon tuskissa ja muissa kärsimyksissä. Kaikki tuo vaikuttaa meissä nyt varoittavana omantunnon äänenä.

Tämä on luonnon muistia. Ja me teemme viisaasti kuunnellellessamme ja seurattessamme varoittavaa omantunnon ääntä.

Toinen sisäinen vaikutus meissä on myönteinen. Se innoittaa hyvään, inhimilliseen, jumalalliseen. Se kannustaa etsimään totuutta, elävöittymään rakkauksessa. — Tämä on korkeamman minän ääni, ja se saapi vahvistusta edellisten elämiemme oikeista ajatuksista, puhtaista tunteista ja veljellisistä, palvelevaisista teoista.

Ellei ihminen välitä tästä kaksipuolisesta vartiasista, siitä joka yhdeltä puolen varoittaa kaikesta pahasta ja toiselta puolen kehoittaa kaikkeen hyvään, vaan seuraa alempia, epäpyhiä ja itsekkäitä vaikutuksia, niin hän ensiksikin luo huonoa karmaa, kär-

simyksiä ja vaikeuksia. Sentähden sitä on joskus sanottu häviön ja turmion tieksi. Toinen on elämäntie. Elämäntie muodostuu kuunnellellemme ja seurattessamme tuota kaksipuolista sisäistä vartiaa. Voimme sanoa niinkin, että tämä kaksipuolinen vartia on yhteydessä edellä puheena olleen kuudennen ja seitsemännen aistin ytimen, taiteellisen kauneusaistin ja filosofisen aavistuskyvyn kanssa. Myöskin se on yhteydessä jatkuvan vedestä ja hengestä syntyminen kanssa. Niinkuin emme pääse tänne maalliseen elämään ellemme uudelleen ja uudelleen synny maallisista vanhemmista, äidistä ja isästä, samoin emme pääse sisälle Jumalan valtakuntaan, emme osaa siinä elää emmekä toimia, ellemme jatkuvasti kuuntele ja seuraa kaksipuolisen sisäisen vartiamme ääntä. Se on samalla kauneusaistin ja aavistuskyvyn elävää kasvamista. Sillä kauneusaisti kehittyy kun emme antaudu pahuuden tielle, ja aavistuskyky kasvaa seurattessamme totuuden ja veljeyden neuvoa. — Tämäkin on jatkuvaa vedestä ja hengestä syntymistä. Sillä vedestä syntyminen merkitsee puhdistusta ja hengestä syntyminen totuuden ja veljeyden hengessä kasvamista.

Tässä yhteydessä lienee paikallaan huomauttaa kirkkojen muotomenollisesta kasteesta. Sillä onhan tuulesta temmattu sellainen käsitys, että joko lapsi tai aikuinen tulisi Jumalan valtakunnan kansalaiseksi jonkun toisen ihmisen toimittaman ulkoisen kastetoimituksen kautta. Sellainen on sokeata taikauskoa. Ja kun se tehdään väkisin, niinkuin se pienelle lapselle aina tehdään, niin on se sitäkin luonnottomam-

paa. Jos se tehdään ihmiselle, aikuiselle tai lapselle, hänen omasta pyynnöstään, niin silloinkin on se, ei todellisuus, vaan vertauskuva siitä, että hän tästä puoleen pyrkii todelliseen sielun puhtauteen ja henkiiseen totuuden tietoon. Sillä vedestä syntyminen on, niinkuin jo sanoimme, pyrkimystä sielun puhtautteen, ja hengestä syntyminen on pyrkimystä totuuden tietoon ja veljeyden elämään. Hengestä syntyminen on älyllistä valaistusta. Valaistunut järki ymmärtää, että elämässä yleensä vallitsee syysuhteen laki. Ihminen, ollen suuren elämän ilmennys, on kaikin puolin syysuhteellisesti vastuullinen. Hän on vastuullinen ei vain toiminnastaan, vaan myöskin toimimattomuudestaan, laiminlyönnistään.

Ymmärrettyään vastuunalaisuutensa ikäänkuin jokaisella solullaan, silloin totuuden, veljeyden ja palvelevaisuuden elämä tulee hänelle kuoleman vakavaksi. Mutta se vakavuus on sisäistä, eikä ulkoisesti metelöivää. Sillä uudestisyntymisen ahtaasta portista kuljettaessa häviää kaikki muu, paitsi tieto siitä, että ihmisen elämä on Jumalan tahdon ilmentämisessä. Tämä tieto on uuden elämän siemen, se siemen, josta kasvaa elämänpuu, tai että ihminen oksastuu Elämänpuuhun.

Näinollen uudestisyntymiseen kuuluu — niinkuin jo edellä puhe oli —, että ihminen järjestää suhteensa käytännölliseen elämään uudelle kannalle. Tämä tapahtuu osaksi uudestisyntymisen edellä, osaksi sen jälkeen. Tässä yhteydessä tarkastelemme nyt erikoisesti hänen suhdettaan talouselämään.

— — —

Ensimmäinen huomio on, että talouselämässä ovat kaikki ihmiset ainakin jollain tavalla mukana. Kaikki tarvitsevat ravintoa, vaatetta ja asuntoa. Ja suotavaahan on, että kaikilla olisi hyvin kaikissa näissä suhteissa. Ruoka saisi olla puhdasta ja ravitsevaa, vaatetus työn ja vuodenajan mukaista, asunnot ilmastia, lämpimiä ja siistejä. Puute ja liiallinen ylöllisyys ovat tarpeettomia. Ja näyttääkin siltä, että vuosimiljoonien kuluessa ihmiskunta tuotantokykynsä puolesta on jo saavuttanut sellaisen kokemuksen ja taidon, että on kyetty saavuttamaan ylituotantoakin. Tämän ylituotannon edellyttämää tai vaatimaa järjestelykyvyn taitoa sensijaan ei läheskään olla saavutettu. Siinä on vielä paljon oppimista. Ja se oppiminen edellyttääkin henkisen elämän aiheuttamaa valistusta.

Ihmisen ja talouselämän suhteessa toisiinsa teemme sitten, puolin ja toisin, muutamia erikoisia huomioita. Niinpä huomaamme, että toisinaan talouselämä saa tavallaan yliotteen ihmisestä, toisinaan ihminen talouselämästä. On sattunut silloin tällöin, että ihminen on tuhonnut itsensä eli ruumiinsa taloudellisista syistä. Niinpä muutamina aikaisempina vuosina jouduin seuraamaan erään nuoren, oppineen ja lahjakkaan ihmisen vaihteita. Hän oli sivistyneestä kodista, terve ja erittäin lahjakas. Hän suoriutui nopeasti yliopistosta; varustettuna korkeimmilla opillisilla arvoilla. Aluksi hän työskenteli joillain sivistyselämän aloilla, mutta antautui myöskin taloudellisiin yrityksiin. Jostain syystä hän epäonnistui. Hän joutui taloudelliseen vararikkoon. Ja nyt tämä nuori,

terve, erittäin lahjakas ja korkeimman koulusivistyksen saanut ihminen ei kuitenkaan osannut selvittää tilannetta muuten, kuin tekemällä itsemurhan. Näinollen taloudellinen arvo osoittautui tässä ihmisarvoa painavammaksi.

Kun nyt muistamme mitä edellä puhuimme sisäisestä vartiasta, joka kasvavana omantunnon äänenä yhdeltä puolen varoittaa: "älä tee sitä, älä sitä", niin ymmärrämme, että kuolemantakaisessa elämässä tuo ihminen joutui ankarasti katumaan tekoaan. Tästä vuorostaan johtuu, että seuraavassa elämässä häneltä ensiksikin puuttuvat ne erinomaiset henkilökohtaiset talentit, joita hän niin kehnosti käytti. Ja toiseksi: seuraavassa elämässä hänellä on jo synnynnäisesti hiukan voimakkaampi sisäinen vartia, joka omantunnon äänenä varoittaa: "älä tee sitä, älä sitä". Hänelle kasvaa jonkunlainen sisäinen kammo itsemurhaa kohtaan. Hän alkaa kuin luonnostaan ymmärtää, että itsemurhalla yleensä ei asioita paranneta, vaan pahennetaan.

Ottakaamme toisenlainen esimerkki. Sellaisia saamme historiasta. Joku entisajan ritari tai linnan-herra tuli äkäpäissään tehneeksi jonkun rötöksen, jopa murhan. Ehkä jotkut heistäkin tekivät sitten itsemurhan. He tahtoivat siten ehkä rangaista itseään. Mutta joskus kävi niinkin, että he yrittivät jollain taloudellisella uhrilla, esim. kirkon rakentamisella, hyvittää pahaa tekoaan. Siten lienee muutamia kirkkoja Suomessakin rakennettu. — Kirkko kyllä käytti tätäkin asiaa väärin. Kirkko alkoi hinnoittaa syntejä, ansaiten siten paljon rahaa. Mutta

sehän on taas asia erikseen, ja siitä koituu sovitettavaa karmaa kirkolle ja sen johtajille.

Näin näemme, miten ihmisen sisäinen vartia elämän ja kuoleman koulussa kasvaa, varoittaakseen ihmistä pahasta ja kehoittaakseen hyvään.

Ottakaamme vielä pari yleistä esimerkkiä, sellaista, jotka kannustavat ihmistä järjestämään suhteitaan talouselämään.

Ensimmäinen niistä on ruumiillinen kuolema. Tämä on asia, jota kukaan ei voi välttää. Ja toinen asia tämän yhteydessä on se, että kuolemassa ihminen menettää ainakin kaikki taloudelliset arvot ja saavutukset. Näinollen on itsestään selvää, että ihmiselämän ongelma ei tule ratkaistuksi taloudellisten arvojen kokoamisella.

Toinen tarkoittamamme yleinen ilmiö on se, että maapallo tässä aineellisessa ilmennyksessään on samojen lakien alainen kuin jälleensyntyvä ihminen. Vaikka maapallon ruumistukset ovat suunnattomasti pitempiaikaisia kuin ihmisen, niin on niillä kuitenkin alkunsa ja loppunsa. Nykyisen neljännen luomispäivän alkuaikoina, satoja miljoonia vuosia sitten, maapallo laskeutui entistä aineellisempaan tilaan, ja tulevassa viidennessä luomispäivässä se tulee jälleen olemaan eteerisemmässä tilassa. Tästä johtuu ihmiselämän määrättyjä velvoituksia. Jotta ihminen voisi seurata kirkastuvan maapallon mukana, täytyy hänenkin omalta kohdaltaan samassa suhteessa eetteröityä, voittaa aineen lumo. Vaikka nykyisessä luomispäivässä onkin vielä viidennessä juurirodun kuudes ja seitsemäs alarotu jäljellä, ja sitten kuudes ja seit-

semäs juurirotu, niin kuitenkin maapallo on jo voimakkaalla tavalla alkanut eetteröitymisensä. Se on alkanut niissä kolmessa suuressa voitossa, jotka siinä on saavutettu Buddhan, Jeesuksen ja Pekka Ervastian kosmillisen työn ja voiton kautta.

Näin voimme huomioida selviä tosiasioita, jotka ymmärrettävällä tavalla osoittavat, mikä on oleva ihmisen suhde yleensä aineellisuuteen ja erikoisesti talouselämään. Ihmisen tehtävä ei ole olla aineen orja, eikä edes sen palvoja. Hänen tehtävänsä on henkinen itsenäistyminen talouselämänsäkin suhteen.

Ensimmäinen aste tässä on, että ihminen oppii seisomaan taloudellisestikin omilla jaloillaan, että hän on taloudellisesti itsenäinen ja vapaa.

Ennen muinoin, esim. Roomassa, oli vapaita ja orjia. Myöhemmin Euroopan kristikunnassakin puhuttiin vapaasta miehestä. Oli sellainenkin ajatus — ja sitä seurattiin käytännössäkin — että vapaan miehen ei sopinut ansaita taloudellista toimeentuloaan hiki otsassa kättensä töillä. Hän saavutti kaiken paljon tehokkaammin ja kunniakkaammin — miekalla ja verellä!

Totuus tietenkin oli päinvastoin. Sillä jos mikään niin tuo oli vapauden häpeällistä väärinkäyttöä. Ja karman alaisessa maailmassa sellainen ei suinkaan mene seurauksitta. Seurauksena tulee olemaan vapauden menettäminen. Osat vaihtuvat myöhemmin, ainakin seuraavassa jälleensyntymässä.

Mikä siis on vapaan ihmisen tunnusmerkki? Vapaus ja kunniallisuus on nimenomaan siinä, että ihminen työnsä ja rehellisen toimintansa nojalla seisoo

taloudellisestikin omilla jaloillaan. Juuri tämä on taloudellisen vapauden ja itsenäisyyden tunnusmerkki. Työhön ja rehellisyyteen ihmisellä tulee olla kiinnostusta. Sensijaan ihminen kaihtakoon laiskuutta ja petollisuutta.

Näihin vapauden tunnusmerkkeihin liittyy vielä palvelevaisuus. Pekka Ervastian olikin tapana sanoa, ettei ole niin tärkeätä, mitä työtä ihminen tekee, vaan tärkeätä on, millä tavalla ja millä mielellä hän työnsä suorittaa. Kun lakaisemme katuja huolella ja sillä mielellä, että tahdomme palvella liikkuvaa yleisöä, jotta tie heille olisi siisti katsella ja turvallinen kävellä ja ajella, niin silloin työmme on arvokasta.

Näitä kolmea seikkaa: ahkeruutta, rehellisyyttä ja palvelevaisuutta voimme pitää vapaan ihmisen yleisinä tunnusmerkkeinä.

Eräässä kysymyskokouksessa tehtiin Pekka Ervastille seuraavanlainen kysymys: "Miten voisi löytää oikean tehtävänsä elämässä?" Kysyjä oli varmaan-kin joku nuori nainen. P. E. vastasi jotenkin seuraavaan tapaan: "On käytävä käsiksi kaikkein vaatimattomimpaan työhön, ryhdyttävä vaikkapa pyykin pesijäksi, niin silloin ihmiselle selviää, mikä on hänen oikea työnsä".

Mainitsen tässä toisen esimerkin. Esitelmämatkoillani jossain Puumalassa tapasin kerran erään harvinaisen miehen. Hän kertoi kokemuksistaan seuraavaa: "Minä etsin ja tein sellaista työtä, mikä oli kaikkein huonoimmin palkattua. Näin kului noin kolme vuotta. Silloin minulle tapahtui jotakin. Oli keskipäivä, ja minä työskentelin pellolla. Silloin minä näin

Jumalan. Tai oikeastaan ensin näin Saatanan. Eteeni ilmestyi olento, jolla oli Raamattu kädessä, ja joka mahtavasti saarnasi. Mutta vaikka hän näin Raamattu kädessä saarnasi, niin minä kuitenkin sanoin hänelle, tai minun sisäinen henkeni sanoi: 'mene pois, Saatan!' Ja saarnaaja poistui. Sitten ilmestyi Jumala. Se ei ollut mikään olento, vaan se oli aurinko, joka paistoi, lämmitti ja valaisi. Ja minulle selvisi, mikä oli minun tehtäväni. Minulle sanottiin, että minun tuli menä puhumaan ihmisille totuudesta, Jumalasta. Minä estelin huomauttaen, että enhän minä kykene ihmisille puhumaan. Mutta minulle sanottiin: 'et sinä tarvitsekaan esitelmöidä, vaan sinä kuljet ympäri ihmisten keskuudessa ja kerrot, mitä olet kokenut ja oppinut'."

Näin kertoi tuo jo silloin iäkkäämpi mies. Hän kertoi minulle myöhempiäkin kokemuksiaan, mutta riittäköön nyt tämä. Lisään kuitenkin, että myöhemmin häntä vaivasi jonkunlainen arkuus ja heikkous, niin että hänelle — hänen oman kertomuksensa mukaan — oli tapahtunut paljon laiminlyöntejä siinä tehtävässä, jota hän kuitenkin niin tarmokkaasti oli etsinyt ja niin huomattavalla tavalla löytänyt.

Pekka Ervastin kokemus tässä suhteessa on omaa luokkaansa. Hän oli opiskelijana yliopistossa ja hänestä toivottiin aivan erinomaisen etevää yliopistomiestä, joka tuottaisi kunniaa yliopistolle. Nuorena ylioppilaana hän jo valmisteli tohtorinväitöskirjääkin. Mutta kesken kaiken hän päättikin ensin panna yliopiston koetukselle nähdäkseen, etsittiinkö yliopistossa todella vakavasti totuutta. Ja niin hän haki

erästä suurta stipendiä, voidakseen lähteä tutkimaan sielullisia, yliaistillisia ilmiöitä. Mutta tuloksena oli, että hän saikin vain naurua osakseen. Se riitti. Hän ymmärsi, että yliopistotyö ei ollutkaan vakavaa totuuden etsimistä ja ihmisten palvelemista. Ja niin P. E. jätti yliopiston. Hän ryhtyi — otettuna hänen mahdollisuuksiensa kannalta — todellakin vaatimattomimpaan työhön: hän meni käsityökouluun. Mutta siinä höyläillessään hänelle sitten pian selvisi, mikä oli hänen työnsä. Hänen tehtävänsä oli kirjoittaa ja puhua. Ja niin hän ryhtyi syvälliseen ja vaikeaan uranuurtajan työhön: teosofis-kristosofiseen työhön. Hänen työnsä on suorastaan kääntein tekevää ihmiskunnan historiassa.

Näin olemme seuranneet ihmisen yksilöityvää suhtautumista talouselämään. Nyt vedämme vielä uudelleen esille pari kielteistä seikkaa yleisestä talouselämästä. Ensimmäinen — jonka mainitsemme vain lyhyesti — on tuo perin kiusallinen ja turmiollinen lahjomisjärjestelmä. Virkailijoitten keskuudessa rehoittumaan pääsevä lahjomisjärjestelmä on osoittanut olevan eräs tehokas keino valtion ja yhteiskunnan rappeutumiseen. On muistettava: rehellisyyden perii. On luotava ja pysyttävä terveessä, rehellisessä järjestelmässä. —

Jätämme tämän asian ja siirrymme toiseen. Tämä on tuo jo edellä puheena ollut ajatus, että vapaalle ihmiselle ei sovi hankkia toimeentuloaan kättensä työllä hiki päässä. Sillä hän saavuttaa sen paljon tehokkaammin ja ”kunniakkaammin” miekalla ja verellä.

On huomattava, että vaikka tuo vanha keskiaikainen termi onkin jo sellaisenaan menettänyt viehätysensä, niin kuitenkin siitä ei ole päästy. Asia on tullut vaan jollain tavalla salaperäisemmäksi, salapukuisemmaksi. Maailman sivistyskansat ovat tuon julman ja raakamaisen periaatteen päinvastoin yleistäneet. Sen he ovat tehneet yleisen asevelvollisuuden kautta. Niinpä 20:n vuosisadan tähänastiset suuret n.s. maailmansodat on käyty taloudellisten arvojen vuoksi. Mutta seurauksena on nimenomaan ollut, että aina aikanaan ja vuorollaan hymy on hyytynyt. Jopa niin, että kansat ovat vajonneet suoraan taloudelliseenkin puutteeseen ja kurjuuteen.

Missä näinollen on pelastus? Pelastus ei suinkaan ole siinä, että yritetään sotaa sodalla lopettaa. Ja kuitenkin tämä mahdoton ajatus näyttää vallanneen maailman kansat. Se on yhtä nurinkurinen ajatus kuin sekin — jota ei ehkä ole aivan tosissaan lausuttukaan — että raittiusasia viedään voittoon: juomalla väkijuomat loppuun.

Luonnollinen keino sodasta pääsemiseen on siinä, että lakataan sotimasta. Kun sotimasta luovutaan, niin samalla kyllä keksitään uusi kansojenvälinen seurustelutapa. Eiväthän kansat tarvitse seurustella sotien muodossa, vaan he voivat seurustella niinkuin hyvät naapurit, kylänmiehet ja toisiaan kunnioittavat veljet ja sukulaiset. On lähdettävä tältä pohjalta. On tehtävä työtä tämän uuden ja luonnollisen kansojenvälisyyden puolesta. — Miksi ei tehtäisi työtä tämän inhimillisen järjestelmän puolesta yhtä suurella ponnella ja ututteruudella, kuin millä ennen

on ponnisteltu sodan muodossa? Mikä estää käyttämästä järkeämme hyvään suuntaan sensijaan, että käyttäisimme sitä pahaan suuntaan?

Muistakaamme: kaikki alkaa yksilöstä. Jokaisen kohdalta se alkaa "minusta", eikä "sinusta". Jos yritämme alkaa "sinusta", emme pääse alkuunkaan. Alkuun päästäksemme on alettava "minusta". Vasta alettuaani työn "minussa", tulee mahdolliseksi toimia myös "sinussa". Niin yksilönä kuin kansana. Taloudelliseen yksilöitymiseen kuuluu, että ihminen yksilöityy myös sodan suhteen. Hänen on pidettävä kiinni edellä esittämästämme määritelmästä: työteliäisyys, rehellisyys, palvelevaisuus. — Sota sellaisenaan on kyllä ankaraa puuhaa, mutta se ei ole palvelevaa, ei rakentavaa, vaan anastavaa, tuhoavaa. Sentähden yksilöityvä ihminen sanoo sodalle, hävittäville voimille, niinkuin sanoi tuo edellä esittämämme mies: "mene pois, Saatana". Tämä siitä huolimatta, vaikka sodan puolustaja esiintyisi mahtavana saarnaajana, Raamattu kädessä. Yksilöityvä ihminen liittyy rakentaviin voimiin, aurinkoon, Jumalaan, joka voimallaan luo, lämmittää ja valaisee. Aseitten tilalle hän asettaa turvakseen Jumalan, totuuden, elämän lakiperäisyyden, jonka sallimatta ei lintukaan putoa oksalta. Jos on uhrautumisesta kysymys, niin hän uhrautuu Jumalalle, aseettomuudelle, mutta kieltäytyy "uhrautumasta" sodalle. Sen hän tekee tietoisesti ja silloinkin, vaikka maailma kohtelisi häntä marttyyriudella. Hän syntyy — tai on jo syntynyt — kansalaiseksi Jumalan valtakuntaan. Ja Jumalan valtakunnan Laissa sanotaan: "Älkää siis huolehtiko

sanoen: mitä syömme? tai mitä juomme? tai millä vaatetamme itsemme?" Ja edelleen: "Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä eivätkä niitä eivätkä kokoa aittoihin, ja taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ettekö te ole paljon suurempiarvoiset kuin ne?" Ja vielä: "Ja mitä vaatteisiin kohdistatte ajatuksianne? Katsokaa harkiten kedon liljoja, kuinka ne kasvavat; eivät ne tee työtä eivätkä kehrää. Mutta sanonpa teille, ettei Salomonkaan kaikessa loistossaan ollut niin vaatetettu, kuin yksi heistä".

Tämän me ymmärrämme muistaessamme, että ihmisen varsinainen elämä on henkinen elämä. Kaikki muu on kuolevaista, katoavaista. Siksi Vuorisaar-nassa, ihmisyyden evankeliumissa edelleen sanotaan-kin: "Vaan etsikää ensin valtakuntaa ja sen oikea-mielisyyttä, niin tämäkin kaikki sen ohessa tulee teille".

Olemme jo ennen sanoneet, että tämä ei ole lais-kuuden evankeliumia. Mestari kyllä tietää, että hen-kinen elämä ja henkinen, luova ja palveleva työ kysyy monin verroin suurempaa ponnistusta kuin kon-sanaan työ aineellisen toimeentulon puolesta. Mutta ratkaisevaa tässä onkin se, että henkinen elämä on ihmisen ainoa todellinen elämä. Elämämme on sen aatteen toteuttamista, mikä lähtee itse elämän alku-perusteesta, Jumalasta, ja joka on Jumala itse. Jumala pyrkii täydellistyvästi ilmenemään ihmisessä. Elämme täällä aineen maailmassa sitävarten, että täällä olemme tilaisuudessa voittamaan aineen ja siten kehittymään, kasvamaan ja täydellistymään.

VII

IHMINEN JA SIVISTYSELÄMÄ.

Ihminen on sellaisenaan pienoismaailma ja samalla mailmankaikkeuden avain. Ja koska ilmennyt maailma on sekä henkeä että ainetta, tajuntaa ja muotoa, niin luonnollisesti ihmisen laita on samoin. Ihmissä yhtyy maa ja taivas, alempi ja ylempi kehityksen linja. Alemman eli muodollisen kehityksen puolesta me olemme pitkän ja monivaiheisen kehityksen tulos, ja samalla sen alinomainen ylimenotila. Luomakuntien sarjassa olemme jo seitsemännessä kehityksen asteessa. Olemme kulkeneet kautta kolmen elementtaalikunnan ja sitten läpi kivi-, kasvi- ja eläinkehityksen. — Taas ylhäältä päin olemme jumallisia henkiolentoja, monaádeja, Jumalan poikia. Olemme manasaputroja, järjenpoikia hengen maailmassa. Sellaisina yhdyimme aikanaan muodolliseen

puoleen, ja niin alempi kehityksemme siirtyi eläimestä ihmisen asteelle.

Näinollen meissä on nyt yhtyneenä kaksi voimavirtaa, ajallinen ja ikuinen. Jatkuvaisuuden vaikutuksesta alempi kehitys pitää laadullisesti puoliaan, ylemmän yrittäessä meitä tajuntana innoittaa ja kohottaa alemmasta ylempään, kuolevaisesta kuolematomaan. Käytännöllisesti joudumme täten olemaan kahden voimavirran välisessä jännityksessä; joka jännitys vie asteettaisesti joko hengen voittoon tai muodolliseen romahteluun. Näin tapahtuu sekä yksilöitten että kansojen elämässä. Niinpä kristikunnan elämä on ollut yhdeltä puolen korkeata, jumalallista innoitusta ja haltioitumista, mutta toiselta puolen mitä synkimpiin helvetteihin sortumista. Pyrkimyksenä kaikessa on, että henki pääsisi voitolle, johtamaan, ja että ihminen ja ihmiskunta siten pääsisi mystillisesti kuolemaan, s.o. vapautumaan ja ylösnousemaan tuolta aineen ja hengen voimavirtojen muodostamalta ristiriitojen ristiltä.

— — —

Seuratkaamme nyt hiukan alemman voimavirran vaikutusta. Ulkonaaisesti näemme kolme omaa edellistä kehityskauttamme kivi-, kasvi- ja eläinkunnan elämässä. On huomattava, että vaikka me ihmisinä olemme ne jo jättäneet, niin sisäisinä voimina ne yhä meissä vaikuttavat. Meidän tehtävämme ei kuitenkaan ole jatkaa niiden elämää sellaisinaan, vaan tehtävämme on niiden muuntaminen ja jalostaminen inhimillisen kehityksen vaatimalle tasolle.

Ottakaamme ensin lyhyesti kivikunta, johon savi ja multakin kuuluu. Kivikunta ja kiinteä maa on kaiken tämän fyysillis-aineellisen elämän pohja ja perusta. Mutta kivikunnan oma elämä ei suinkaan ole vain tuossa pelkässä jäykässä olemassaolossa. Kiven ja maan omassa sisäisessä elämässä huomaamme ainakin kaksi jatkuvaa tapahtumaa. Huomaamme ensiksikin, kuinka maa antaa rakennusainetta kasville, ja siten kasvin välityksellä ravintoa eläimille ja ihmisille. Siten kivikunta tekee kasvien, eläinten ja ihmisten ruumiillisen elämän mahdolliseksi.

Toinen sisäinen tapahtuma kivikunnassa on se, että siinä muodostuu moninaisia metalleja. Tähän tapahtumaan vaikuttavat kosmilliset tähtivoimat. Sanoetaan, että eri kiertotähdet meidän omassa aurinkokunnassamme vaikuttavat kukin omalaatuisensa metallin muodostumiseen. Niinpä Marssin säteilyn vaikutuksesta syntyy rautaa — jota ihmiset niin pahasti väärinkäyttävät. Sillä rauta ei suinkaan ole tarkoitettu sota- ja murha-aseeksi, vaan on se tarkoitettu työaseiksi, rakennus- ja muiksi tarpeiksi. Kuun säteilyn arvellaan vaikuttavan hopean muodostumisessa. Auringon säteily taas vaikuttaisi kullan muodostumista.

Mitä vastaavaisuutta näemme näissä metalleja muodostavissa tähtisäteilyissä suhteessa ihmiselämään? Vastaavaisuus on selvä: meidän on omassa olemuksessamme kehitettävä vastaavia ominaisuuksia, hyveitä. Niinpä rautaa vastaava hyve on sivistyksellinen työ yleensä ja erikoisesti rauhan rakentaminen. Mutta onhan sanottukin, että meistä itses-

tämme riippuen voi tähtien vaikutus meihin olla kahdenlainen, alempi ja ylempi. Marssin alempi vaikutus — joka kuitenkin riippuu meistä itsestämme — vaikuttaa sotaisuutta, jolloin käytämme rautaa väärin, käytämme sota- ja murha-aseena. Marssin ylempi vaikutus taas herättää meissä palvelevaisuuden ja erikoisesti rauhanrakentajan henkeä ja ominaisuutta.

Ottakaamme nyt erikoisesti kaksi metallia, kuun ja auringon kehittämät hopea ja kulta, vertauskuvallisessa suhteessa ihmiseen. Näitä metalleja on ruvettu pitämään erikoisina arvonmittoina. Arvonmittana on kyllä raha, mutta raha on erikoisemmin perustunut joko kultaan tai hopeaan. On puhuttu milloin kultakannasta, milloin hopeakannasta. Meneehän se niinkin, vaikka luonnollisin rahakanta olisi kansan kansallisomaisuus. Siihen vielä nähtävästi mennäänkin. Pitäisi järjestää niin, että kaikilla kansoilla olisi saman arvoinen rahayksikkö, jota järjestäisi kansojen yhteinen pankki. Tämä pankki arvioisi kansojen kansallisomaisuuden noin 10-vuosittain, ja kukin kansa saisi laskea rahaa liikkeelle suhteessa kansallisomaisuuteensa. Tällaisen esityksen teki muuten Pekka Ervast eräässä uudenvuoden vastaanottotilaisuudessa.

Jätämme nyt nämä ulkonaiset rahakannat ja siirrymme jälleen sisäisiin arvoihin. Ihmisen elämänkäsitykselläkin on joku kanta, mikä kelläkin. Otamme tässä kaksi, hopean ja kullan. Vertauskuvallisesti puhuen ihmisen elämänkäsityksellä voi olla joko hopea- tai kultakanta. Ensin hopea- ja sitten kultakanta. Milloin ihmisen elämänkäsitys alkaa olla ho-

peakannalla? Se on silloin, kun ihminen alkaa antaa arvoa siveelliselle puhtaudelle. Hän alkaa rakentaa hopeakannalle silloin, kun hän, opetuslapsiksi pyrkien, alkaa kulkea puhdistuksen tiellä. Silloin hän on oikeassa suhteessa kuuhun, kuun vaikutukseen.

Kultakantaan ihminen siirtyy silloin, kun hän astuu puhdistuksen tieltä vihkimyksen tielle. Vihkimyksen tiellä hän elää kristuselämää, ja silloin hän on oikeassa suhteessa aurinkoon, auringon vaikutukseen. Hän on silloin kasvavasti oikeassa suhteessa molempiin, kuuhun ja aurinkoon. Silloin hän rakentaa — Paavalin tavalla sanoen — hopeasta ja kullasta ja jalokivistä. Hän itse kulkee oikeaan suuntaan, ja auttaa samalla kivikunnan kehitystä eteenpäin. Jos ihminen sensijaan vaan kerää ja ahnehtii hopeata ja kultaa, silloin hän on elämän negatiivinen ilmennys, jonka oma elämä aiheuttaa karmaa, ja hän on samalla esteenä ja taakkana kivikunnankin elämälle. Sentähden sama Paavali sanookin, että koko luomakunta odottaa vapautumisensa päivää, Jumalan poikain tuloa.

— — —

Tämä on suhteemme kivikuntaan. Siihen liittyy seuraava perintömme niiltä ajoilta, jolloin kuljimme kasvikuntaa vastaavan kehityksen kautta. Juuri näiden perintöjenkin kautta meidän sisäinen elämämme tulee sekä rikkaammaksi että monimutkaisemmaksi.

Ja mikä nyt sitten on oikea suhteemme sisäiseen kasvikuntaperintöömme? Oikea suhteemme vie eteenpäin, kehittää ja rikastuttaa sitäkin elämää, mikä edellä kuvatulla tavalla kivikuntaperinnöstäm-

me herää ja kasvaa. Kuun ja auringon säteilyssä siyeellinen puhtaus ja totuudellisuuden rakkaus puhkeavat edelleen seuraavaan kehitysvaiheeseen. Ja mikä tämä vaihe on, sen näemme kasvikunnassa. Se esiintyy kasvien ja etenkin kukkien kauneudessa, siemenien ja hedelmien ravinnollisuutena. Tulemme jälleen taiteelliseen kauneusaistiin ja filosofiseen aavistuskyykyyn. Siveellinen puhtauspyrkimyksemme puhkeaa kauneusaistin kukkaan ja totuudellisuuden rakkauteemme filosofisen aavistuskyydyn hedelmään. Henkisen elämän yhteydessä puhutaankin hedelmän tuottamisesta. Juuri täten meidän sielumme puhkeaa kukkaan ja hedelmään.

— — —

Edellisiin liittyy se sielullinen perintö, mikä meillä on eläinkuntakaudeltamme. Mikä taas on oikea suhtautumisemme tähän eläinkuntaperintöömme? On selvää, että oikea suhtautumisemme vie taas edellä kuvattujen perintöjemmekin kehitystä eteenpäin. — Ensin katsomme hiukan asian kielteistä puolta. Huomaamme, että meillä on suuri taipumus jatkamaan entistä eläinelämäämme siten, että me pyrimme ottamaan mallimme ja ihanteemme eläinkunnasta. Vaikka me uskomme Jumalaan ja jonkun verran ihmisyyteen, niin kuitenkin meillä on suuri taipumus vajota eläimelliseen aistillisuuteen ja raakamaisen leijonamaisen voiman oikeuteen. On selvää, että näin menetellessämme olemme esteenä sekä omalle että eläinkunnan kehitykselle.

Päästäksemme oikeaan suhteeseen tässä asiassa on ensiksikin huomattava se vapaus, mikä eläinkunnalla

on kasvi- ja kivikunnan rinnalla. Eläimet nim. eivät enää seiso juurillaan maassa, vaan ne liikkuvat vapaudessa omilla jaloillaan. Ja niin tekee ihminenkin. Mutta selvää on, että se vapaus, mikä sopii ja riittää eläimelle, se ei riitä ihmiselle. Meidän vapautumisemme maasta on oleva toista ja syvällisempää laatua. Meidän vapautumisemme on oleva siinä, että emme enää tyydy elämään itseämme varten, vaan asetamme Jumalan valtakunnan ensimmäiselle sijalle. Meidän vapautumisemme kulkee sellaista kaikesta luopumista kohti, minkä Buddha, Jeesus ja Pekka Ervast ja heidän todelliset, vaikka toistaiseksi harvaelukuiset seuraajansa ovat toteuttaneet. Se on meidän vapautumisemme maasta. Siten olemme vapaita maasta, vaikka elämmekin maisessa ruumiissa. Se on kuun aatteen, siveellisen puhtauden ja kauneuden täytäntöön menemistä. Ja aurinkoaatteen täytäntöön meno jatkuu kasvavassa ja täydellistyvässä Kristus-elämässä, Isän tahdon ilmentämisessä.

Edellä esitetyn kehityksen eteenpäin viemiseksi ja jouduttamiseksi tarvitaan moninaista opetus- ja kasvatus työtä. Ja sellaistaahan maailmassa tapahtuu-kin. Rajoitumme esityksessämme aluksi tavalliseen kouluelämään. Huomaamme tässäkin kolme astetta: alakoulut, keskikoulut ja korkeakoulut. Nämä siis vastaavat kolmea luontokuntaa: kivi-, kasvi- ja eläinkuntaa. Kansakoulu — jota onkin ruvettu sanomaan pohjakouluksi — vastaa kivikuntaa, keskikoulut, lyseot, kasvikuntaa, ja korkeakoulut, yliopistot, eläinkuntaa. Tietysti on sitten vielä neljäskin kouluaste:

Mestareitten henkinen koulu, joka varsinaisesti vastaa ihmiskuntaa.

Näemme miten elämä täten pyrkii omiin uomiinsa. Sellainen pyrkimyshän vallitsee kaikkialla. Jos esim. täristelemme hiekkaa jollain pellillä, niin se pyrkii joihinkin kuvioihin. Samoin kun ikkunat jäätyvät talvella, muodostuu siihen heti joitain muotoja, joko kiteitä tai kasvimuotoja. Samoin tavalliset koulumekin ovat "tärisseet" kolmeen asteeseen, kivi-, kasvi- ja eläinkunnan mukaan.

Kun kouluelämä näin on jakautunut kolmeen asteeseen, niin lankeaa luonnostaan, että näillä kouluilla on oleva samat ihanteet, kuin mitkä meillä pitää olla suhteessamme kivi-, kasvi- ja eläinkuntaan, ja joista juuri puhuimme. Kansakouluissa olisi oppilaitten elämäнкäsitys pyrittävä laskemaan edellä esittämällemme hopea- ja kultakannalle, s.o. siveellisen puhtauden ja totuudellisuus-rakkauden pohjalle. Olkoon muita oppiaineita — niinkuin lukemista, laskentaa, kielioppia j.n.e. — niin kaiken pohjana kuitenkin on oleva siveellinen puhtaus ja totuudellisuuden rakkaus.

Keskikouluissa, lyseoissa, on omat oppiaineensa. Mutta kaiken runkona on oleva, että siveellinen puhtaus ja totuudellisuus puhkeaisivat inhimillisyyden kukkaan ja hedelmään. Ei kilpailua eduista, vaan siveellistä puhtautta ja inhimillisyyden ihanteen ja toistensa ymmärtämisen kauneutta. Ei vain päähän pönttättäviä tietoja, vaan itsenäisen, vastuunalaisen ajattelun ja sisäisen aavistuskyvyn herättämistä. Ihmisyyden jumalallinen aate täytyy olla elävänä

sekä opettajien että oppilaitten edessä. Niinkuin kasvikunta tekee työtä uhratakseen työnsä tulokset eläinkunnan ja ihmiskunnan hyväksi, samoin keskikouluissa täytyy opettajilla ja oppilailla olla elävänä edessään inhimillisen hedelmän tuottaminen ja uhrautumisen aate.

Korkeakoulujen tehtävä ei suinkaan ole valmistaa oppilaitaan istumaan entistäkin vankemmin etuoikeutetuissa asemissa, itsekkyyden maakamaralla. Korkeakoulujen tehtävänä päinvastoin on pyrkiä vapautumaan maasta. Sekä opettajien että oppilaitten on pyrittävä valmistumaan ihmiskunnan palvelijoiksi siten, että he voimistuttavat ihmisyyssaatteen toteutumista ihmiskunnassa.

— — —

Näin pitäisi kouluissamme olla. Mutta käytäntö ei ole ollut näiden toiveitten mukainen. Tarkastelkaamme hiukan asioita. Mainitsimme jo Pekka Ervastian suhtautumisen yliopistoon. Hän oli ihminen, joka antoi arvoa ulkonaisellekin oppineisuudelle. Itse hän oli perinpohjin perehtynyt kaikkeen oppineisuuteen. Yliopistossa hän jo valmisteli tohtorinväitöskirjaa. Mutta pantuaan yliopiston koetukselle ja todettuaan — niinkuin jo edellä mainitsimme — ettei yliopistossa etsittykään totuutta vakavasti, hän jätti yliopiston. Tavallisen näkökannan mukaan tämä P. E:n menettely saattaa näyttää ykskaikkiselta. Mutta niin ei asia ole. Todellisuudessa se muodostuu kuin tuomion ääneksi koko meidän yliopistolliselle suuntauksellemme. Sillä P. E. oli uuden sivistyksen luoja ja alkuunpanija ja hänen oli tehtävä työnsä yliopis-

ton ulkopuolella. Siten yliopisto tuli valinneeksi paikansa häviävän kulttuurin puolelle. Se oli valinnut tiensä liiaksi itsekkyyden suuntaan.

Tämä sama suuntaus näkyy kouluelämän muussakin järjestelyssä. Tarkoiton: itsekkäistä syistä paisutettuja oppimääriä ja lisättyjä kouluvuosia. Vaikka yhdeltä puolen puhuttiin koulusivistyksen ja oppineisuuden tarpeellisuudesta, niin samalla kuitenkin alettiin puhua kouluutettujen liikatuotannosta. Tämähän oli kieroa puhetta. Sillä jos kouluelämän suuntaus olisi oikea, silloin ei olisi haittaa oppineisuudesta eikä oppineitten paljoudesta. Päinvastoin olisi sitä parempi mitä enemmän oppia ja oppineita olisi. Sillä onhan jokaisen ihmisen päämääränä mestarius, taivaallisen Isän täydellisyys. Nyt sensijaan on yritetty jarruttaa opin tiellä kulkijoita jonkunlaisella väsyttämisen menetelmällä: paisuttamalla oppimääriä ja lisäämällä kouluvuosia. Niinpä keskikoulut on tehty 8—9 vuotisiksi. Itse elämän kannalta sellainen on aivan tarpeetonta. On aivan tarpeetonta istuttaa, väsyttää ja näivetyttää ihmisiä koulun penkeillä koko nuoruutensa ajan. Ja pahinta vielä, että kun ihminen vihdoin pääsee koulusta täysin oppineena, tai tultuaan ylioppilaaksi, hän on oikeastaan aivan tietämätön itse pääasiasta, nim. siitä, mitä varten me ihmiset tänne maailmaan synnymme, mikä on meidän päämäärämme ja miten me tätä päämäärää kohti kuljemme.

On harkittava sitäkin asiaa, minkä verran kouluelämälle kannattaa vuosia uhrata. Etenkin kun ottaa huomioon, että yksinpä yliopistokin on vaan

kuin valmistava koulu itse elämän koulussa. Koulu ei pääty siihen, että pääsemme pois koulusta. Voimme päinvastoin sanoa, että siitä vasta varsinainen koulu alkaakin.

Näinollen voimme sanoa, että viisi vuotta keskikoululle on pikemmin liikaa kuin vähän. Oikeastaan kolme vuotta riittää. Kansakoululle ei myöskään sovi uhrata liian paljon vuosia. Sensijaan kansakouluissa saisi olla oppiaineena myöskin yksi vieras kieli. Silloin kansakoululla on paremmat mahdollisuudet muodostua pohjakouluksi oppikoulujakin varten. Ja yleensäkin on hyvä, että nuori ihminen saa opetusta, paitsi äidinkielellään, myöskin yhdessä muussa kielessä.

Koulunkäynti aloitetaan yleensä seitsenvuotiaana. Sanokaamme, että alakoulu kestää kaksi vuotta, kansakoulu kolme vuotta, niin tässä menee jo viisi vuotta. Tähän tulee kolme vuotta keskikoulua. Tällöin nuori ihminen on istunut koulunpenkillä jo kahdeksan vuotta, joten hän nyt jo on 15 vuotias. — Sekä oppikoulusta että jo kansakoulusta oppilaat voivat siirtyä erikoiskouluihin, kukin taipumustensa, kiinnostustensa ja harrastustensa mukaan.

Näin järjestettynä kouluelämä tulee ainakin jo siten raikkaaksi, ettei koulunkäyntiin uhrata turhaan ja näivetyttävän paljon vuosia. Ei nim. pidä ajatella — niinkuin jo sanoimme — että nuo tavalliset koulut ovat ainoa koulu elämässä. Elämä kokonaisuudessaan on koulua. Kaikki tavalliset koulut ovat jokapäiväisessä vaan valmistavia kouluja itse elämän koulussa.

Emme tässä tietenkään ryhdy erikoisesti hahmottelemaan koulujen työtapoja tai oppiaineita. Kuitenkin lisäämme vielä jotakin siihen, mitä jo edellä on tullut sanotuksi. Niinpä kouluissa ei saa oppilaille tyrkyttää joitain umpimähkään totena pidettäviä oppeja. Opetus täytyy olla valistustyön luontoista. On tehtävä selvää ihmiskunnan suurista historiallisista opettajista ja heidän opetuksistaan. Tässä meillä on aivan erinomaisena oppaana ja oppikirjana Pekka Ervastian "Suuret uskonnot". On parempi mitä pikemmin tämä kirja otetaan ohje- ja oppikirjaksi kouluissamme.

On kerta kaikkiaan lähdettävä siitä, että elämä on koulua, jossa heti alunperin huomataan kaksi suurta totuutta: kehitys ja siveellinen vastuunalaisuus. Sekä opettajilla että oppilailla täytyy olla aina selvillä se, että heidän nykyisyytensä on heidän menneisyytensä tulos, ja että heidän nykyisyytensä vaikuttaa heidän tulevaisuudessaan. Tästä johtuu eräs selviö: on turhaa kapinoida nykyistä kohtaloaan vastaan. Sillä se on sellainen millaiseksi sen olen muinaisuudessa saattanut. Tyytyväisellä mielellä tunnustan siis kohtaloni sellaisenaan lähtökohdaksi. Siitä voin lähteä eteenpäin. Tästä eteenpäin mennäkseni otan oppaakseni toisen toteamuksen: toiminnallani minä en saa aiheuttaa kenellekään toiselle ihmiselle kiusaa tai harmia, vaan minun on päinvastoin pidettävä ohjeenani, että toimintani olisi sopusoinnussa toistenkin ihmisten rauhan ja onnen kanssa.

— — —

Edellä esitettyjä periaatteita silmälläpitäen koulut voivat valmistaa lapsia jo nuorina todelliseen elämän kouluun. Ja tähän kyetäkseen on mitä luonnollisin asia, että koulujen opettajat itse pyrkivät olemaan oppilaina siinä Elämän Koulussa, joka kestää kehdestä haetaan ja haudasta kehtoon.

Juuri siitä syystä — toistamme sen vielä —, että elämä itse on vakavaa jumalallis-inhimillistä koulua, on tarpeetonta näivettää lapsia ja nuorisoa liian pitkällä kouluaajoilla. Ja toiseksi — niinkuin jo sanoimme — kouluopetus, jopa korkeakoulujenkin opetus, jää kuitenkin vaan alkeisopetuksesi itse Elämän Koulun rinnalla.

Mikä sitten on Elämän Koulu? Sanomme ensiksi, että elämän koulu — neljäntenä kouluasteena — on varsinainen ihmisyyden koulu. Jos — niinkuin edellä puhe oli — tavalliset kolmeasteiset koulut järjestyvät siten, että kansakoulut joutuvat kivikuntaperintömme hoitamisen kohdalle, keskikoulut kasvikuntaperintömme- ja korkeakoulut eläinkuntaperintömme hoitamisen kohdalle, niin on sitten vielä koulu varsinaisen ihmisyytemme hoitamista varten. Tästä jo ilman muuta selviää, mitkä ovat tämän koulun opettajien kelpoisuusvaatimukset. Heidän kelpoisuusvaatimuksensa ovat siinä, että heidän on — jälleensyntymien kuluessa — täytynyt saavuttaa todellinen ihmisyyden. Heidän on täytynyt saavuttaa täydellinen taito eli mestarius ihmisyydessä. Ihmisyyden koulussa ovat Mestarit opettajina. Johto on Jumalassa, Kristuksessa, Isässä.

Tästä johtuu, että ihmisyyden koulu on esoteerinen, sisäinen. Sillä sekä Jumala että meidän ihmisyytemme on sisässöpäin. Esoteerisesta tilastaan elämän koulu aina pyrkii eksoteeriseen, ulkonaiseen tilaan. Mutta vaikka näin tapahtuu, ei elämän koulu kuitenkaan koskaan tyhjene esoteerisesta tilastaan. Esoteerisessa tilassaan se on yhtä tyhjenemätön kuin itse jumaluus.

Sitten eräs asia. Elämän esoteerinen koulu ei ole välttämättä ensinkään sama kuin kirkkojen ja seurojen n.s. esoteeriset koulut. Kirkkojen tai seurojen esoteeriset koulut ovat kyllä alkuaikoinaan saattaneet syntyä elämän koulun, salaisen eli Valkoisen Veljeskunnan innoituksesta, mutta ennen pitkää ne ovat menneet johonkin ansaan. Niitä ansoja on paljon, mutta kuitenkin ne ryhmittyvät kolmeen ryhmään, joiden ryhmien yleisotsikoiksi voimme merkitä: psykismi, materialismi ja militarismi.

Sanoimme jo, että elämän koulu, joka teknillisesti on Valkoinen Veljeskunta, pyrkii jatkuvasti esoteerisesta tilastaan eksoteeriseksi. Historian kuluessa tämä on tapahtunut suurten uskontojen alkuperäisten Mestarien ja heidän työnsä kautta. Juuri heidän esiintymisestään ja työstään saamme lukea Pekka Ervastin kirjasta "Suuret uskonnot". Täydellistyneimpiä, suorastaan ratkaisevaa laatua ovat ne kolme, joissa Logos täydellisimmin ilmeni tähän meidän planeettaamme ja ihmiskuntaamme. Ne kolme suurta opettajaa ovat — niinkuin jo olemme sanoneet — Siddhartha Gotama, Jeesus Nasaretilainen ja Pekka Ervast. Heissä Logos, Jumala, on tullut ihmiskun-

nan päivätajuiseen elämään Pyhänä Henkenä, Poikana eli kosmillisena Kristuksena ja Isänä.

Elämän Koulun opetuksessa on yleensä kaksi puolta: älyllis-filosofinen ja käytännöllis-siveysopillinen. Viimeisessä suuressa vuodatuksessa saamme H. P. Blavatskylta valmistavan ja Pekka Ervastilta varsinaisen opetuksen. Meillä on nyt tilaisuus tutustua mitä täydellisimmin Elämän Koulun opetuksiin. Ensin älyllis-filosofisesti, sitten käytännöllis-siveysopillisesti. Tätä varsinaista käytännöllistä puolta P. E. nimittää myös uskonelämäksi.

Mutta tässä yhteydessä meidän on tehtävä eräs asia itsellemme selväksi. Edellä mainitsimme jo lyhyesti ansat. Mutta nuo ansat eivät ole vain ansoja sellaisinaan, vaan niiden takana vaikuttavat määrättyt voimat. Sillä paitsi Valkoista Veljeskuntaa ja sen Koulua, on maapallollemme muodostunut myös toinen koulu, jota P. E. nimittää m.m. varjon veljen kouluksi. "Varjon veljet" on sopiva nimitys siksikin, että he tavallaan kulkevat Valkoisen Veljeskunnan varjona. Siinä varjossa, hämärässä ja salakähmäisyydessä tarkoitus pyhittää keinot. Ja varjomainen keino heillä on siinä, että he tahtovat opettaa ihmisiä — johdattamalla heitä kärsimyksiin. Mutta tätä he eivät sano. Sillä valhe on totuuden varjo. Siksi he houkuttelevat ihmisiä lupaamalla johdattaa heitä hyvinvointiin, arvoasemaan ja vaikutusvaltaan. Siksi heistä voidaan sanoa Vuorisaarnan tavalla: "He tulevat luoksenne lammasten vaatteissa, mutta sisältä ovat raatelevaisia susia". Kun antaudumme heidän houkutuksiinsa, silloin meitä kyllä kohtaavat raate-

levat kärsimykset. Ei kylläkään heti alussa. Sillä kärsimystenkin tuleminen vaatii karmallisen kypsymisaikansa.

On näinollen hyvä, että tämäkin asia on meille hyvin selvillä. Erinomaisen selvittelyn tässä asiassa antaa Pekka Ervast kirjassaan "Johanneksen evankeliumi". Esitystä täydentää kuvaelma "H. P. B."

Kun tämäkin asia on meille ensin älyllisesti selvillä, silloin voimme paremmilla edellytyksillä lähteä Valkoisen Veljeskunnan opastamalle uskonelämän tielle.

Ja mitä on usko? Usko ei suinkaan ole joidenkin oppien umpimähkäistä totenapitämistä. Usko on tahdoperäistä kulkemista sisäisen Jumalan yhteyteen. Usko on Jumalan tahdon toteuttamista totuudessa ja rakkaudessa.

Oppaina ja ojennusnuorina uskonelämässä on P. E:n uudelleen järjestämät taivaallisen Isän käskyt. Niitä on kaksi yleistä ja viisi yksityiskohtaista. Ensimmäinen yleinen ohje on: "Jumala on henki ja hänen valtakuntansa on meissä. Jumalan valtakuntaa on etsittävä ennen kaikkia aineellisia arvoja ja häntä on palveltava hengessä ja totuudessa." — Tämän käskyn noudattaminen on erikoisesti yhteydessä kaikkiallisten aurinkovoimien kanssa. Se on myös yhteydessä sen ohjeen kanssa, josta edellä puhuimme kouluelämän yhteydessä. Puhuimme vastuunalaisuutensa tajuamisesta ja siitä, että ihmisen on hyväksyttävä kohtalonsa sellaisenaan, ja lähdettävä siitä eteenpäin. Elämämme perustaksi kelpaa vain elävä yhteys sisäiseen Jumalaan.

Toinen yleinen ohje sisältyy Jeesuksen sanoihin: "Uuden käskyn minä annan teille, että rakastatte toinen toistanne niinkuin minä olen rakastanut teitä, että tekin niin rakastaisitte toinen toistanne". — Tämän ohjeen seuraamisessa järjestyy erikoisesti suhteemme kuuvoimiin. Samalla se on yhteydessä sen toisen ohjeen kanssa, josta puhuimme kouluelämän yhteydessä. Nim. sen, että kun lähdemme itsevastuullisuudesta ja tyytyväisyydestä eteenpäin, niin yritämme menetellä siten, ettemme aiheuttaisi toisille ihmisille ainakaan harmia ja kiusaa, vaan että toiminnastamme olisi jotain iloa ja hyvää toisillekin ihmisille.

Tällaista on nyt sitten uskonelämä. Se on käytännöllistä, itsekasvatuksellista työtä, työtä Isän valtakunnassa Vuorisaarnan Mestarin johdolla. Sellaise-naan se on todellista sivistyselämää.

VIII

IHMINEN JA POLITIIKKA.

Tulemme nyt aiheeseen: ihminen ja politiikka.

Kun ihminen syntyy tänne maailmaan, täällä elää ja kasvaa ja opittuaan hiukan ajattelemaan ja harjoitsemiin, saattaa hänellä olla paljon ihmettelemisen syytä. Hänelle opetetaan, miten kaiken takana on Jumala, kaiken hyvyyden, rakkauden ja viisauden summa ja alkulähde. Ja vielä, että Jumala on kaiken luonut "tyhjästä", siis itsestään, viimeiseksi ihmisen, jonka hän loi itsensä kaltaiseksi, omaksi kuvakseen. Kaikki oli hyvin tehty. Ja tosiaan: ihmeellinen tämä mailma kyllä onkin. Ajatellaanpa vaan sitäkin tosiasiaa, että tämä meidänkin maapallomme sijaitsee "tyhjässä" avaruudessa. Se ei seiso millään "kivijalalla", ei minkäänlaisella "perustuksella", ja kuitenkin se ei mihinkään "putoa"! Se on meidän taval-

lisen ”asiantuntemuksemme” kannalta suorastaan kuin ällistyttävä ihme, ellemme sanoisi sitä suorastaan taikatempuksi. Ja sellaisena sitä muinoin — ei kauan sitten — pidettiinkin. Jos kuka uskalsi arvella, että tämä maa oli pallo avaruudessa, niin häntä pidettiin Jumalan ja kaiken pyhän pilkkaajana. Ja — niinkuin sanottu — vaikea sitä olisi ymmärtääkään, ellei käytännöllinen huomio osoittaisi, että niin asia kuitenkin on. — Ja sama on koko aurinkokunnan laita. Vieläpä aurinko kaikkine kiertotähtineen kiihtää avaruudessa suurella nopeudella. Ja kuitenkin kaikki pysyy järjestyksessä. Eivät nämä taivaankappaleet sekaannu radoillaan, eivät eksy toisistaan eivätkä häiritse toisiaan. — Jo pelkästään tässä huomiossa ilmenee huimaavaa jumalallista suuruutta, viisautta ja majesteettiutta. Ihmetyksessä ja kunnioituksessa me voimme kumartua tämän toteamuksen edessä. Siinä näkyy Jumala työssä. Siinä näkyy Jumala kosmillisessa käytännössä. Se on Jumalan käytäntöä, Jumalan jumalallista ”politiikkaa”.

Kun sitten käännämme katseemme tänne ihmisten maailmaan ja ajattelemme kaikkea sitä mitä meille siinä on Jumalasta edelleen opetettu, niin me saamme aivan toisella tavalla hämmästyä, ellemme sanoisi tyrmistyä. Kun tulemme ihmisten, kirkkojen ja kansojen politiikkaan, niin on se ollut jatkuvaa oveluutta, juonittelua, se on ollut verenvuodatusta, murhaa, sotaa. Ja sitten kaikkein kauheinta: Jumala itse on määrännyt, että sotaa on käytävä! Ja sentähden, koska Jumala itse on sodat määrännyt, tulee sotaa aina olemaan. Jos kieltäytyisimme sodasta, niin se-

hän olisi tottelemattomuutta ja kapinoimista Jumalaa vastaan . . .

Tosiaan. Tällainen näkökanta esiintyykin jopa muutamissa vanhoissa n.s. pyhissä kirjoissa. Sellainen esiintyy juutalaisten Vanhassa Testamentissa. Niinpä kun kuningas Saul eräässä sodassa hiukan säästää amalekilaisia, eikä tapa heitä aivan kaikkia, niin tästä "Herra" ikipäiviksi loukkaantuu Sauliin, ja vähitellen hylkää hänet kokonaan. — Sama näkökanta esiintyy hindulaisten Bhagavad-Gitassa. — Joskin voitaisiin ajatella, että nuo esitykset ovat vertauskuvallisia ja tarkoittavat sielullisia kamppailuja totuudenetsijän elämässä, niin kuitenkin vertauskuva on otettu sotakentältä. Ja jokatapauksessa näitä vertauskuvia on käytetty sodan puolustamiseen. Niitä on käytetty nimenomaan puolustettaessa sitä näkökantaa, että itse Jumala on sodat määrännyt, ja sentähden sotia tulee aina olemaan.

Tämä on — lievemmin sanoen — jotain perin kummallista. Jumalan työ ja toiminta avaruudessa on sopusointuista, jossa taivaankappaleet liikkuvat häiritsemättä toisiaan. Onkin puhuttu sfäärien soitosta. Mutta meiltä ihmisiltä Jumala sensijaan vaatii, että meidän tulee käydä sotia. Meidän tulee jatkuvasti riidellä, raadella, surmata ja tappaa toisiamme!

Ei voi mitään sille, eikä ole mitään outoa siinä, että tällaisten julmien ristiriitojen edessä meissä herää eräänlainen epäily. Meissä herää suorastaan mulistava ajatus. Sillä tässä ihmisten muodostamien valtakuntien elämässä tapahtuu vallankumouksia, vallankaappauksia. Jospa kosmoksessakin, jospa

ainakin tässä meidän maapallossammekin on tapahtunut tuollainen vallankaappaus? Jospa joku kehitynyt olento, enkeli, onkin anastanut vallan käsiinsä tässä maapallossa? Hän esiintyy sitten jumalana, "Herrana", antaen Jumalan nimessä määräyksiä. Sellaista on kansojenkin elämässä tapahtunut. Jotkut vallananastajat ovat vanginneet hallitsijan, ovat sitten antaneet kansalle määräyksiä kuninkaan nimessä. Jospa sellaista on tapahtunut meidän maapallomme-kin hallinnossa? — Onkin puhuttu kapinoivista enkeleistä. Ja Jeesuskin puhuu tämän maailman jumalasta.

Teosofis-kristosofinen sanoma tuo kyllä valoa tähänkin asiaan. Saamme kuulla, että tuollainen vallananastus tällä kiertotähdellä todellakin on tapahtunut. Se sisältyy käsitteeseen enkelien lankeemus.

Miten tällainen vallananastus itse jumalallisessa elämässä taas on ollut mahdollinen? Onhan sanottu, että Jumala on m.m. kaikkivaltias. Mitä ensiksikin Jumalan kaikkivaltiuteen tulee, niin P. E. sanoo, että se on eräs ensimmäisiä suuria valheita. Jumala on kaikkiihyvä, mutta ei kaikkivaltias missään sellaisessa merkityksessä, että hän voisi menetellä mielivaltaisesti, vastoin omia lakejaan. — Eivätkä ihmiset tai enkelit ole automaatteja, jotka käyvät siten kuin ne on pantu käymään. Ihmiset ja enkelit ovat harkitsevia ja toiminnastaan vastuunalaisia olentoja. Tästä johtuu, että he saattavat tulla väärin johtopäätöksiin ja tehdä erehdyksiä. Juuri sellainen oli tuo enkelien lankeemus. He ryhtyivät arvostelemaan Ju-

malan työtä, kuvittelivat voivansa järjestää asiat paremmin. Ja heidän täytyi saada kokeilla.

Tästä syystä elämä maapallolla järjestyi sellaiseksi kuin se järjestyi. On olemassa alempi ja ylempi kolminaismaailma. Ylemmässä kolminaismaailmassa Jumalan tahto yhä tapahtuu. Mikään paha ei voi siihen nousta. Mutta alemmassa kolminaismaailmassa Jumalan tahto ei välittömästi tapahdu. Tänne on muodostunut myöskin pahan koulu, josta edellisessä luvussa oli puhetta. — Eikä vain maailma mennyt täten aatteellisesti kahtia, vaan niin tapahtui ihmisillekin. Ei vaan niin, että jakaannuimme kahteen sukupuoleen, vaan tavallaan me minuuksinkin menimme kahtia. Meidän varsinainen minuutemme, korkeampi minämme, on korkeammassa kolminaismaailmassa, jossa aina seurataan totuuden ja rakkauden Jumalaa. Tästä varsinaisesta minuudestamme vuodattautuu säde alempaan kolminaismaailmaan, jossa muodostuu alemman minän johtama persoonallisuus; joka on muodonvaihdosten, kuoleman ja jälleensyntymisen alainen.

Tässä alemmassa maailmassa Jumala on — niin kuin sanoimme — luopunut välittömästä johdosta ja vallasta. Kuitenkin täälläkin on Jumalalla välillinen johto. Ensiksi niin, että Jumala vaikuttaa syyn ja seurauksen lakina, karmana. Voimme kyllä harkita ja menetellä siten kuin sopivaksi katsomme. Sellainen vapaus meillä on. Se kuuluu meidän itsenäisyyteemme. Mutta kaikesta olemme kuitenkin vastuussa. Mitä kylvämme, sitä niitämme. Miten toisiimme suhtaudumme, miten toisiimme nähden menettelem-

me, siten meille itsellemme aikanaan tapahtuu. Siitä emme pääse yli emmekä ympäri. Siten Jumalalla on kuitenkin lopullinen valta täällä alemmassakin kolminaismaailmassa.

Vielä toisellakin tavalla täällä on välillinen valta Jumalalla. Nim. siten, että kaikki mikä ei tule rakennetuksi totuuden ja rakkauden perustalle, sen elämänsäityksen pohjalle, mikä Vuorisaarnassa esitetään, se kaikki aikanaan luhistuu, sortuu, kuolee. Aivan niinkuin Vuorisaarnassa nimenomaan sanotaan. Ja että näin on, senhän me näemme käytännössä. Sillä valtakunnat, jotka kirkkojensa johdolla ovat sekä teoriassa että käytännössä kieltäneet Vuorisaarnan opin, ne valtakunnat aina vuorollaan, kypsyytensä hetkeen tultuaan, luhistuvat. Ne luhistuvat opiksi itselleen ja varoitukseksi toisille.

— — —

Tarkkailemme nyt hiukan tämän alemman kolminaismaailman menoa.

Kolminaisuuden mukaan ihmiskunnan tavallinen elämä jakaantuu myös kolmeen työryhmään: talouselämään, sivistyselämään ja valtioelämään. Ja me ihmiset yleensä olemme kiinteästi mukana tässä kaikessa.

Mutta missä on ylempi kolminaisuus? Sekin kyllä piilee meissä sisäisesti. Eikä vain piile, vaan se myös innoittaa meitä korkeampiin ihanteisiin. Siten korkeampikin kolminaismaailma pyrkii meissä käytännöllistymään. Korkeamman innoittamana meidän on opittava voittamaan kapina-jumala ja siten vapautumaan alemman kolminaismaailman lumosta. Meidän

on opittava käytännöllistymään korkeamman kolminaismaailman opastamalla tavalla. — Eivätkä sivistykset, kansat tai valtiot sellaisinaan kykene tähän uudelleenjärjestelyyn. Sellainen tapahtuu vain yksilöitten kautta. Sentähden vapauttava totuus kääntyy ensisijassa yksilöitten puoleen, olkoon niitä yksilöitä vähän tai paljon.

Me ihmiset olemme yleensä kutsutut tekemään työtä, työtä ruumiillisesti, sielullisesti ja henkisesti. Ei ole niinkuin joskus vitsin kannalta sanotaan, että pääelinkeino on syöminen. Pääelinkeino on työ. Työ on suorastaan elämisen ehto. Niinpä Paavali ilmaiseekin järkähtämättömän elämänlain sanoessaan: ”Kuka ei tahdo työtä tehdä, hän olkoon syömättäkin”. Laiskotteleva ihminen rappeutuu ennemmin tai myöhemmin. Mutta myös on huomattava, että ihmiselle ei riitä vain työ persoonallisten, katoavaisten arvojen vuoksi. Sentähden on kuin päivännousua ennustava sarastuksen säde, kun ihmisessä herää tietoinen ajatus: ”Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka lähtee Jumalan suusta”. Siitä huomiosta voi avautua vapautumisen tie vallankumous-jumalan hallitsemasta valtapiiristä.

Tästä eteenpäin mennäksemme on huomattava, että henkinenkin leipä on työn takana. Varsinaisessa merkityksessä henkinen elämä on myös työtä. Yhtä ankarasti — ja lopulta vieläkin ankarammin — pitää henkisessä elämässä paikkansa laki: ”Kuka ei tahdo työtä tehdä, hän olkoon syömättäkin”. Niinpä kerrotaan jostain salatieteilijästä, joka oli hyvinkin työkykyinen ja tuottelias, mutta joka sitten, syystä

mistä hyvänsä, lakkasi tuottamasta. Ja silloin kävi niin, että hän sai olla syömättäkin. Hän ei voinut syödä. Hänen ruumiinsa kieltäytyi vastaanottamasta ja sulattamasta ruokaa. Ja niin kävi, että tuo salatieteilijä ennen pitkää kuoli. Muistammehan Jeesuksenkin sanat: "Minun ruokani on se, että teen lähettäjäni tahdon ja täytän hänen tekonsa.

Tavallinen kansojen politiikkakin on myös tekoa. Mutta ovatko ne teot todellisen Jumalan vaiko kapina-jumalan, se näkyy hedelmistä, tekojen laadusta. Ajatukset, käsitteet, johtavat tekoja. Mutta ajatukset voivat jo olla joko hyviä tai pahoja. Niinpä Jeesus sanoo, että sydäimestä lähtee m.m. pahoja ajatuksia. On selvää, että pahat ajatukset lähtevät puhdistumattomasta sydäimestä. Sillä Jeesus sanoo myös, että puhtaat sydäimestä saavat nähdä Jumalan.

Mainittakoon tässä kaksi pahaa ajatusta, joita yliopistollinen tiede ja kirkko suosii. Yksi näistä ajatuksista on tämä: "Kukaan ei voi omakohtaisesti tietää mitään elämän alkuperästä, Jumalasta, tai yleensä ihmisen olemassaolosta ennen ruumiillista syntymää ja jälkeen ruumiillisen kuoleman". On selvää, että tällainen ajatus pitää ihmisiä henkisen tietämättömyyden pimeydessä. Ja mitä tällöin merkitsee kaikki tieteellinen totuuden etsiminen? Vakavasti sanoen: tieteellinen työ tuollaiselta pohjalta on vain kuin lasten leikkinäpräilyä. Sitä se on, koska todellisen tiedon saavuttamis-mahdollisuuskin jo ennakolta kielletään. Eikä tämä ole ollenkaan samantekevää. Sillä tällaiselta pohjalta kaikki käytännöllinen politiikka muodostuu vain itsekkäitten etujen tavoitte-

luksi; joka vuorostaan johdattaa kaikenlaiseen tais-
teluun ja sotaan.

Toinen sivistyksemme sydäimestä lähtevä paha ajatus on tämä: "Ihminen on syntinen maanmato, huono ja paha jo hamasta syntymästään, eikä milloinkaan voikaan tulla hyväksi, ei esim. Jeesuksen kaltaiseksi; hän pelastuu vain uskomalla ulkonaisen vapahtajan veriseen sijaissovitusuhriin".

Tällainen ajatus on kuin Jumalan ja Vuorisaarnan opin pilkkaa. Se tekee kerrassaan tyhjäksi historiallisten Mestareiden käytännöllisen siveysopin. Vuorisaarna menettää merkityksensä. Se ottaa pois kaiken ponnen ja arvon ihmisen itsekasvatukselliselta pyrkimykseltä. Se ottaa pois ponnen pyrkimykseltä kohti inhimillis-jumalallista päämäärää: mestariutta, taivaallisen Isän täydellisyyttä.

Nämä edellä esitetyt kaksi pahaa ajatusta johtavat siihen onnettomuuteen, mihin länsimainen sivistys on joutunut.

Katselkaamme nyt hiukan lähemmin kansojen poliittista elämää. Yleensä siinä on vuorotellut kolme valtiomuotoa: yksinvalta, rajoitettu yksinvalta ja tasavalta. Nämä kolme valtiomuotoa ovat historian kuluessa yleensä vuorotelleet. Kun yksi muoto on ajautunut karille, on turvauduttu toiseen. Kysymme: mistä nämä kolme valtiomuotoa johtuvat? Voimme sanoa näinkin: ne johtuvat pyhän Valkoisen Veljeskunnan elämässä vallitsevasta järjestyksestä. Ei niin, että nämä kolme valtiomuotoa siellä vaihtelisivat, vaan niin, että ne kaikki samalla kertaa sisältyvät Valkoisen Veljeskunnan elämänjärjestykseen.

Millainen siis on Valkoisen Veljeskunnan elämänjärjestys? Voimme sanoa, että se on hierarkkinen. Mutta se ei tee asiaa sanottavasti entistään selvemmäksi. — Sanoimme jo, että se on samalla kertaa tasavalta ja sekä rajoitettu että rajoittamaton yksinvalta. Se on ensiksikin rajoittamaton yksinvalta siten, että kokenein, viisain, rakastavaisin, työ- ja palveluskykyisin on siinä ilman muuta johdossa. Se on rajoitettu yksinvalta sentähden, että jokainen sen jäsen tekee työtä koko voimallaan ja taidollaan, jolloin jokaista rajoittavat hänen sekä omat että yleiset mahdollisuudet. Se on tasavalta sentähden, että jokainen ensiksikin tekee työtä omalla vastuullaan, ja toiseksi siksi, että jokainen ottaa oppia jokaisesta ja mielellään seuraa heidän tai hänen esimerkkiään, joka on rakastavaisin ja viisain, palvelevaisin, uhrautuvaisin ja työkykyisin.

Tällaisen järjestyksen voimme ymmärtää vallitsevan Valkoisessa Veljeskunnassa.

Sellainen järjestys pyrkii yleensä henkisten valiojoukkojen ja kansojenkin elämään. Meidän tehtävämme on puolestamme myös pyrkiä siihen järjestykseen.

Toistaiseksi valtiot ovat sitä mitä ne ovat: kovin pintapuolisia ja hataria. Niiden siveellisessä laadussa voimme huomata myös kolme astetta. Alin aste on se, jossa vallitsee elostelun halu. Se vaikuttaa heikentävästi ja osaltaan edistää häviöön joutumista. — Seuraava aste on pyrkimys siveelliseen ja sivistykselliseen ryhtiin. Mutta kun puuttuu tietoa elämän todellisesta tarkoituksesta ja päämäärästä, niin

tästä johtuu, että muutoin jotakuinkin kunnollisetkin valtiot joutuvat laittomuuden, väkivallan ja sodan tielle, ja kulkevat siten kohti luhistumistaan. Kolmannen luontoisia valtioita ei oikeastaan ole vielä ollutkaan. Sillä tässä on vähin vaatimus, että kansa on itse riisunut aseensa, armeijansa, sotajoukkonsa. Sellaisen kansan ja valtion syntymistä odotetaan. Sellaisesta kansasta voisi tulla — niinkuin P. E. sanoo — kuolematon kansa. Nimittäin edellyttäen, että se kansa jatkuvasti osaisi järjestää elämänsä inhimillis-jumalalliseen suuntaan.

Kansojen elämässä on toistaiseksi ollut vain joitain pieniä, henkilökohtaisia välähdyksiä tähän suuntaan. Ja kun kunnia on annettava sille kenelle kunnia kuuluu, niin mainittakoon tässä Ruotsin kuningas Oskari II, joka hallitsi 1872—1907. Ruotsi ja Norja muodostivat siihen aikaan unionin. Mutta Norja pyrki täysin vapaaksi ja itsenäiseksi, jonka se saavuttikin 1905. Oskari II:sen ansiota on, että tämä tapahtui rauhallisesti. Tämä oli sellainen ansioteko, että Ruotsi siten ansaitsi rauhan pitkäksi aikaa.

— — —

Tulemmeikin nyt esityksessämme tärkeään kohtaan. Kuulee joskus — tai hyvinkin yleensä — sanottavan: "Eihän voida ajatellakaan valtiota ilman sotalaitosta". On selvää, että tuollaisessa väitelmässä on totuus saanut väärän suunnan. Se on kääntynyt todellisen Jumalan viisaudesta kapina-jumalan viisaudeksi. Se on alentunut taivaallisesta muodostaan helvetilliseen muotoon. Sillä jumalallisessa muodossaan tuo lause kuuluu: "Kansa tai valtio ei voi

elää, ellei sen keskuudessa elä henkinen valiojoukko, jolla on välitön suhde Valkoiseen Veljeskuntaan". Siis: armeijan tilalle henkinen valiojoukko. Siksi voidaan myös sanoa: "Valtio ei voi elää ilman uhria". Mutta uhri voidaan tehdä joko Jumalalle tai kapinajumalalle, joko elämälle tai kuolemalle. Ellei kansa halua uhrautua Valkoisen Veljeskunnan Mestarin ja hänen opetuksensa mukaan elämälle, niin se hyvinkin helposti joutuu uhrautumaan sodalle, hävitykselle, helvetille.

Tästä tulemmekin kansan ja valtion ytimeen, tuohon henkiseen valiojoukkoon, joka seuraa Vuorisaarnan Mestarin johtoa, ja joka yhtämittaa kasvaa henkisessä vaikutuksessa, totuuden tiedossa ja rakkauden taidossa. Kun sellainen valiojoukko elää kansassa, kutsuu se yhä uusia yksilöitä työhönsä ja vaikutuspiiriinsä. Se joukko ei ollenkaan sekaannu tavalliseen päiväpolitiikkaan. Sillä sen tehtävä on ilmentää Valkoisen Veljeskunnan elämänjärjestystä. Se valiojoukko tietää, että lempeät — ei väkivaltaiset — perivät maan. Sen jäsenet ovat rauhanrakentajia. Sydämen puhtaus vie Jumal-kokemukseen. Ja Jumal-kokemus on jatkuvaa taivasten valtakunnan toteutumista. Itsekkyyys kuolee ja häviää, mutta elämä totuuden tiedossa ja rakkauden taidossa kasvaa. Se on jumalallista politiikkaa ihmisten toteuttamana.

IX

TÄYDELLISYYS JA YKSILÖLLISYYS.

Edellisessä huomasimme, että kaikki alkaa yksilöstä. Yksilön uudistuminen ja täydellistyminen on se sinapin siemen, josta yhteiskunnan ja valtion uudistuminen ja täydellistyminen alkaa, joka kaiken tekee mahdolliseksi.

Jo tästäkin syystä siirrymme taas ihmisyksilöön. Ja alamme näin: eläin elää luonnon suuren himon ja siitä johtuvan vaiston varassa, mutta ihminen on ajattelija, ja siksi hänelle kuuluu velvollisuus luoda ajattelullaan käsitys siitä, mitä elämä on.

Jonkunlainen elämänkäsitys ihmisillä yleensä onkin. Kuitenkin tuo käsitys voi olla joko yksipuolinen tai vääristynyt, jähmettynyt. Ja silloin se johtaa ihmisen ristiriitaan elämän oman käsityksen ja järjestyksen kanssa. Niinpä se kirkollinen käsitys, mikä

meille minunkin lapsuudessani ja nuoruudessani tarjottiin, oli kylläkin niin älytön, niin taikauskoinen ja täynnä kammottavia kuiluja ja ristiriitoja, että nuorella ihmisellä oli täysi oikeus kysyä: mihin kummalliseen maailmaan olenkaan sotkeutunut? Ajatella: meillä ei ollut mitään selvyyttä siitä, mistä tai miksi olimme tänne maailmaan tulleet . . . Mutta mikä oli selvää, oli tämä: me olimme jo syntymästämme asti valmiita kuulumaan loputtomaan helvetin piinaan! Kun lapsi syntyi, ehti kerran pari kirkasta, eleli hetken, tai miten sattui, ja sitten kuoli, niin hänellä oli edessään helvetti, josta milloinkaan ei tule loppua!? Tuo pienenä kuollut lapsi ei ollut mistään tietoinen, ei hän ollut syyllinen mihinkään, ei syntymäänsä eikä kuolemaansa eikä siihen, että hän täysin tiedottomassa tilassa oli kerran pari kirkassut, mutta siitä huolimatta hän joutui loputtomaan helvetin piinaan! — Tämä oli samallakertaa sekä tylsää että kauhistuttavaa. Eikä yliopistoilta eikä kirkoilta tullut tähän mitään ratkaisevaa valon pilkahdusta.

Sillä asia ei tullut sen selvennäksi siitä toisesta opetuksesta, että kun lapselle ennätettiin antaa kaste tai vaikkapa hätäkaste ennen kuolemaa, niin hän sitten kuoltuaan joutui loputtomaan taivaaseen. Sillä tästäkään kasteesta lapsi ei mitään tiennyt. Hän ei ollut millään tavalla tietoinen, ei syyllinen eikä syytön siihen vaihtoehtoon, kuoliko hän kastettuna vaiko kastamattomana.

Ja sitten seuraava huomio: jonkun vuoden kuluttua kastekin menetti merkityksensä. Jos lapsi joiakin nuoruusvuosinaan sattui kuolemaan, niin saamas-

taan kasteesta huolimatta hän kuitenkin saattoi joutua loputtomaan helvetin piinaan. Kävi siis niinkuin myöhemmin rokotuksessa. Rokotuksenkin vaikutuksen sanottiin kestävän vaan joittenkin vuosien ajan. Myöhemmin nuoren ihmisen oli opittava luottamaan kerran Palestiinassa toimitettuun veriuhuriin, siihen, kun roomalainen maaherra, juutalaisen papiston yllytyksestä ja vaatimuksesta, teloitutti Jeesus Nasaretilaisen.

Tämäkin oli kaameata. Sillä sehän merkitsi, että jokaisen autuaaksi pyrkivän oli omalta osaltaan nyt jälkeenpäin hyväksyttävä ja allekirjoitettava kaikki tuo Palestiinassa tapahtunut Jeesuksen häpäiseminen, räökkääminen ja teilaaminen, ristiinnaulitse-malla surmaaminen. Siis: tullakseen autuaaksi oli nyt jälkeenpäin osallistuttava tuohon Palestiinassa tapahtuneeseen katalaan oikeusmurhaan!!

Näin syvälle olivat kapina-jumalan joukot onnistuneet painamaan ihmisten ajatuselämän ja siveellisen tajunnan.

— — —

Saapui sitten teosofis-kristosofinen sanoma maailmaan. Se tuli siltä jumalalliselta taholta, mikä alustavasti oli vaikuttanut kaikkien suurten profeettain ja uskontojen keskushenkilöitten kautta, ja mikä erikoisesti Buddhan ja Jeesuksen kautta oli totuuden ja rakkauden elämästä ihmiskuntaan astunut. Teosofis-kristosofinen sanoma vaikutti kuin kirkas auringon nousu pimeään yön jälkeen. Saimme täysin järjellisen ja oikeudenmukaisen käsityksen elämästä. Ihmisen elämä ei ala lapsen syntymässä, eikä hänen

kehityksensä pääty ruumiin kuolemassa. Henkenä hän on ikuisuudessa Jumalasta syntynyt olento. Minuutena hän ruumistuu kerta toisensa jälkeen tänne ruumiilliseen maailman. Siten hänellä on tilaisuus oppia ihmisyyden läksyä. Hänellä on tilaisuus kulkea kohti ihmisyyden mestariutta, kohti taivaallisen Isän täydellisyyttä.

Tällöin kirkkojen opit osoittautuivat olevan vähintään väärinymmärrettyjä totuuksia, niinkuin P. E. sanoi. Niinpä esim. risti on vanha vertauskuva. Se on ollut tunnettu jo kauvan ennen kristillistä aikaa, esim. Ameriikan muinaisissa uskonnoissa. Mutta ristiä ei suinkaan kunnioitettu jonain teloitusvälineenä. Risti oli vertauskuva siitä, että ihmisessä henki oli laskeutunut aineellisuuden ristille. Sillä ihminen muodostaa ristin seisoessaan suorana ja levittäessään kätensä. Siten jumalallinen henki on jokaisessa ihmisessä aineen ristillä.

Mutta kaikki murhaamiset ja teloitukset ovat aivan toinen asia. Ne johtuvat ihmisten tietämättömyydestä, itsekkyydestä, julmuudesta ja raakuudesta. Julmassa kekseliäisyydessään ihmiset ovat järjestelleet monenlaisia teloitusvälineitä. Vallanhiemossaan ja pirullisessa koston- ja jopa nautinnonhalussaan he eivät suinkaan ole keksineet niitä itseään varten, vaan rääkätäkseen ja tuhotakseen toisia ihmisiä. Niinpä muinaisessa Roomassa rääkättiin ja surmattiin ihmisiä naulitsemalla heitä puusta tehdylle ristille. Niin sitten tehtiin Jeesuselle ja niille kahdelle muulle, jotka samalla kertaa teloitettiin.

Toinen asia on sitten, että Jeesuksen elämänvaiheet Uudessa Testamentissa ovat kerrotut sillätavoin, että ne sopivat vanhoihin vihkimyskokemuksiin. Niinpä Jeesuksen syntymä joutui kuvaamaan ensimmäistä vihkimystä, kaste toista, kirkastus kolmatta, ristiinnaulitseminen ja kuolema neljättä, ylösnouseminen ja taivaasiinastuminen viidettä vihkimystä.

Täten Golgatankin tapaus muodostuu vuorostaan symboliksi. Niinkuin Golgatalla oli kolme ristiä, samoin ihmisten elämässä yleensä muodostuu kolme tyyppiä. On — niinkuin vanhat gnostikot esittävät, ja josta saamme lukea P. E:n kirjasta "Gnostikot" — ruumiillisia, sielullisia ja henkisiä ihmisiä. Ruumiillisia, materialistisia ihmisiä edustaa se ristiinnaulittu, joka pilkkaa Jeesusta. On yhäkin ihmiskunnassa tuollaisia ihmisiä. Niitä on niin oppineissa kuin oppimattomissa. He kieltävät hengen elämän ja tekevät pilkkaa korkeammasta tiedosta ja korkeimmista tietäjistä. — Toinen ristiinnaulituista ei pilkkaa Jeesusta. Hän edustaa sielullista ihmistä. Aina-kin nyt — kuolema silmäinsä edessä — hän myöntää syyllisyytensä ja sen, että toinen ihminen voi olla toista kehittyneempi, ja että sellainen ihminen, niinkuin Jeesus, voi tässä tietämättömyyden maailmassa joutua syyttömästi kärsimään. Hän vetookin nyt Jeesuksen apuun tulevaisuudessa. Tulevaisuudessa hänkin tahtoisii olla Jeesuksen kaltainen henkinen ihminen, ihmisten henkinen auttaja.

Tämä on ristin salaisuus, Golgatan symbolinen merkitys ihmisten elämässä. Kukaan ei ole tuomittu jäämään ruumiilliseksi tai sielulliseksi ihmiseksi. Me

ruumistumme uudelleen ja uudelleen, joten meillä on tilaisuus pyrkiä ja kasvaa henkiseksi ihmisiksi.

— — —

Näiden selvittelyjen ohella ja jälkeen meille tulee uusi hämmästyksen aihe. Sillä totuuden etsijöinä me pidimme kuin luonnollisena asiana, että vaikka me ennen melkein kuin pakosta olimme tietämättömyydessä, niin kuitenkin me kaipasimme tietoa, ja että jos tietoa tulisi, niin se ilolla vastaanotettaisiin. Nyt meidän toivomme on siinä suhteessa toteutunut että tietoa on annettu, että teosofis-kristosofinen sanoma on tullut maailmaan. Mutta jälleen täytyy todeta, että vain harvat ovat siitä iloinneet. Ja vieläkin harvemmat ovat ratkaisseet jumalallisen viisauden (teosofian) ja vallankumous-jumalan viisauden välillä siten, että he todella olisivat käytännössä ratkaisseet miekan ja ristin salaisuuden, ja siten siirtyneet Isän eli ihmisyyden valtakunnan kansalaisiksi. Ne ansat, ne ansat! Se psykismi, materialismi ja militarismi! Vanhasta tottumuksesta ihmiset jättäytyvät niiden kahleisiin. Vain harvat ovat uskaltaneet ratkaisevasti tunnustaa olevansa ihmisiä, järjenpoikia, manasaputroja. Kriittillisellä hetkellä niin kovin monet niistäkin, jotka melkein pitävät itseään teosofeina, häpäisevät Ihmisen pojan — tarttumalla aseisiin, tai innoittamalla toisia niin tekemään. — No, sitten tulee kuolema. Kuolema avaa silmät ja sanoo: tästä sinun on kulkeminen. Tuskallista on silloin herätä huomaamaan — olleensa Ihmisen pojan pettäjä. Turhaa on silloin kääntyä Lasaruksen puoleen pyytämään vettä tuskiensa lievennykseksi. Lie-

ventäviksi vesipisaroiksi muodostuvat vain katumuksen kyyneleet. Katumus ja nöyrytymys tuon maan päällä niin mitättömäksi arvioidun ihmisyyden edessä. Katuvalle kuuluu armo: nöyrytynttä Elämä armahtaa. Se herättää toivon. Avautuu uusi tilaisuus totuuden tiedon ei vain etsimiseen, vaan myös sen omaksumiseen. — Ehkä jo alat uskaltaa tunnustaa olevasi Ihminen käytännössä . . .

Mutta miksi jäisimme odottamaan ruumiillista kuolemaa? Voimmehan minä päivänä tahansa lakata valitsemasta Barabbasta, kuuluisaa rosvoa, mainehikasta taistelijaa, väkivallan harjoittajaa, veriuhrien toimittajaa. Voimme valita Mestarin, todellisen teosofian, Vuorisaarnan viisauden. Eihän mikään tarvitse olla meille rakkaampaa ja kiintoisampaa kuin ihmisyyys.

— — —

Mutta tällävälin suuri elämä elää elämäänsä ja se riipaisee, jos niin sopii sanoa, meidät mukaansa. Meidän on jollain tavalla suhtauduttava elämään. Meidän on jollain tavalla suhtauduttava omaan itseemme, jollain tavalla Jumalaan, Mestariin ja toisiin ihmisiin. Tästä emme pääse yli emmekä ympäri. Ja miten mihinkin suhtaudumme, sen mukaiset ovat kokemamme seuraukset. Että me ihmiset suhtaudumme niin monella tavalla, siihen vaikuttaa pääasiallisesti se, että meidän on tultava itsenäisiksi yksilöiksi. Siihen tullaksemme täytyy meillä olla kokeilun vapaus. Mutta tähän erilaisuuteen vaikuttavat eräät muutkin seikat. Ennen kaikkea se, että me emme ole kaikki samalla kertaa aloittaneet inhimil-

listä kehitystämme. Toiset yksilöityivät ihmisiksi jo edellisessä luomiskaudessa, toisten yksilöityessä vasta nykyisessä. Ja tässäkin eri aikoina.

Kuitenkin on olemassa myös yleiskehitys, yleisvaatimus. Yleensä ihmiskunnan elämä on jo niin pitkällä, että meidän ei tarvitsisi asettua pahaa puolustamaan ja hyvää vastustamaan. Meidän ei tarvitsisi asettua vastustamaan Vuorisaarnassa esitettyä ihmisyyden oppia. Yleensä me voisimme jo hyväksyä Mestarin opin elämäntähtäyksellemme, vaikkakin olisimme käytännössä ja kokemuksessa eri kehitysteella. Jos näin tekisimme — joka ei olisi mitenkään mahdotonta — silloin olisimme yleensä kaikki hyvän koulussa, Mestarin pienempiä tai kehittyneempiä oppilaita. — Vaikka meihin sisältyykin eläin edelliseltä kehityskaudelta, niin me kuitenkin ihmisinä voimme ottaa johdon käsiimme omassa elämässämme. Meidän ei ihmisinä tarvitsisi alistua eläimelliseksi, tai paremminkin epäeläimelliseksi elostelijoiksi. Eikä meidän tarvitsisi alistua leijonamaisiksi väkivallan harjoittajiksi. Sanalla sanoen elämä on jo niin pitkällä kehityksessään, että me voimme jättää eläimellisyyden ja yrittää tietoisesti yksilöityä ihmisyyden kannalle.

— — —

Tämä ihmisyyden sekä mahdollisuus että vaatimus perustuu siihen, että ihmisyyden valtaherruus tässä meidän maailmassamme on jo perustettu. Ura on jo uurrettu. Täydellistyneiden ihmisten Valkoinen Veljeskunta on jo olemassa. Ihmisyyden valtaherruus on jo laskeutunut alemman kolminais-maailman kai-

kille tasoille. Inhimillinen yksilöityminen on jo tapahtunut kaikilla tasoilla.

Tyypillinen ja julkisesti tunnettu esikoissielu tässä suhteessa oli Buddha. Hän oli itsessään voittanut molemmat eläimelliset taipumukset: himollisuuden ja väkivaltaisuuden. Hänhän hylkäsi kaiken sodan, uskonnollisen eli n.s. pyhänkin sodan. Hän kielsi seuraajiaan tarttumasta aseisiin hänenkään asiansa puolesta.

Täten Buddha astui ulos kapina-jumalan valtapii-ristä. Hän astui nirvaanaan, taivasten valtakuntaan. Kun Buddha sitten ryhtyi ihmisiä opettamaan, toi hän siten nirvaanan ihmisten keskuuteen.

Mutta tapahtui sitten eräs hämmäntävä asia; joka oikeastaan sulki tien nirvaanaan eräältä ihmisryhmältä, nim. sotilailta. Kuninkaan esityksestä ja pyynnöstä Buddha nim. suostui siihen, että sotilaita ei otettu Buddhan munkki- eli veljeskuntaan. Siten jäi eräs tumma, valoton kohta Buddhan jälkeen. Jäi kapina-jumalan ja eläimellisen väkivaltahengen valitsema vyöhyke kuin oikeutetuksi ja tavallaan pyhitetyksi keitaaksi ihmiskuntaan. Buddha kyllä saavutti vapauden, täydellisyyden ja itsenäisyyden, mutta ihmiskunnan toimintaan jäi eräs vapautumaton kohta. Sentähden oli jo pelkästään tältä buddhalaiseltakin kannalta välttämätöntä, että uranuurtajatyötä oli syventäen jatkettava.

Voimme näinollen kysyä: mikä tuli Buddhan jälkeen jatkuvan vapautumistyön vertauskuvalliseksi ihanteeksi? — Tämä ihanne tuli tai jäi sisältymään erääseen vanhaan symboliin: pääsiäislampaseen.

Mikä on tämän symbolin sisäinen merkitys? Merkitys on tämä: ihmisen on voitettava eläin itsessään niin, että vain lammas eli karitsa jää jäljelle. Lammas on sekä puhdas että lempeä. Lammas ei ryhdy väkivaltaan, vaan helposti tottelee ja asettuu ihmisen johtoon. Samoin ihmisen on toteltava Mestaria, asettuttava Mestarin, Jumalan johtoon.

Erikoisesti buddhalaisuuden kannalta tämä ihanne toteutui Jeesus Nasaretilaisessa. Buddhalta jäänyt tumma kohta tuli voitetuksi ensiksi siten, että Jeesus ei kieltänyt miltään ihmisryhmältä, ei sotilailtakaan, vapautta pyrkiä elämän kaidalle tielle, sille tielle, joka johtaa veljeskuntaan, taivasten valtakuntaan.

Mutta toiselta puolen tämä seikka, nim. se, että Jeesus avasi tien kaikille ihmisille, sotilaillekin, oli omiansa ärsyttämään tämän alemman maailman sekä näkyväisiä että näkymättömiä henkivaltoja. Jeesus ei saanutkaan Buddhan tavalla jatkaa työtään. Kapina-jumalan johtamat joukot raivostuivat, nousivat Jeesusta vastaan. Ja niin Jeesus joutui väkivallan uhriksi. — Mutta samalla Jeesus kuitenkin voitti. Sillä hän ei ryhtynyt pahaa vastustamaan, vaan pysyi totuudessa, ihmisyydessä, ja oli todella ”kuin karitsa, joka teuraaksi viedään”. Väkivallan kohteeksi jouduttuaan Jeesus ei vedonnut koston oikeuteen, vaan rakkauteen, rukoillen — oppinsa mukaisesti — niiden puolesta, jotka häntä vainosivat ja vahingoittivat.

Jeesuksessa ihmisyyden yksilöityminen siis jatkui, syveni ja täydellistyi. Hänessä täyttyi pääsiäislammas symboli. Ei niin, että hän kuolemallaan olisi sovittanut ihmisten synnit. Sellainen käsitys on —

niinkuin jo aikaisemmin olemme sanoneet — pimittä-
nyttä taikauskoa. Jeesuksen voitto oli — buddhalai-
seltakin kannalta katsoen — siinä, että hän osoitti,
miten ihmisen tulee elää ja toimia, ja — jos toiset
ihmiset niin tahtovat — myös kuolla.

Tästä jatkuu edelleen ihmisyyden yksilöityminen
ihmiskunnassa. Voimme kysyä: mikä tuli ihanteeksi
Jeesuksen jälkeen? Ihanne sisältyy Jeesuksen pu-
heisiin Ihmisen pojan ylentämisestä. Ihmisen poika,
järjenpoika, on nostettava maasta, maallisesta, ma-
terialistisesta ajatustavasta henkiseen ajatustapaan.
Nostakaa Ihmisen poika itsessänne. Kyllähän Ihmi-
sen poika, järjenpoika, oli tullut nostetuksi Budd-
hassa ja Jeesuksessa. Mutta Ihmisen poika ei ollut
vielä päässyt nousemaan ihmiskunnassa. Buddhan
jälkeen jäi yksi ihmisryhmä, sotilaat, maahan, ja
Jeesuksessa taas Ihmisen poika, ihminen ja ihmisuus
häväistiin, rääkättiin ja surmattiin. Samoin kävi
Stefanukselle, ja niin on käynyt näihin asti yleensä
Kristuksen todellisille seuraajille. Ihmiskunnan si-
veellinen tila on vielä ollut sellainen, kapina-jumalan
valta ja lumo niin suuri ihmisten ajattelussa, että
Ihmisen pojalla, ihmisellä, ihmisyydellä ei ole ollut
elämisen ja sitä vähemmin työn ja toimimisen rauhaa
ja vapautta. Sentähden Jeesuksen jälkeen jäi ihan-
teeksi sellaisen voiton saaminen, että Ihmisen poika
pääsisi nousemaan arvoonsa, saavuttaisi työrauhan
ihmiskunnassa.

Tämäkin ihmeellinen voitto on nyt saavutettu. Se
toteutui siinä suuressa henkisessä vuodatuksessa,
josta P. E. puhuu erikoisesti kirjassaan "Ihmisyiden

uskonto". Pekka Ervast oli nyt tämän kolmannen suuren tapahtuman keskushenkilö. Tässä voitossa Kristus pääsi ottamaan Karman johdon käsiinsä. Korkein johto tässäkin alemmassa kolminaismaailmassa siirtyi nyt kapina-jumalalta todelliselle Jumalalle.

Tämä on mullistava saavutus. Siinä tuli ratkaisevasti voitetuksi työn rauha ja toiminnan vapaus Ihmisen pojalle, ihmiselle, ihmisyydelle. Siinä pääsi Ihminen ihmiskunnassa täysin yksilöitymään. Ei niin, että kaikki ihmiset olisivat nyt ilman muuta ihmisyydessä yksilöityneet. Ei niin, vaan että Ihminen on nyt yksilönä voittanut työrauhan siinäkin tapauksessa, että hän on luopunut kaikesta persoonallisesta elämästä ja on kokonaan antautunut Isän Jumalan tahdon ja viisauden ilmentämiseen. Siten ihmisyyys ja ihmisyyden elämä on nyt käytännöllisesti mahdollinen tässä alemmassakin ajattelun, tunteitten ja tekojen elämässä. Jokaisella ihmisellä on nyt entistä suuremmat mahdollisuudet luopua eläimellisyyden ja kapina-jumalan valtaherruudesta ja siirtyä ihmisyyden valtaherruuteen. Siihen ihmisiä kutsutaan. Sillä jokaisen ihmisen on tietoisesti ratkaisu suhteensa väkivallan ja ihmisyyden välillä.

X

TÄYDELLISYYS JA ÄITIYS.

Ihminen on kutsuttu luomaan omasta itsestään kokonaisen maailman. Sentähden, vaikka pidämme mielessämme mahdollisimman ehjää ja keskitettyä elämänkäsitystä — joka on välttämätöntä päästäksemme käytännölliseen eheyteen — niin kuitenkin meidän on yritettävä katsella asioita kaikilta mahdollisilta puolilta. Juuri siten voimme rakentaa moninaisuudesta ykseyden, monista aineksista ehjän rakennelman.

Niinpä elämä heittääkin ihmisen eteen moninaisia pulmia, joita hän sitten ajattelijana ja vastuunalaisena toimijana joutuu selvittelemään. Yksi tuollainen pulma muodostuu kun sanotaan, että Jumalan ja ihmisten välit ovat jotenkin rikkoutuneet. Jumala on

pysynyt omalla kannallaan, mutta ihmiset yleensä ovat lähteneet jotenkin toiseen suuntaan. Ja tuolla ottamallaan suunnalla ihmisiä uhkaa tuho. Ensimmäiset, yhä kasvavat kärsimykset, ja lopuksi tuho — elleivät ihmiset kääntyisi alkuperäiseen suuntaan. Ja tämä muutoksen tapahtuminen on taas niin suuri ja vaikea tehtävä, että yksinään sitä ei voi aikaansaada kumpikaan, ei Jumala eikä ihminen. Eheyttämistehtävässä tarvitaan Jumalan ja ihmisten täydellinen, kaikkia voimia vaativa yhteistyö. Siinä on elämän ja kuoleman kysymys. Ei sen vähempää.

Nyt seuraa kysymys: miten tuo eheytyminen saataisi käytännössä tapahtua?

Ymmärrämme asian seuraavalla tavalla. Täällä ruumiillisessa maailmassa on kehityksen kuluessa saatava muodostumaan sellainen muoto, tajunta, jossa Jumala ja ihminen saavuttavat täydellisen yhtymisen. Ilmestyy sellainen olento, jota voidaan sanoa Jumal-Ihmiseksi. Kun edes yhdessä olennossa on tällainen saavutus onnistunut, silloin on saavutettu tieto ja taito. Tuo onnistunut olento on käytännössä kokenut, miten Jumalan ja ihmisen yhtyminen on tapahtunut. Hän tietää sen, ja sentähden hän on Tietäjä, sanan varsinaisessa ja arvokkaimmassa merkityksessä. Ja koska hän on kulkenut tien päähän asti, täydelliseen yhtymiseen, siksi hän kykenee toisia opastamaan, neuvomaan ja opettamaan. Niin ilmestyy toinen ja kolmas ja yhä useampia yksilöitä, jotka ovat täydellisyyden saavuttaneet.

Voimme ymmärtää, että tällä tavalla Jumalan ja ihmiskunnan rikkoutuneet välit jälleen eheytyvät.

Nyt on jo edellä ollut puhetta siitä, että tällaisia jumal-ihmisiä, yksi toistaan tietoisempia ja vastuullisempia tehtävästään, onkin jo historian kuluessa esiintynyt. Niitä ovat suurten uskontojen keskushenkilöt. Heissä ovat Jumala ja ihminen yhtyneet, yhtyneet syvenevässä asteikossa. He ovat — kukin oman löytönsä ja kokemuksensa ja ihmisten vastaanottokyvyn mukaan — ryhtyneet auttamaan ja opastamaan toisia ihmisiä. Tällaisen auttamistyön keskitämiseksi ja tehostamiseksi ovat syntyneet alkuperäiset suuret uskonnot. Niissä on pyritty seuraamaan uskonnon keskushenkilön opetuksia ja käytännöllistä esimerkkiä.

Näitä uskontojen keskushenkilöitä on sitten kunnioitettu Mestarin nimellä. Tämä siksi, että he ovat saavuttaneet täydellistyneen taidon eli mestariuden ihmisyydessä, ja kykenevät niinollen toisia opastamaan. Heitä on kunnioitettu myös Vapahtajan nimellä. Sillä kun ihmiset lähtevät seuraamaan Mestarin neuvoja ja esimerkkiä, niin hekin, sisäisen kasvun ja kehityksen kautta, vapautuvat tietämättömyydestä, itsekkyydestä ja kuolemasta.

Tällainen Mestari ja Vapahtaja on kristinuskonkin keskushenkilö. Jeesus Nasaretilaisesta on nimenomaan sanottu, että hän oli todellinen Jumala ja todellinen ihminen. Jeesus on Mestari, mutta suhteessa toisiin ihmisiin hän on Mestari vaan silloin, kun jotkut ihmiset lähtevät itsekasvatuksen tielle, ottavat seuratakseen Jeesuksen opetuksia ja esimerkkiä. Otettuaan näin Jeesuksen Mestarikseen, kasvattaessaan itseään Jeesuksen oppien mukaisesti, tulee Jee-

suksesta heille Vapahtaja siten, että he vapahtuvat pahoista ajatuksistaan, itsekkyydestään, ja he kasvavat rakkauden, kuolemattomuuden elämässä.

Mutta kirkkojen kristinuskossa on sitten tapahtunut — niinkuin jo edellä puhe on ollut — aivan hämmästyttäviä käänteitä. Kun Jeesuksen aikalaiset olivat jonkun aikaa seuranneet Jeesusta ja hänen toimintaansa, heräsi heissä, etenkin papistossa, kateus ja viha häntä vastaan. He alkoivat vehkeillä, pannen siinä suhteessa kaiken taitonsa liikkeelle. Ja ennen pitkää he saivatkin Jeesuksen tuhotuksi — niinkuin he ovat tuhonneet profeettoja ja hengen ihmisiä sekä ennen että jälkeen Jeesuksen. Mutta sitten tapahtui merkillinen kumous itse Kristuksen nimelle muodostuneessa kirkossa. Luovuttiin Kristuksen opista ja käytännöllisestä seuraamisesta ja alettiin selittää, miten Jeesuksen surmaaminen — jonka hänen vastustajansa suorittivat — olikin hyvä ja välttämätön teko!!

Että tuollainen keikaus saattoi tapahtua, se paljastaa meille kaksi vähemmin mairittelevaa asiaa. Ensiksikin on se näyte ihmiskunnan älyllisen ja siveellisen arvostelukyvyn heikkoudesta. Ja toiseksi se osoittaa, kuinka suuri vaikutusvalta kapina-jumalalla vielä on ollut ihmiskunnassa. Sillä totuushan luonnollisesti on suorastaan päinvastoin. Jeesuksen surmaamisella ei suinkaan parannettu Jumalan ja ihmiskunnan rikkoutuneita välejä, vaan ihmiskunnan puolella päinvastoin tapahtui yksi rikkomus entisten lisäksi.

Toinen asia on, etteivät vastustajat ole profeettain surmaamisella eivätkä heidän oppinsa vääristämiselläkään voineet tehdä kaikkea heidän hyvää vaikutustaan mitättömäksi. Sillä ensiksikin ovat ainakin jotkut ihmiset kysyneet ymmärtämään totuuden. He ovat ymmärtäneet, että todellinen kristinusko on Jeesuksen käskyjen seuraamisessa. Ja toiseksi: Mestari ei ole vain opettaja, vaan hän on myös henkinen voima. Niinpä Jeesuksen kautta tuli Jumala totuuden ja rakkauden voimana entistä enemmän ihmiskuntaan. Tuo sisäinen voima tukee ja auttaa niitä ihmisiä, jotka yrittävät kuunnella, ymmärtää ja seurata Jeesuksen oppia ja käytännöllistä esimerkkiä. Ja selväähän on, että vain tätä tietä Jumalan ja ihmiskunnan rikkoutuneet välit voidaan saada ehjiksi. Jeesus opettaa: muuttakaa mielenne, ymmärtäkää, että olette sisäisesti Jumalan poikia, jumalallisia henkiolentoja, ja että teidän tehtävänne on asettaa hengen elämä, Jumalan valtakunta, ensimmäiselle sijalle. Kun niin teette, silloin aineellisen elämän tarpeet seuraavat siinä ohella vähemmällä puuhalla. Niin tehdessänne te puhdistutte sielultanne ja te järjestytte uudelleen, synnytte sisäisesti lähemmäksi Jumalaa, henkenne Isää. Edelleen jatkaessanne tulette yhä lähemmäksi Isää, kasvatte taivaallisen Isänne kaltaiseksi.

Tämä on Jeesuksen selvä oppi, luonollinen ja käytännöllinen. Siinä on viitottettu tie Jumalan ja ihmisten rikkoutuneitten välien eheytymiseen.

— — —

Edellä sanottu jääpi kuin taustaksi lähtiessämme edelleen selvittelemään aiheitamme.

Herää kuin luonnostaan kysymys: miten tuo Jumalan ja ihmiskunnan välien rikkoutuminen näkyy ja vaikuttaa ihmiskunnan omassa elämässä? Se näkyy siinä, että myöskin ihmiskunnan oma, keskinäinen elämä on särkynyt. Pekka Ervast sanoikin, että niinkuin ensin tapahtuu henkisessä valiojoukossa, niin sitten tapahtuu kansassa. Niinpä sellaiset suuret voimat, mitkä esiintyvät kansoina ja valtioina, eivät "puhalla yhteen hiileen", eivät toimi yhteisymmärryksessä, vaan ristiriitaisesti, törmäten toisiaan vastaan. Siten kansat toisella kädellään tuhoavat sen, mitä toisella rakentavat. — Tämä rikkinäisyys jatkuu siten, että kansat sisäisesti jakautuvat intohimojen synnyttämiin puolueihin, jotka edelleen vaikuttavat repivästi ja hajoittavasti.

Tulemme sitten perheeseen, joka on pienin joukollinen yksio. Eräällä tavalla katsoen voimme sanoa, että ihminen on jakautunut kolmeen osaan: mieheen, naiseen ja lapseen. Yleensä vielä miehet ja naiset tuntevat itsensä yksinäisiksi ja heikoiksi, joten he etsivät toistensa seuraa, ja niin joutuvat avioliittoon. Siten yhtyneinä he tuntevat olevansa voimakkaampia astumaan elämän näyttämölle. Tämä antaa aavistuksen siitä, miten voimakkaaksi elämä tulee kun ihmiskunta ja Jumala yhtyvät, kun kansat sisäänpäin eheytyvät, kun kansojenvälinen elämä yhtenäistyy.

Mutta palatkaamme avioliittoon. Ei vielä sekään kuitenkaan riitä, että mies ja nainen liittoutuvat,

vaan he huomaavat kaipaavansa kolmatta, lasta. Vasta lapsen, vieläpä useampien lapsien ilmestyttyä, perhe muodostaa kokonaisuuden.

Täten perhe on kuin taivaallisen ihmisen kolminainen heijastuma. Taivaallinen ihmisemmehän onkin kolminainen: Aatma-Buddhi-Manas. Voimme sanoa, että mies isänä perheessä edustaa manasta. Ei niin, etteikö miehessä vaikuttaisi myöskin buddhi ja aatma, mutta yleensä miehessä on manas paremmin etualalla. Taas nainen äitinä perheessä edustaa buddhia, vaikkakin hänessä luonnollisesti vaikuttavat myös manas ja aatma. Lapsi, pieni lapsi, on enemmän aatman edustaja.

Ja sitten kehitys. Kun manas on lähinnä päivätietoista minää, ja kun mies on manaksen edustaja, niin tästä johtuu, että ihmiskunnan historiassa miehellä oli ensin johtava asema perheessä. Kun buddhi on syvemmällä ja siis tavallaan kauempana päivätietoista minää, ja kun nainen on paremmin buddhin edustaja, niin johtuu tästä, että ihmiskunnan historiassa tulee naiselle myöhemmin johtoasema perheessä. Tämä tapahtuu viidennen ja kuudennen juurirodun vaihteen aikoina. Ja kun kuudes juurirotu on jo okkultisesti eli siis todellisesti alkanut, niin oikeastaan olemme jo joutuneet kyseelliseen murroskauteen. Niinpä naiset yleensä ovatkin jo saavuttamaisillaan, jopa useassa tapauksessa saavuttaneetkin, tasavertaisen aseman miesten rinnalla. Ei ole voitu aivan välttää, että aluksi tapahtuu kömpelyyksiä. Kömpelyys näkyy siinä, että naiset ovat pyrkineet jollain tavoin kuin miehistymään. Jos kehitys menisi

siihen suuntaan, niin silloinhan todellinen naisellisuus häviäisi, ja olisi vaan niinkuin tulisi enemmän miehiä; niinkuin P.E. huomauttaa. Oikea pyrkimys on se, että naisellinen prinssi, buddhi, lempeys ja rakkaus pääsisi esille. Se merkitsee siis miehiinkin nähden sitä, että miehissäkin herää buddhisempi elämä, s.o. hienotunteisuus, lempeys, rakkaus. Sentähden naisten tehtävä ei ole karkea miehistyminen, vaan oman tyyppinsä, oman äidillisyytensä esille saattaminen. — Lapsi taas on aatman edustaja, ja kun aatma on syvimmällä, niin siksi lapsen aikakausi ihmiskunnan historiassa tulee viimeiseksi. Historiallisesti se sijoittuu erikoisesti seitsemännen juurirodun kohdalle. Sanoohan Jeesuskin, että meidän on tultava lasten kaltaisiksi. Tämä merkitsee taivaallista lapseutta, tietoista yhteyttä taivaalliseen Isään. Onkin muistettava, että seitsemännessä juurirodussa ei enää olla jaettu kahteen sukupuoleen. Jo kuudennessa juurirodussa kaksisukuisuus häviää, ja ruumiita syntyy jollain toisella, luonnon itsensä keksimällä tavalla; niinkuin P. E. sanoo.

— — —

Nainen äitinä on oikeastaan perheen keskus ja sen varsinainen muodostaja. Nainen edustaa buddhia, tunnetta, rakkautta, ja siksi hän äitinä joutuu ensimmäisenä perheelle uhrautumaan. Voimmekin näinollen seurata erikoisesti äidin eli äitiyden kehitystä.

Äitiydessä voimme helposti huomata kolme astetta. Ensimmäinen aste on alemman luonnon varainen. Äidiksi tullaan siksi, että se on luonnon ja sukupuolisuuden mukaista. Lapset tuottavat sekä huolta että

paremminkin sisältöä kodin elämään. Luonto ja luonnon vaatimus tulee siten tyydytetyksi. Vallitsee jonkunlainen tasapaino. Perhe on siten kokonaisuus, kuin yksi ihminen. Mies, isä, on älynä, päänä, nainen, äiti, tunteena, sydämenä, lapsi tahtona, uudesti-syntyvänä elämänä.

Toinen aste äitiydessä on, kun äidin tajunta avautuu perheen ulkopuolelle. Siihen alkaa sisältyä suku, heimo, kansa, valtio. Kun vaara uhkaa kansaa, silloin nainen äitinä odottaa mieheltään ja pojiltaan suojaa siten, että heidän on puolustettava kotia ja isänmaata. — Tällainen äiti synnyttää ja kasvattaa lapsia siinä mielessä, että heistä olisi turvaa kodille ja isänmaalle. Tämä on — tai on ollut — naisten ja miesten sotilasuhri. Heissä elää ja heitä innoittaa — tai on innoittanut — sellainen tietoisuus, että heidän on elettävä ja uhrauduttava kodin ja isänmaan turvallisuuden puolesta.

Kuitenkin nyt, Buddhan ja etenkin Kristuksen jälkeen, tuo kaikki on, tai sen pitäisi olla, vanhettunut. On avautunut kolmas äitiyden aste. Kolmas aste äitiydessä alkaa siten, että äidin tajunta avautuu yli kansa- ja valtiorajojen. Hänen rakkautensa herättää hänen tajuntansa seuraavanlaiseen huomioon. Tuolla rajan toisella puolella on äiti, jolla on mies ja poikia, niinkuin on minullakin. Me kumpikin olemme samanlaisen aatteen läpäisemiä ja innoittamia. Meitä molempia innoittaa uhrautuvaisuuden aate asiamme ja turvallisuutemme puolesta. Sitten olosuhteet muodostuvat sellaisiksi, että me joudumme sotaan keskenämme. Minun poikani ja tuon toisen äidin pojat

hyökkäävät toistensa kimppuun, tappavat toisensa, ehkä muutamien jäädessä vammaisiksi ja työkyvyttömiksi elinajakseen . . . Mutta mitä tämä tällainen oikeastaan on? Näin kysyy inhimillistynyt äiti. Mitä tämä on? Tämähän on hulluutta, sydämettömyyttä. Tämä on raakaa, petomaista. Tässähän on ihminen uhrattu väärällä tavalla. Ja merkillistä: kansojen johtajat, papit ja opettajatkaan, eivät ymmärrä tätä! Miksi he eivät ymmärrä? Onko se siksi, että hekin puolestaan ovat väärän kasvatuksen, väärän, alhaisen perintötavan uhreja? Onko se siksi, että heille jo äidin maidossa on juotettu sotaisuuden henkeä? Sitähän lietsotaan, tai on lietsottu, oppikirjoissa jo koulun alaluokilta asti. Taiteilijat, runoilijat ovat sitä ylistäneet . . . Mutta onko tällaista pakko jatkaa loputtomiin? Tai olenko minä ensimmäinen ja ainoa, joka alan tämän hulluuden nähdä? Onhan jo Mooseksen kymmenissä käskyissä selvästi sanottu: "älä tapa". Ja Jeesus on tämän syventänyt sanoessaan: "älä suutu", älä edes suutu. Ja vielä: "pistä miekkasi takaisin tuppeen, sillä kaikki jotka miekkaan tarttuvat, ne miekkaan hukkuvat". — Onpa merkillistä, ettei näitä neuvoja oteta vakavasti. Ja vielä merkillisempää, ettei kouluissa eikä edes kirkoissa näitä neuvoja seurata eikä opeteta. Johtuuko tämä raukkamaisuudesta? Eivätkö hekään, papit ja opettajat, uskalla? — Mutta silloinhan elämä on toivotonta. Toivoa on vain siinä, että saadaan heräte-tyksi ja kasvatetuksi uusi sankarityyppi. Mutta kuka sen herättää ja kasvattaa, kun opettajat ja papitkin . . . Äiditkö? Meidänkö, äitien, se on tehtävä?

Meidänpö tehtävöksemme lankeaa uuden sankariteyy-
pin kasvattaminen? Meidänpö tehtävömmö on kas-
vattaa sellaisia sankareita, jotka kaikesta huolimatta
kieltäytyvät tarttumasta aseisiin, kieltäytyvät anta-
masta sotilasvalaa? Meidänpö tehtävömmö on unel-
moidsa esille sellaisia sankareita! — Tämä asia täytyy
ihmisille selvittää. Meidän äitien on aloitettava ko-
distamme. Ja sitten vaikutettava ympäristössämme.
Tällaisten äitien toivo ja rakkaus kaikuu huutona
avaruuksissa: lähettäköön Kaitselmus meille todelli-
sia opettajia, valon, totuuden ja ihmisyyden julista-
jia!

Ja niitä tulee. Onhan sanottu: tuotanto vastaa
kysyntää. Niitä onkin jo tullut. Ja niitä tulee edel-
leen. Kysynnän mukaan. Ja äidit, he voivat ruveta
entistä enemmän voimistuttamaan tuota kysyntää.

— — —
Edellä sanoimme, että Jumalan ja ihmiskunnan
rikkoutuneita välejä ei kumpikaan voi yksinään eh-
jäksi tehdä, vaan siinä tarvitaan Jumalan ja ihmis-
kunnan yhteistyötä. Tätä yhteistyöpyrkimystä seu-
rasimme äitiyden mukana enemmän ihmisten kan-
nalta, nyt olisi tätä samaa asiaa katsottava enemmän
Jumalan kannalta. On kysymys sen korkeamman
todellisuuden ilmentämisestä ihmiskuntaan, jota per-
he omassa todellisuudessaan symbolisoi.

Niinkuin perheessä, niin tässäkin on kolme tekijää,
mutta jotka meidän kuitenkin täytyy esittää kolmena
limittäisenä asteena.

Ensin on Jumalan pyrkimyksenä kasvattaa ihmisiä
yksilöiksi. Niinhän on oikeastaan perheessäkin. Lap-

sen on ensin saavutettava jonkunlainen yksilöllisyys. Vasta sitten hän voi tulla perheen perustajaksi, äidiksi tai isäksi.

Tämä ihmisten yksilöiksi kasvattaminen on ollut pitkän työn takana. Siinä on kulunut miljoonia vuosia.

Mikä taas on yksilöllisyyden oleellinen merkki eli tunnus? Se on tietoisuus inhimillisestä vastuullisuudesta. Niinhän on — ainakin alustavasti — perhe-elämässäkin. Avioliittoon mennessään on nuoren ihmisen oltava tietoinen siitä, että hän on itse vastuussa edesottamuksestaan. Samoin on yksilöityvän ihmisen oltava tietoinen siitä, että hän on vastuussa elämän edessä. Karma mittaa jokaiselle ajatustensa, tunteittensa ja tekojensa mukaan. Tässä suhteessa on itsenäistyvän ihmisen otettava huomioon kaksi seikkaa. Ensiksi se, että hän lunastaa vanhaa karmaansa. Siksi hän ei kapinoi kohtaloansa vastaan, vaan yrittää voittaa sen. Voittaminen tapahtuu henkisen elämän yhteydessä. Siten vanha karma vähitellen tyhjenee. Toiseksi hän yrittää välttää aiheuttamasta uutta karmaa. Siksi hän noudattaa neuvoa: ”älä ota päällesi uusia maallisia velvollisuuksia”. Sensijaan hän yrittää täyttää hyvin ne velvollisuudet, ne oikeat velvollisuudet, jotka hän jo on päällensä ottanut.

Tähän yksilöitymiseen on pyritty kaikissa uskonnoissa. Tällaisessa yksilöitymisessä Jumala pyrkii ihmiskuntaan. Suurimman siihenastisen yksilöitymisen Jumala saavutti Buddhassa. Hänen karmansa oli loppunut, eikä hän enää ottanut uusia maallisia

velvollisuuksia. Niinollen hän oli täysikäinen menemään avioliitto-symbolin takana olevaan korkeampaan liittoon, liittoon taivaallisen aatteen kanssa. Tämä taivaallinen aate oli järjellisen totuuden ydin: sääli. Hän meni liittoon taivaallisen säälin kanssa, ja hän tuli säälin edustajaksi ihmiskunnassa.

Sääli on jo kuin hiukan äitiyteen vivahtavaa. Sen tähden Buddhan saavutus valmisti varsinaisen jumalallisen äitiyden eli rakkauden tulemista ihmiskuntaan. Se tapahtui Jeesus Nasaretilaisessa. Pekka Ervast sanookin, että Jeesuksessa Jumala ensikerran ruumistui Äitinä.

Mitä tämä merkitsee meille ihmisille? Se merkitsee, että meillä on nyt entistä suurempi mahdollisuus tulla sielussamme äidiksi, synnyttää itsessämme taivaallinen ihminen, Kristus. Jeesushan sanookin, että ihmisen, tullakseen Jumalan valtakuntaan, on sisäisesti uudestisyntyttävä ylhäältä.

Se on juuri tämä äidillinen ominaisuus, tämä sielullinen synnyttämiskyky, mikä meihin Kristuksen kautta on tullut. Meillä on mahdollisuus rakastaa äidin tavalla veljesrakkaudessa, sukupuolettomasti. Rakkaudessaan — niinkuin äiti suhteessa omaan poikaansa — Jeesus ei vedonnut oikeuteen silloinkaan, kun itsekkäät papit ja muut kansan johtajat hyökkäsivät hänen kimppuunsa ja surmauttivat hänet. Samanlainen menettely tuli muillekin ihmisille mahdolliseksi. On huomattava, että Stefanus pian Jeesuksen jälkeen osasi menetellä samalla tavoin.

Mutta tässä ei ole vielä kaikki. Perhe-symbolin todellisuus vaatii, että Jumala ruumistuu myös Isänä

ihmiskuntaan. Ja niinkuin edellä on puhe ollut, tämäkin on nyt tapahtunut. — Kyllähän toimekas äiti voi yksinkin viedä kotinsa ja perheensä eteenpäin. Mutta se on kuitenkin yksipuolista. Asiaan kuuluu myös isä, perheen suojeleva ja auttava käsi. Samoin on laita ihmiskunnassa. Isä, Kristus, on nyt ottanut Karman auttavaan ja rakastavaan käteensä. Siten on taivaallinen, perhettä vastaava kolminainen todellisuus astunut ihmiskuntaan. Perhettä vastaavia todellisuuksia ovat Vuorisaarnan Mestarin johdolla muodostuvat henkiset valiojoukot, sellaiset, joilla on välitön suhde Valkoiseen Veljeskuntaan. Isän voimakas käsi suojelee niitä. Sikäli kuin niitä muodostuu. Ja mikäli ne jatkuvasti pysyvät taivaallisessa periaatteessa, palvellen ihmiskuntaa Mestarin johdolla.

Sukupuolisesti on tällä kaikella myös mullistava merkitys. Kuudennessa juurirodussa sukupuolet tulevat häviämään. Tämä oikeastaan alkoi jo Jeesus Kristuksessa. Hänessä Jumala juuri äitinä tuli ihmiskuntaan. Jeesushan puhuukin aviottomuudesta Jumalan valtakunnan yhteydessä. Jumalan valtakunnan tähden Jeesus eli aviottomuudessa. Samoin Paavali, ja jotkut muut. Pekka Ervast sanookin, että näistä puoliin tulee esiintymään yhä enemmän yksinäisiä ihmisiä, miehiä ja naisia. He ovat aviottomia vapaaehtoisesti. He rakastavat Jumalaa, totuutta ja ihmisiä sukupuolettomasti. Äidin tavalla he tekevät työtä toisten ihmisten auttamiseksi. On huomattava, että Mestarin seuraaminen ei nyt enää tarvitse olla verimarttyyriutta. Sillä Karma on nyt Kristuksen

kädessä. Isän majesteettius on nyt käytännöllisesti mukana.

Täten Jumalan ja ihmiskunnan rikkoutuneet välit ovat tulleet jälleen ehjiksi. Ei niin, että jokainen ihminen olisi ilman muuta ehjässä suhteessa Jumalaan. Voitto on toistuva jokaisen yksilön kohdalta. Mutta voiton mahdollisuus on nyt lähempänä.

XI

TÄYDELLISYYS JA ISYYS.

Tämän vuoden, vuoden 1945, helluntai sattui samoiksi toukokuun päiviksi kuin yksitoista vuotta sitten, jolloin Pekka Ervast viimeisen kerran oli ruumiillisesti vuosikokoustamme johtamassa. Pekka Ervast jätti ruumiillisen elämän helluntai-tiistaina 22 p:nä toukokuuta 1934, joten siitä on kulunut yksitoista vuotta.

Syvennymme nyt P. E:n poismenon aatteelliseen puoleen. P. E. itse samassa vuosikokouksessa puhui, kuinka hän vielä voi elää ainakin kaksikymmentä vuotta, mutta sitten jättikin ruumiinsa heti vuosikokouksen jälkeen. Kysymme: miksi niin tapahtui? Vastaukseksi tulee: se tapahtui työn tähden. Ihmiskunnan myöntämien mahdollisuuksien kannalta P. E:n työ oli saavuttanut täyttymyksen. Vuosikymme-

nien kuluessa hän oli antanut niin paljon kuin vastaanottajat suinkin saattoivat sulattaa. Ja ehkä enemmänkin. Hän tuli siihen, että hän ei enää voinut antaa uutta, ennenkuin jo annetut opetukset olisi sulatettu. Niinpä Ruusu-Ristin organisointi keskeytyi. Kirjassaan "Kadonnut sana" hän hahmotteli kolme toinen toistaan syvällisempää looshia. Hän nimittää niitä Johannes-, Ruusu-Risti- ja Graal-loosheiksi. Mutta käytännössä P. E. avasi vain ensimmäisen, Johannes-looshin. Ruusu-Risti-looshin avaamisesta oli kyllä puhetta, mutta avaamatta se jäi. Ja P. E. on maininnut syynkin: Ruusu-Risti-looshi ei enää saanut olla vertauskuvallinen, vaan todellinen. Ensimmäisessä looshissa sekä johtaja että kaikki n.s. virkailijat olivat vertauskuvallisia. Mutta Ruusu-Risti-looshissa ainakin Johtajan ja tärkeimpien toimihenkilöidenkin olisi pitänyt olla todellisia. — Eikö siis ollut todellista Johtajaa? Oli kyllä. Se oli juuri Pekka Ervast. Mutta veljet eivät olleet häntä riittävässä määrässä sellaiseksi huomanneet, eivätkä häntä siis sellaiseksi tunnustaneet. He eivät olleet selvillä siitä, että P. E. juuri oli se uusi suuri Opettaja, jonka hän sanoi meidän päivinämme esiintyvän, ja jonka tulemisesta hän oli vuosikymmenien kuluessa, alkaen vuodesta 1909, jatkuvasti puhunut. Juuri tässä oli tärkein syy, miksi todellisuuksien looshia ei voitu avata.

Tästä syystä P. E:n työ siirtyi — niinkuin sanotaan P. E:n joutsenlaulussa, "Suuressa seikkailussa" — uuteen vaiheeseen. Viimeisessä vuosikokouksessa, kokouksen lopettajaistilaisuudessa, P. E. sanoikin,

että hänellä on nyt matka edessä, tai oikeastaan kaksi matkaa, matkat Egyptiin ja Palestiinaan, ja että näissä matkoissa menee kaksi vuotta. Sitten hän tulee takaisin ja työ jatkuu.

Tämä oli symbolista puhetta. Sillä matka tapahtui kuoleman kautta. Ja kahden vuoden kuluttua hän palasi, palasi siten kuin hän saattoi palata.

Siinä palaamisessa tuli Ruusu-Ristin johdon ja jäsenten todellisuustaju uudelleen ja ratkaisevasti kokeutukselle. Palautuminen tapahtui siten, että allekirjoittanut joutui esittämään P. E:n sinä suurena ihmiskunnan Opettajana, jonka tulemisesta P. E. itse oli puhunut.

Mutta miten kävi? Kävi siten, että Ruusu-Ristin johto ei todellisuutta tajunnut, ei oviansa avannut. Tapahtui aivan päinvastaista. Ruusu-Ristin johto sulki ovensa entistä lujemmin. Ruusu-Ristin nykyinen johto loi — mikäli se siitä riippuu — Seuran vastaisellekin johdolle tradition, perinnäistavan: Ruusu-Ristissä ei saa edes puhua tai keskustella tästä asiasta. — Aluksi allekirjoittanut kiellettiin — se tapahtui uudenvuodenpäivänä 1938 — esiintymästä Ruusu-Risti-Seuran esitelmöitsijänä. Ja sitten, alkukesällä 1940, allekirjoittanut ynnä noin neljäkymmentä veljeä erotettiin Ruusu-Risti-Seurasta.

Ennenkuin etenemme esityksessämme täytyy mainita, mitä tämä R-R:tin menettely merkitsi ihmiskunnan ja aluksi oman Suomen kansamme kohtalossa. Madame Blavatsky oli sanonut, että jos Eurooppa vastaanottaa teosofisen sanoman, niin se pelastuu, mutta ellei, niin Eurooppa tulee vajoamaan ennen

kuulumattomaan kauhujen mereen. P. E. taas sanoi, että jos Adyarista johdettu kansainvälinen Teosofinen Seura olisi pysynyt omassa yleisen veljeyden ohjelmassaan, eikä olisi sekaantunut vuosien 1914—18 sotaan, niin silloin olisi voinut muodostua todellinen Kansainliitto. Tämän lisäksi P. E. useampaan kertaan huomautti, että niinkuin ensin tapahtuu henkissä valiojoukossa, niin sitten vastaavasti tapahtuu kansassa. Olipa hän Teosofisen Seuran vuosikokouksessa Viipurissa 1916 sanonut niinkin, että niinkuin häntä kohdellaan, niin siten tapahtuu Suomen kansalle. Mutta seuraavassa vuosikokouksessa Helsingissä syksyllä 1917 P. E. joutui pois johtajanpaikaltaan. Eikä mennytkään kuin muutamia kuukausia, kun Suomi joutui suureen onnettomuuteensa, sisällissotaan. Sanoihan Jeesuskin aikanaan omalle kansalleen, että sille käy huonosti ”sentähden, ettei tuntenut etsikko aikaansa”. Myöskin allekirjoittanut joutui Ruusu-Ristin Neuvoston kokouksessa uudenvuodenpäivänä 1938 huomauttamaan, että niin viisaasti kuin Ruusu-Ristissä nyt menetellään, niin tulee sitten käymään Suomen kansalle. Mutta tämäkin kaikui täysin kuuroille korville — huolimatta sekä vanhemman että tuoreimman historian antamista opetuksista.

Kun näin oli kieltäydytty vastaanottamasta totuutta, todellisuutta, joka olisi vapaaksi tehnyt; kun oli kieltäydytty vastaanottamasta Mestaria, Kristusta, Jumalaa, silloin pääsi tulemaan Mooses, pääsi purkautumaan Karma, s.o. sota ja väkevemmän oikeus. Ja niin on sekä Euroopalle että Suomelle käynyt niin-

kuin on käynyt. Jos Teosofinen Seura ja Ruusu-Risti, jos lopuksi edes Ruusu-Risti, tai jompikumpi niistä olisi avannut ovensa totuudelle, Mestarille, silloin sotaa ei olisi tarvittu. Karma olisi tullut lunastetuksi henkisessä uhrissa, henkisessä työssä. — On huomattava, että ihmiskunnan, kansan ja sen yksilöitten tehtävä on kulkea ja kasvaa kohti jumalallista täydellisyyttä, mestariutta. Mutta kuinka voitaisiin varsinaisesti päästä mestariuteen, ellei edes henkinen valiojoukko riittävästi vastaanota Mestaria? Eihän päästä mihinkään todellisuuteen, ellei täydessä luotamuksessa ryhdytä yhteistyöhön Mestarin kanssa.

— — —

Nyt lähdemme taas esityksessämme eteenpäin. Nuo Ruusu-Rististä eroitetut noin neljäkymmentä veljeä jatkoivat rauhallisesti työtään. Sillä heille oli alkanut selvitä, mistä kaikesta oikein oli kysymys. He alkoivat ymmärtää työn tärkeyden. Muistivathan he P. E:n joskus huomauttaneen: "teillä ei ole vielä aavistustakaan siitä, miten tärkeätä työtä te teette". Mitään varsinaista seuraa ei ryhdytty perustamaan. Mutta muodostui teosofiseen liikkeeseen lukeutuva aatteellinen P. E:n Kannatusliitto. Tässä ryhmässä — tai niissä ryhmissä, joita muodostui muutamille paikkakunnille — vastaanotettiin P. E:n opetukset kokonaisuudessaan. Siis myöskin ne opetukset, joissa hän puhuu siitä, kuinka taas meidän päivinämme esiintyy Jumala maan päällä. Esiintyy suuri Jumalan Poika, uusi suuri Opettaja, uusi suuri Vapahtaja, joka perustaa uuden suuren uskonnon, sellaisen todellisen maailmanuskonnon, jollaista ei

vielä ennen ole ollut, ja joka sisällyttää itseensä kaikki vanhat uskonnot niiden alkuperäisessä puhtaudessa.

Nyt on tätä työtä tehty yhdentoista vuoden aikana. Tämä yksitoista vuotta muodostaa oman kokonaisuutensa. Se muodostaa ensimmäisen jakson siinä uudessa vaiheessa, joka alkoi P. E:n kuolemassa, ja josta P. E. puhuu "Suuressa seikkailussa". Alkaa taas uusi jakso tässä uudessa vaiheessa. Sillä työ tulee yhä edelleen jatkumaan. Tämä yksitoista vuotta palauttaa myöskin mieleemme Jeesuksen elämändraaman. P. E. sanoi, että vaikka evankeliumit esittävät Jeesuksen elämän vaiheita kertomuksen muodossa, niin samalla siitä on tullut symbolinen kuvaus yleensä Kristus-vihkimyksistä, niistä kokemuksista, joita to-tuudenetsijä kokee vihkimysten tiellä.

Mutta evankeliumit eivät sisällä kaikkia Jeesuksen elämän vaiheita. Taikka niin, että on muitakin evankeliumeja kuin ne neljä, jotka aikanaan otettiin Uuteen Testamenttiin. Yksi sellainen on "Pistis Sophia". Ja siinä kerrotaan, että Jeesus ristiinnauttsemis-kokemuksensa jälkeen yhdentoista vuoden aikana aivan erikoisella tavalla opetti oppilaitaan. Jeesuksen työ oli tullut väkivaltaisesti katkaistuksi, ja nyt hän tällä tavalla jatkoi ja täydensi opetustaan noiden yhdentoista vuoden aikana.

Edellä puhuimme jo, että vaikka P. E. sai viedä työnsä päähän, niin tärkeä puoli siitä kuitenkin jäi puuttumaan. Ja nyt tätä erikoista, täydentävää työtä on tehty näiden yhdentoista vuoden aikana. Näiden yhdentoista vuoden aikana P. E. on aivan

erikoisella tavalla ollut mukana tässä työssä. Ei niin, etteikö P. E. jatkuvasti olisi mukana aloittamassaan työssä. Kyllähän Jeesuskin jatkaa työtään. Mutta tuo yksitoista vuotta muodostaa kuitenkin oman jaksonsa niin Jeesuksen kuin Pekka Ervastin työssä.

Siirrymme vielä lähemmin tarkkailemaan niitä muutamia totuuksia, joista näiden yhdentoista vuoden aikana oli päästävä selvyyteen. Ensiksi otamme erään kohdan P. E:n joutsenlaulusta, "Suuresta seikkailusta". Tohtori Ensio Kotkan ohella siinä esiintyy muutamia henkilöitä, alkaen rovasti Santalasta. Näihin henkilöihin kätkeytyy kuhunkin jokin erikoinen totuuden pulma. Lopuksi jäävät näyttämölle kaksi henkilöä: tohtori Ensio Kotka ja professori Stephan Batory. On tultu salaperäiseen Versailleen ja siellä vietettyyn luolakokoukseen. Tämän jälkeen professori Batory ja tohtori Kotka keskustelevat ja neuvottelevat. On puhe Pohjolan valkoisesta valtakunnasta ja suuren uskonpuhdistuksen asiasta. Saamme kuulla, että sellainen alkaa Suomesta.

Kiinnitämme nyt huomiomme Ensio Kotkaan ja Stephan Batoryhin. Kun otamme nämä symboleina, niin voimme näitä symboleja luonnollisesti avata useammilla avaimilla. Ensimmäinen selviö on se, minkä esitin Jyväskylässä 1934 pidetyillä kesäkursseilla, siis pian P. E:n kuoltua. Selviö on tämä: Pekka Ervast on tavallaan sekä tohtori Kotka että professori Batory. Professori merkitsee opettajaa. Tältä kannalta katsoen P. E. meni kuolemassaan oikeastaan kahtia. Henkilönä P. E. siirtyi näkymättömiin. Niinpä "Suuren seikkailun" luolakokouksessa tri Kotka on ainoa,

joka esiintyy eetteriruumiissaan. Kaikki muut, professori Batorykin, esiintyvät fyysillisessä ruumiissaan, päivätajunnan korkeammassa puolessa. Vaikka professori Batoryhin sisältyisi myös joku erikoinen henkilö, niin kuitenkin professori eli opettaja Batory ensimmäisessä asteessaan esiintyy Pekka Ervastian jälkeensä jättämässä kirjallisessa tuotannossa, siihen sisältyvässä opetuksessa. Juuri siten Batory esiintyy sekä fyysillisessä "ruumiissa" että päivätajunnan korkeammassa puolessa. Samalla myöskin ne, jotka vakavasti tutkivat P. E:n jälkeensä jättämää kirjallista opetusta, tahtoen tehdä työtä uuden elämänymmärryksen puolesta, hekin joutuvat tekemään työtä päivätajuntansa korkeammassa puolella.

Antautumalla näin esiintyvän opettaja Batoryn oppilaiksi, ottamalla P. E:n opetukset kokonaisuudessaan (huom.: ei vain osaksi, niinkuin Ruusu-Ristissä) ja täydellä luottamuksella tutkittavaksi, saatamme joutua suoranaiseen ja toiminnalliseen yhteistyöhön Pekka Ervastian kanssa, elävän Mestarin kanssa.

Tämän jälkeen siirrymme toiseen puoleen tähän symboliin verhoutuvassa totuudessa. Tämä sisältyy Batoryn sanoihin tri Kotkalle: "Minähän en voi näkyä, mutta te saatte olla minun edustajani maailmassa".

Tässä siis päinvastoin professori Batory jää salaperäiseksi, näkymättömäksi henkilöksi, jota vastoin tri Kotka edustaa häntä maailmassa. Miten tämä on ymmärrettävä? Miten tämä käytännössä toteutuu?

— Tämä selviää seuraavalla tavalla. Kun joku ihminen ottaa P. E:n opetukset kokonaisuudessaan ja täydellä luottamuksella tutkiakseen, niiden opetukseen ja henkeen syventyäkseen, ja siten lopulta tulee työtätekevään yhteyteen elävän Pekka Ervastian kanssa, niin silloin P. E. kosmillisena olentona, kosmillisena Jumalan Poikana, Isänä, pääsee tavallaan ruumistumaan siinä ihmisessä. Se ihminen silloin edustaa Pekka Ervastia, Pekka Ervastian opetuksia, maailmassa.

Tämä on selviö. Niinhän on laita Jeesus Kristuksenkin suhteen, joka myös on kosmillinen olento. P. E. opettikin nimenomaan, että Jeesuksen aikaansaannoksen kautta kosmillinen Kristus nyt on mystillisenä Kristuksena jokaista ihmistä lähellä, ja että Kristuksen n.s. toinen tuleminen on ensisijassa sitä, että tuo sama kaikkiallinen Kristus, joka Jeesuksessa saavutti siihen asti suurimman täydellisyyden, että tuo sama Kristus mystillisenä Kristuksena nyt herää ja kasvaa yhä useammassa yksilössä. He silloin, kukin kehityksensä ja taitonsa mukaan, edustavat Jeesus Kristusta näkyväisessä maailmassa.

Sama on nyt Pekka Ervastian asema. Hänessä kosmillinen Kristus Isänä tuli vielä entistäkin syvemmälle tähän näkyväiseen maailmaan. Jeesuksessa kosmillinen Kristus tuli fyysillisen tason näkymättömään puoleen eli eetteritasoon. Pekka Ervastissa kosmillinen Kristus Isänä tuli fyysillisen tason näkyväiseen puoleen asti. Ja luonnollisesti kosmilliseksi menneen Pekka Ervastian lähin takaisintulo on nyt myös siinä, että P. E:n tuoma kosmillinen Isä herää

yksilöissä yhdessä toisensa jälkeen. Kenessä se tapahtuu ja toimintaan puhkeaa, silloin hän edustaa kosmilliseksi tullutta Pekka Ervastia tässä julkisessa maailmassa.

Otamme edelleen muutamia asioita, joihin meidän näiden yhdentoista vuoden aikana on ollut erikoisesti perehtyminen. Tulee seuraava kysymys: mitä on uskonto, mitä on kristinusko? Vastaus on tämä: uskonto on jonkun suuren historiallisen Mestarin ja hänen opetuksiensa seuraamista. Jos tahdot, ihminen, vanhalla itämaisellä tavalla pyrkiä valistukseen, niin seuraa niitä siveysopillisia neuvoja, joita etenkin Buddha on antanut. Miksi kuluttaisit aikasi turhaan pohtimiseen, viisasteluun ja mihinkään johtamattomaan saivarteluun? jollaista kyllä näyttää myöhemmässä buddhalaisuudessa esiintyvän. Käytä järkeäsi ikuisen totuuden etsimiseen — seuraamalla Buddhan omia, alkuperäisiä neuvoja, ohjeita ja käskyjä. Tee niin sekä valistukseen pyrkiessäsi että valistusta saavutettuasi. Ei Mestarin siveysoppi tule milloinkaan tarpeettomaksi. Milloinkaan ei tarkoitus pyhitä keinoja.

Jos taas haluat olla kristitty, niin olet sitä vain sikäli kuin seuraat Jeesuksen antamia ohjeita, neuvoja ja käskyjä. Muuten voisit kuvitella itsestäsi mitä tahansa. Voisit luulla itseäsi vaikka millaiseksi vihi-tyksi, kuinka syvällisesti uudestisyntyneeksi, vaikka minkälaisen kasteen tai Damaskos-kokemuksen kokeneeksi, tai vaikkapa ihan kosmillisen Jordan-kasteen saavuttaneeksi. — Muistakaamme, mikä ”Suuressa seikkailussa” mainitaan esim. Damaskos-kokemuksen

ehdottomana ehtona. Siinä tohtori Kotka kysyy: "eikö Jeesuksen eli Vuorisaarnan käskyjen noudattaminen vie tähän Damaskos-kokemukseen?" Tähän professori Batory vastaa: "kyllä, mutta ei ennen kuin pyrkijä on perinpohjin ymmärtänyt ja sulattanut neljännen käskyn hengen. Te tiedätte: pahan vastustamattomuuden käsky. Se on kulmakivi". — Näin se on. Ihmiset, aina jotkut joukosta, saattavat kuvitella tai uskoa olevansa vaikka miten lähellä Kristusta, vaikkeivät ollenkaan ole ratkaisseet sotakysymystä, eivät ymmärtäneet ja sitävähemmin sulattaneet pahan vastustamattomuuden käskyä. Sellainen on vain petollista mielikuvittelua. Sentähden, ihminen: luovu itsekkyydestäsi, jätä turhat luulot itsestäsi. Luovu pelosta. Luovu kunnian- ja vallanhimosta. Lähesty Mestaria Mestarin omien neuvojen vilpittömällä kunnioituksella, tutkistelulla ja käytännöllisellä seuraamisella. Unohda persoonallisuutesi Mestarin työn ja ihmiskunnan hyväksi.

— Mikä siis oli uskonnon, totuuden etsimisen ja etenkin Damaskos-kokemuksen kulmakivi? Se oli pahan vastustamattomuuden perinpohjainen ymmärtäminen ja sulattaminen. Paina se mieleesi.

Seuraava asia, joka meille olisi pitänyt käydä selväksi näiden yhdentoista vuoden aikana, on selvyys siitä, missä kohdassa historiallinen kehityksemme nyt kulkee?

Ottaessamme P. E:n opetukset kokonaisuudessaan, eikä vain osaksi, silloin selviää tämäkin asia. Olemme tulleet siihen sängen merkittävään, suorastaan mulistavaan ja käänteentekevään aikaan, jota Uudessa

Testamentissa kuvaillaan Ihmisen Pojan eli Kuninkaan tulemisena tuomiolle. Siihen sisältyy muutamia suuria asioita. Siihen sisältyy se, että itse suuresta kosmoksesta on tullut suuri henkinen vuodatus koko tähän aurinkokuntaan, maapalloon ja ihmiskuntaan. Pekka Ervast sanoo, että se tuli keskusaurinko Siriuksesta ja sen takaisista voimista. Se vuodatus muodostui suorastaan uudeksi luonnonvoimaksi täällä fyysilliselläkin tasolla. Se voima auttaa uuden syntymistä.

Tähän tuomio-tapahtumaan kuuluu edelleen se suuri ja ihmeellinen saavutus, että Kristus on ottanut Karman johdon käsiinsä täällä jälleensyntymisen mysterioissa. Tästä johtuu, että ihmiskunnan elämä täällä alemmassa kolminaismaailmassa, täällä tekojenkin elämässä, on alkanut jakautua kahtia, Valtaistuimen oikealle ja vasemmalle puolelle. Oikealle puolelle kutsutaan ne, jotka edellä esitetyllä tavalla omaksuvat Vuorisaarnassa esitetyn elämänymmärryksen, jotka elämänymmärryksensä kulmakiveksi asettavat pahan vastustamattomuuden. Siten he vastaanottavat Isän, Kuninkaan, Jumalan valtakunnan. Vasemmalle puolelle jäävät ne, jotka edelleen luottavat väkevämmän oikeuteen, pahan vastustamiseen, sotaan, tai ovat yleensä välinpitämättömiä.

Nämä molemmat olotilat ovat toistaiseksi rinnan tässä samassa fyysillisessä tasossa, tässä ihmisten elämässä. Siinä on nyt ihmisillä tilaisuus kokea helvettiä ja Jumalan valtakuntaa entistä selvemmin ja voimaperäisemmin. Toistaiseksi. Sillä aikanaan vasemmalle puolelle jättäytyneet siirretään toiselle tai-

vaankappaleelle. Milloin tämä lopullinen siirtyminen tapahtuu, sen taas Isä yksin tietää.

Seuraava tähän alkaneeseen tuomiokauteen kuuluva asia, josta meidän olisi pitänyt päästä selvyyteen näiden yhdentoista vuoden aikana on se, että taas on Jumala esiintynyt maan päällä. On esiintynyt suuri Opettaja, suuri Vapahtaja. Se kuuluu asiaan keskeisenä tapauksena. Ilman sellaista keskushenkilöä ei oikeastaan oltaisi mihinkään päästy. Tämäkin asia selviää kunhan vaan ennakkoluulottomasti otamme P. E:n opetukset kokonaisuudessaan tutkittaviksi.

Kysymme nyt: miten tästä asiasta selville pääsemme? Onko se sillä selvä, että joku ihminen itse sanoo, tai joku toinen hänestä sanoo, että siinä se nyt on. Onko asia sillä ratkaistu? Tai onko asia pelkästään arvailun varassa? Arvelisimmeko, että mahtaako se olla tuo tai tuo Matti Antinpoika? Tai tämä Antti Matinpoika?

Niin hatarasti asiat eivät ole. Muistakaamme Vuorisaarnassa annettu määritelmä: "Niin tunnette heidät siis heidän hedelmistään". Ja opettajan hedelmä on hänen opetuksensa. Opetuksesta opettaja tunnetaan. Ei häntä tunneta joistain suurista eleistä. Eivät tunnusmerkkejä ole edes n.s. ihmeet. Eivät Mestarin nimessä esitetyt profetoimiset. Eivät edes pahojen henkien ulos ajaminen. Eivät mahtavien töitten tekeminen. Heille voidaan sanoa: "Menkää pois minun luotani te, jotka ette ole lakiani noudattaneet".

Kuninkaan Laki ilmenee Vuorisaarnassa. Sen kulmakivi on pahan vastustamattomuudessa. Mutta niin ihmeellinen ja välttämätön kuin tämä kulmakivi onkin, on se vasta kulmakivi. Tälle kulmakivelle on sitten rakennus rakennettava. — Ja me kysymme nyt: missä on se suuri Opettaja, joka on tälle kulmakivelle rakennuksen rakentanut? Me käymme ajatuksissamme läpi Aasian, Ameriikan, Afrikan, Australian, Euroopan — löytääksemme täältä Pohjolasista, Suomesta, tuon ainutlaatuisen Opettajan: Pekka Ervastin. Jo nuorena hän eli Vuorisaarnan käskyissä siten, ettei tiennyt rikkovansa niitä vastaan. Se vei-kin hänet jo 21:llä ikävuodellaan universaaliiseen uudestisyntymiskokemukseen, siihen, jossa itse ääretömyyksiä Jumala täytti hänet. Hänessä todella Jumala esiintyi maan päällä. Siksipä hän ei vain seurannut Vuorisaarnan oppia, vaan hän on syventänyt ja vienyt eteenpäin historiallisten Mestareiden oppia. Sillä hän on täysin myönteisesti uudistanut Vuorisaarnan, poistanut käännösvirheet ja järjestänyt sen asiajärjestykseen. Hän uudisti Vuorisaarnan viisi käskyä niiksi lyhyiksi ja ytimekkäiksi käskyiksi, joita hän sitten nimittääkin Taivaallisen Isän / Viideksi Käskyksi.

Tämä ihmeellinen Opettaja jätti jälkeensä ei vain tuon uudistetun, syvennetyn ja selvennetyn Vuorisaarnan, vaan suuren joukon kirjoja. Koko hänen kirjallisen tuotantonsa filosofinen ja metafyyssillinen opetus on sopusoinnussa Vuorisaarnan opetuksen ja hengen kanssa.

Vielä yksi asia: suuri Maailmanuskonto. Nyt se on ensikerran selvänä ja täydellisenä astunut ihmisten maailmaan. Se maailmanuskonto esiintyy nimenomaan Pekka Ervastian luovassa työssä ja kirjallisesa tuotannossa. Se sisällyttää itseensä kaikki vanhat historialliset uskonnot. Siinä on kolme suurta astetta: Pyhän Hengen, kosmillisen Kristuksen eli Pojan ja Isän. Näiden kolmen asteen kautta käy tie Isän elävään yhteyteen. Voimme kyllä ottaa Pekka Ervastian suoralta kädeltä opettajaksemme, syventyäksemme hänen opetuksiinsa. Mutta käytännöllisesti joudumme aluksi kuitenkin Buddhan oppilaiksi. Siinä asteessa meidän on älyllisesti ja siveellisesti itsenäistytävä. Tähän itsenäistymiseen kuuluu myös aseista luopuminen. Sillä Buddhakin jo hylkäsi sodan. On opittava ymmärtämään, että olemme yksilöitä ja sellaisina vastuussa sekä toiminnastamme että dharma-stamme, inhimillisyyden ihanteestamme.

Vasta näin itsenäistyttyämme voimme varsinaisesti tulla maailmanuskonnon toiseen asteeseen, Jeesus Kristuksen oppilaiksi. Ja mikä silloin on tehtävämme? Lyhyesti sanoen: tehtävämme on tulla sielussamme jumalalliseksi äidiksi, rakastavaiseksi, henkisesti synnytyskykyiseksi. Sillä Jeesuksessa Jumala tuli Äitinä, Rakkautena ihmiskuntaan. Tul-tuamme sielultamme äidiksi voimme sisäisesti synnyttää Jumalan pojan. Ja silloin voimme tulla suora-naisesti Pekka Ervastian oppilaiksi ja kanssatyöntekijöiksi ihmiskunnan auttamisessa.

XII

MONINAISUUS YHTENÄISYYDESSÄ.

Edellisessä tulimme jo oikeastaan esityksemme päähän ja täyttymykseen, joten meillä sellaisenaan ei ole siihen enää mitään lisättävää.

Kuitenkin on eräs seikka, joka täydennyksenä kuuluu asiaan. Asia on se, että kun nyt Logos, Jumala, on kaikissa kolmessa ilmennyksessään: Pyhänä Henkenä, kosmillisena Kristuksena eli Poikana ja Isänä tullut tähän meidän maailmamme ja ihmiskuntaamme, niin mitään enempää kosmillista vuodatusta ei tämän ihmiskunnan osalle enää tule. Ihmiskunnan tehtävänä on nyt sulattaa ja käytännöllistyttää sitä mitä sille on annettu.

Parempaan selvyyteen päästäksemme katsomme asioita kuitenkin vielä juurirotujen kannalta. Muistamme P. E:n sanovan, että Buddha on neljännen

juurirodun korkein tyypillinen vihitty. Hän vei omalta kohdaltaan neljännen juurirodun tehtävän täyttymykseen, vetäen myöskin viidennen juurirodun tehtävän esille. P. E. sanoo, että Buddha teki neljännen juurirodun dharman eksoteeriseksi ja viidennen juurirodun dharman esoteeriseksi eli siis todelliseksi. Jeesus Nasaretilainen oli viidennen juurirodun tyypillinen korkein vihitty. Hän teki viidennen juurirodun dharman eksoteeriseksi ja toi kuudennen juurirodun dharman esoteerisesti eli siis todellisesti esille. Pekka Ervast oli kuudennen juurirodun tyypillinen korkein vihitty. Hän teki kuudennen juurirodun dharman eksoteeriseksi ja toi seitsemännen juurirodun dharman esoteerisesti eli todellisesti esille.

Näinollen on sekä Jumala kaikissa kolmessa olemuksessaan että meidän neljännen luomispäivämme kaikkien juurirotujen dharma tullut esille. Mitään kosmillisesti eli siis varsinaisesti uutta ei niinollen tälle ihmiskunnalle tässä neljännessä luomispäivässä enää anneta.

On kyllä vielä seitsemännen juurirodun tyypillinen korkein vihitty. Siitähän P. E. myös puhuu. Mutta hänellä ja ihmiskunnalla hänen yhteydessään on taas oma erikoinen tehtävänsä. Tehtävä on se, että hän yhdistää kaiken yhdeksi kokonaisuudeksi. Mitään kosmillisesti eli siis varsinaisesti uutta ei hänen kauttaan enää tule, mutta se mikä on tullut, se on mahdollisimman hyvin ymmärrettävä, sulatettava ja käytännöllistettävä. Ymmärrämme muutta mutkitta, että olisi turhaa ja asiatonta tuoda yhä uutta kosmista sisältöä, jos se ei kuitenkaan tulisi ymmärre-

tyksi, sulatetuksi ja käytännöllistetyksi. Olemme jo edellä maininneet, miten Pekka Ervastkin päätti työnsä, lopetti uuden esittämisen siksi, ettei ollut sulatettu sitä mitä jo oli tullut annetuksi. Samoin Jeesus aikanaan huomautti oppilailleen — josta P. E. useasti mainitsi —, että hänellä olisi vielä paljon sanottavaa, mutta hän ei voinut, koska oppilaat eivät sitä ymmärtäneet. Sama on laita juurirotujen dharman. Seitsemännen juurirodun tyypillisen korkeimman vihityn tehtävä on omalla tavallaan myös kaksi-puolinen. Ensiksi hänen tehtävänsä on yhdistää yhdeksi kokonaisuudeksi kaikki se, mitä on annettu, ja toiseksi olla sitten mukana, jotta annettu opetus ihmiskunassa tulisi mahdollisimman hyvin ymmärrettyksi, sulatetuksi ja käytännöllistetyksi.

Tässä yhteydessä voimmekin ottaa esille sen kohdan Vanhan Testamentin luomiskertomuksesta, jossa sanotaan: "Ja Jumala päätti seitsemäntenä päivänä työnsä, jonka Hän tehnyt oli, ja lepäsi seitsemäntenä päivänä kaikista teoistansa, jotka hän tehnyt oli".

Sellaisenaan tämä koskee kaukaista seitsemättä luomispäivää, jota sanotaan Vulkanus-kaudeksi; niin kuin P. E. esittää kirjassaan "Jumala ja luominen". Kuitenkin tämä koskee myös nykyisen neljännen luomispäivän seitsemättä juurirotua. Sillä suurempien ajanjaksojen työ etenee pienemmissä ajanjaksoissa yleensä samojen periaatteiden mukaan. Jumalan lepääminen tämän neljännen luomispäivän seitsemännessä juurirodussa toteutuu siten, että seitsemännen juurirodun tyypillinen korkein vihitty ei enää aiheuta uutta kosmillista vuodatusta. Siinä suhteessa Jumala

lepää. Mutta kaiken jo annetun yhdistäminen, ymmärretyksi tekeminen, sulattaminen ja käytännöllistäminen jatkuu. Ja luonnollisesti siinä työssä ovat mukana kaikki ne tajunnat, jotka yleensä mukana ovat.

— — —

Mutta keskeisen tärkeätä on itsekunkin ymmärtää, että ratkaiseva tuomiokausi tässä elämänkoulussa on nyt alkanut. Meidän tutkintomme ja tuomiomme tapahtuu siinä Valossa, sen Mittapuun mukaan, mikä kolmessa suuressa vuodatuksessa Buddhan, Jeesus Kristuksen ja Pekka Ervastian kautta on ihmiskunnalle annettu. Kirjallisesti tämä Valo, tämä Mittapuu esiintyy täydellisimpänä Pekka Ervastian Vuori-saarnassa ja hänen muussa kirjallisessa tuotannossaan.

Muistakaamme: meitä kutsutaan työhön, työhön yksilöinä ja ryhminä Isän valtakuntaan. Siitä tie menevi.

J. R. Hannulan julkaisemat kirjat.

Hinta nid.

VALLITSEKO IHMISELÄMÄSSÄ LAKI 1914. Toi-	
nen painos 1944 (sisältää uutena painoksena	
myös 1915 ilmestyneet "Ryövärinä ristillä ja	
"Vaeltajana korvessa".	60:—
KAVAHTAVAT KAI POIKAANI, 1916. Loppuun-	
myyty.	
SANA JA SAKRAMENTIT, 1917. Loppuunmyyty.	
ILMESTYSKIRJA TEOSOFIAN VALOSSA 1918.	
Loppuunmyyty.	
JOHANNEKSEN EVANKELIUMI TEOSOFIAN VA-	
LOSSA, 1919	20:—
LUOMINEN, toinen painos, 1923	5:—
TUBAL-KAIN, 1923	15:— —
VEDENPAISUMUS, 1924	15:—
ISÄ AABRAHAM, 1925	15:—
Edelliset neljä sidottuna yksiin kansiin	60:—
JOS KRISTUSTA SEURAISIN, 1925	15:—
TIETOPUOLINEN JA KÄYTÄNNÖLLINEN US-	
KONTO, 1925	10:—
EI VAIN LEIVÄSTÄ, toinen painos 1945	30:—
TULIJÄRVI, 1926	15:—
KALEVALA, TEOSOFIA JA RITARIUS, 1937	5:—
PEKKA ERVASTIN ASEMA, 1938	7:— -
MITÄ OLEMME OPPINEET?, 1938	5:— -
SANANEN VIELÄ PEKKA ERVASTIN ASEMAS-	
TA, 1939	5:—
UUSI HENGEN VUODATUS JA UUSI USKO, 1939	5:—
ETTET TUNTENUT ETSIKKOAIKAASI, 1940	5:— -

TOSI ISRAELIITTA, 1940	5:—
YLENTÄKÄÄ IHMISEN POIKA, 1940	5:—
Edelliset 8 vihkoa yksissä kansissa nimellä	
Pekka Ervastian asema	50:—
VUORISAARNAN OPPILAAN NÄKÖKULMASTA	
I, 1935	20:—
II, 1935	20:—
III, 1936	20:—
IV, 1937	20:—
V, 1938	20:—
Edelliset 5 yksissä kansissa	120:—
SISÄISEN OPETTAJAN SEURASSA, toinen painos,	
1936	20:—
IHMINEN, MITÄ MIETIT? 1939	20:—
UUDESTISYNTYVÄ TEMPELI, 1940	20:—
ELÄMÄNYMMÄRRYKSEMME RAKENTUMINEN,	
1940	20:—
SYNTYNYTTÄ MAAILMANUSKONTOA, 1941	20:—
MESTARI JA ME, 1942	45:—
IHMISYYYS, 1943	50:—
YKSIÖ JA RYHMÄ (kokoomateos) 1943	30:—
TUOMIOKAUSI, 1944	60:—
KEHITYS (kokoomateos) 1945	40:—
TUOMIOKAUSI II, 1945	70:—
Johannes Kotipellon kirjat:	
MITEN TULIN TEOSOFIKSI?, 1938	15:—
TOTUUDENETSIJÄ, 1939	20:—

P. E:N KANNATUSLIITTO

Tampere, Santalahdentie 7 E 13.

SISÄLLYS

Sivu

I	Elämänkäsityksemme pohja ja sen historialliset ääriveriivat	5
II	Uskonnollinen vapaus	18
III	Järjestys ja vapaus	32
IV	Taloudellinen vapaus	46
V	Yksilöllinen ja planetaarinen uudestisyntyminen	59
VI	Ihminen ja talouselämä	73
VII	Ihminen ja sivistyselämä	88
VIII	Ihminen ja politiikka	105
IX	Täydellisyys ja yksilöllisyys	117
X	Täydellisyys ja äitiys	129
XI	Täydellisyys ja isyys	144
XII	Moninaisuus yhtenäisyydessä	159

J.R.Hannula Tuomiokausi II 1945
Kopio 14.7.2015 Turku Jarmo Niemi

